Poštnina plačana v gotovini

Leto IX, št. 197

Ljubljana, četrtek 23. avgusta 1928

Cena 2 Din

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25·—; za inozemstvo Din 40·— neobvezno.

Oglasi po tarifu.

Uredništvo: Ljubljana, Knaflova ulica štev. 5/I. Telefon št. 2072 in 2804, ponoči tudi št. 2034.

Rokopisi se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 2036.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 2408

Podružnici: Maribor, Aleksandrova ul. 13 — Celje, Aleksandrova cesta

Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana št. 11.842 - Praha číslo 78.180, Wien, Nr. 105.241.

Ljubljanska seja KDK v znaku popolne solidarnosti

Včerajšnja predkonferenca v Zagrebu je v hipu razbila vse nade hegemonistov na razkol v KDK. – Važne Pribićevićeve izjave. – Ljubljanska seja bo le še utrdila enotnost akcije.

Ljubljana, 22. avgusta. V slovenski prestolnici se vrši jutri važna seja vodstva KDK. Gre sicer za redni sestanek vrhovnega izvršilnega odbora velike slovensko-hrvatsko-srbske armade, ki bije boj za boljšo bodočnost celokupnega naroda, in verjetno je, da jutrišnji dan ne bo prinesel nobenih zunanjih senzacij. Navzlic temu so oči vse Jugoslavije in velikega dela Evrope uprte v našo Ljubljano, tem bolj, ker so beograjski hegemonisti zadnje dni razširili vesti, da KDK razpada. Ljubljanska seja bo pa le znova pokazala, da je ni sile, ki bi mogla razdvojiti vrste Kmečko-demokratske koalicije in da solidarnost v KDK koaliranih strank ne le ne popušča, temveč da postaja trdnejša od dne do dne. Veliko delo neumrlega učitelja in voditelja Stjepana Radića ne bo propadlo, temveč vsi, ki jim je blagobit naroda pri srcu smatrajo za svojo najsvetejšo dolžnost, da to delo nadaljujejo, da ga izgradijo in venčajo z uspehom ter se tako izkažejo vredne historične misije, ki so jo prevzeli, vredne ideje, za katero je umrl Stjepan Radić.

Vodstvo KDK je izbralo Ljubljano, da tu prvič po Radićevi smrti podrobno pregleda dosedanje rezultate velike borbe in sklepa o nadaljnjih korakih. Določitev Ljubljane je simboličnega pomena. KDK podčrtava s tem svoj vsenarodni značaj ter z manifestantnim dejanjem desavuira vse intrige, ki poskušajo varati javnost, da je njena borba ekskluzivistična, samohrvatska. Ljubljanska seja govori vsemu narodu, kako globoko se KDK zaveda, da je njena misija v složnem delu Slovencev, Hrvatov in Srbov za skupne velike narodne interese. Preko tega pa določitev Ljubljane še posebej dokazuje, koliko važnost polaga KDK baš na sodelovanje Slovencev v boju za velike cilje in kako neomajno je zaupanje Hrvatov in Srbov v poštenje in treznost slovenskega naroda navzlic izdajalskemu zavezništvu večinske slovenske stranke s hegemonističnimi vlastodržci. Reči smemo, da to zaupanje Hrvatov in Srbov ne bo razočarano, a kar se posebej še Ljubljane tiče, je naša slovenska prestolnica od prvega trenutka z največjim navdušenjem bila v taboru KDK.

Poslanci, ki tvorijo vodstvo KDK, v Sloveniji niso nepoznani možje. Njihova imena predstavljajo tudi pri nas avtoritete in vzbujajo splošno zaupanje. Mnogi med njimi so naši javnosti tudi osebno znani. S posebnim zaupanjem pa pozdravlja napredna in zavedna Ljubljana v svoji sredi poleg Svetozarja Pribićevića novega predsednika KDK, dr. Vladka Mačka, ki je prevzel odgovornosti polno nasledstvo po Stjepanu Radiću. Dr. Maček, ki slovi kot moder, lojalen in bister politik, je mož, v katerem vidi tudi naša javnost podane vse garancije, da bo čuval in množil veliko dedščino svojega učitelja in prijatelja Stjepana Radića.

Ljubljana in z njo ves slovenski narod prisrčno pozdravlja oba predsednika in vse člane vodstva KDK z iskreno željo, da bi današnja seja rodila obilo sadu za narod, ki v odločni borbi KDK vidi edino garancijo boljše bodočnosti in bo — o tem smo uverjeni — z vsemi silami podprl svoje voditelje, da ga popeljejo do popolne zmage.

Zadušnica za Stjepanom Radićem

Zagreb, 22. avgusta ć. Danes ob 10. dopoldne se je vršila v vseh zagrebških cerkvah zadušnica za pokojnim Stjepanom Radićem. Posebno svečana je bila zadušnica v Stolnici, kjer je opravil cerkveno opravilo pomožni škof ob veliki asistenci duhovščine. Razen pokojnikove rodbine so prisostvovali zadušnici vsi v Zagrebu navzoči poslanci KDK s Pribičevićem in dr. Mačkom na čelu. Navzoči so bili tudi številni zastopniki raznih kulturnih, gospodarskih in političnih organizacij ter vsi zagrebški konzuli. Cerkev je bila tako nabito polna, da je moralo ostati mnogo ljudi na prostem pred cerkvijo, kjer so vztrajali do konca cerkvenega opravila kljub silnemu nalivu. Od 10. do 12 so bile zaprte vse trgovine in vsi javni lokali, delo pa je bilo ustavljeno tudi v tovarnah in industrijskih podjetjih. Ob 10. so 10 minut zvonili vsi zvonovi zagrebških cerkva, sirene tovarn pa so v znak žalosti tulile pet minut. Z današnjo zadušnico je zaključeno splošno narodno žalovanje in so od jutri dalje dovoljeni v javnih lokalih zopet koncerti in zabave.

Zagreb, 22. avgusta ć. Danes popoldne ob ob 3. se je vršila konferenca v Zagrebu prisotnih članov vodstva KDK. Pred konferenco je imel Pribićević daljši razgovor s tajnikom češkoslovaške narodne demokratske stranke Františkom Hlavačkom, po konferenci je sprejel novinarje ter jim podal daljšo izjavo, ki je najboljši dokaz, da vlada v KDK najpopolnejša solidarnost. Pribičević je izjavil med drugim:

»Že v nedeljo sem na Bledu izrazil mnenje, da je treba protestirati proti temu, da zastopa našo državo na mednarodni interparlamentarni konferenci v Berlinu delegacija okrnjene Narodne skupščine. Po mojem naziranju bi bilo treba o tem vprašanju razpravljati na seji vodstva KDK v Ljubljani, ki se bo vršila jutri. Predsedstvo HSS pa se je s svojim protestom požurilo, ker se je konferenca v Berlinu pričela že včeraj in je bilo mnenja, da bo efekt mnogo večji, če bo protest vložen že od vsega početka. Pogreška je le v tem, da seja KDK ni bila sklicana pravočasno, da bi še pred sestankom konference v Berlinu razpravljala o tem vprašanju in ga rešila v duhu popolne solidarnosti.

Krnjevićeva pot v Berlin

Treba pa je ločiti sam protest v Berlinu in potovanje dr. Krnjevića. Jaz za svojo osebo sem mnenja, da **potovanje dr. Krnjevića v Berlin ni bilo oportuno.** Če bi šel v Berlin kot član naše delegacije, bi s tem priznal okrnjeno Narodno skupščino. Če pa gre samo kot opazovalec, ga bodo šteli med publiko, kar pa nikakor ne odgovarja značaju in važnosti borbe KDK. Sedaj pa se je izkazalo, da dr. Krnjević ni šel v Berlin niti v prvem niti v drugem svojstvu. **On je le neke vrste informator v velikem mednarodnem centru, kjer se je sestal mednarodni politični svet.**

Prazne nade hegemonistov

Dejstvo, da je HSS sama poslala svoje delegate v Berlin, izkoriščajo nasprotniki KDK tako daleč, da so to samo po sebi čisto interno in na zunaj brezpomembno zadevo napihnili tako, da vidijo v tem celo že razcep KDK. O kakem razcepu seveda ni niti govora. Beograjski vlastodržci se zelo varajo, če mislijo, da jim bomo mi naredili to veselje. Poedini člani in skupine radikalne stranke dajejo dnevno diametralne izjave, vendar pa nihče izmed njih noče priznati, da je radikalska stranka v razcepu in ne vem, zakaj potem vidijo razcep v takih grupah, kakršna je KDK in to zaradi incidenta, ki ni bil izzvan namenoma in zlonamerno.

Ni nobenega dvoma, da bi bili postopali popolnoma solidarno, če bi se ne bilo tako mudilo. Ni pa nikaka nesreča, da je HSS iz bojazni, da zamudi priliko, storila korake, ki jih je smatrala potrebne po grozni katastrofi 20. junija in po tragični smrti svojega voditelja in predsednika KDK Stjepana Radića.

1. avgusta smo sprejeli sklepe, ki so dali načelno podlago borbi KDK. V odgovor na te zmerne in državniške sklepe je prišlo zasedanje okrnjene in okrvavljene Narodne skupščine in ratifikacija nettunskih konvencij brez sodelovanja KDK in brez sodelovanja Hrvatov. Če se upošteva tako postopanje službenega Beograda, potem je pač mogoče razumeti vsak protest in vsako akcijo Hrvatov.

Solidarnost glede potrebe protesta

Kakor sem že omenil, sem že v nedeljo napovedal potrebo protesta proti delegaciji okrnjene Narodne skupščine na interparlamentarni konferenci. Iz tega je razvidno, **da smo solidarni glede potrebe tega protesta.** Pa tudi tedaj, če bi ne bili, bi se sedaj solidarizirali zlasti po onih drznih grožnjah, ki so danes prišle iz službenega Beograda. Mesto da odstranijo razloge za protest na mednarodnem forumu, se poslužujejo v Beogradu groženj, kar je njihova edina državniška modrost in sposobnost. V Beogradu pozabljajo, da danes narodi ne morejo biti obdani s kitajskim zidovjem. Danes obstoja javna vest, vest sveta, ki se ne da pogaziti s sklicevanjem na državno suvereniteto. Mi smo pozdravili francosko-angleško demaršo v Sofiji, četudi protestirajo Bolgari, češ, da znači ta demarša vmešavanje v notranje bolgarske zadeve. Pozdravili smo jo zato, ker zasleduje ohranitev svetovnega miru, ki je bolj dragocena dobrina nego je državna suvereniteta Bolgarije.

Svrha berlinske akcije

Za časa veleizdajniškega procesa v Zagrebu so Srbi in mi, ki smo bili zapleteni v ta proces, pozdravljali kontrolo Evrope, ki jo je organizirala Srbija, kakor je to dobro znano vsem poučenim, zlasti tudi predsedniku češkoslovaške republike dr. Masaryku. HSS v svoji brzojavki ni zahtevala nikake intervencije inozemstva v Beogradu, ona je le opozorila veliko svetovno javnost na naš lažni parlamentarizem, ne da bi pričakovala od tega kako intervencionistično akcijo, marveč se je zadovoljila samo z moralnim efektom takega protesta.

Popovićeva izjava

Razume se, da je ta oddvojena akcija vznemirila mnoge naše prijatelje, ki vidijo v KDK najmočnejšo in najsigurnejšo garancijo za uspeh naše velike borbe, ki drhte za usodo te koalicije. Zlasti je ta akcija HSS vznemirila tudi našega dobrega prijatelja dr. Svetislava Popovića, ki je najbolj delal na osnovanju te koalicije. Njegove brzojavke, o katerih so poročali listi, nisem prejel. Prepričan pa sem, da bo soglašal z nami in ostalimi prijatelji v oceni situacije, kakor tudi v tem, da je bilo prerano veselje v krogih beograjske četverovprežne koalicije, ki so na njegovi izjavi gradili svoje zračne gradove. Dr. Popović hoče popolnoma solidarno KDK in je odločen nasprotnik vsake ločene akcije. Samo tako se more razumeti in pojmovati njegova izjava, ki ji ni mogoče pripisovati nobenega drugega smisla. Razen tega hoče dr. Popović široko nacijonalno akcijo in ne želi ozke plemenske akcije. Temu je dal izraza v svoji znani izjavi.

Različna naziranja niso nesreča

V glavni liniji se strinjamo vsi v tem, da so sklepi KDK z dne 1. avgusta obvezni za vso koalicijo, da predstavljajo njen program in da to, kar izjavljajo poedinci, veže samo nje, ne pa celotno KDK. **Ni pa nikaka nesreča, če se pri nas pojavljajo diskordantne note, zlasti v sedanji težki situaciji, ki je nastala po dogodkih 20. junija in pod vtisom one kljubovalnosti in državniške nespametnosti, ki jo dan za dnem kaže merodajni Beograd.** V ostalem pa se stranke četvorne koalicije med sabo koljejo na žive in mrtve, a vendar jih to ne moti, da pojejo himne svoji slogi in enotnosti. Pri nas ni niti takega klanja niti sporov. Če pa obstojajo v podrobnih vprašanjih načelne in taktične razlike bo o njih razpravljal kompetentni forum in je za celotno koalicijo merodajno to, kar bo sklenil ta.

Končujem z ugotovitvijo, da bo **KDK ostala trdna in solidarna na veliko žalost predstavnikov sedanjega režima in na veliko radost vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki se bore za enakopravnost v naši državi.** Sedaj potujem v Ljubljano, kjer bomo na jutrišnji seji vodstva razpravljali o vseh perečih vprašanjih«.

G. Pribičević se je nato prijazno poslovil od novinarjev ter v spremstvu poslanca Shvegla in tajnika češkoslovaško-narodno demokratske stranke Hlavačka odpotoval z večernim brzovlakom v Ljubljano.

Izjava dr. Mačka

Zagreb, 22. avgusta č. Po današnji dopoldanski konferenci vodstva KDK, je dr. Maček odhajajoč iz hrvatskega Sabora novinarjem na kratko izjavil: «Ugotovili smo da je KDK enodušna in solidarna. Navidezni spor radi protestne brzojavke HSS in izjave dr. Popovića je likvidiran. Ugotovili smo, da je nesporazum le posledica dejstva, da v pomanjkanju časa brzojavka ni bila odposlana v imenu celotne KDK.»

Dr. Popović o svojem stališču

Zagreb, 22. avgusta. Izjave Svetozarja Pribičevića bodo sigurno od javnosti sprejete z največjim zadovoljstvom. Današnji dan je zopet pokazal, kako v Beogradu ne razumejo naših razmer in kako nimajo niti najmanjšega pojma o tem, kakšne so idejne in moralne sile, s katerimi razpolaga KDK.

Vaš poročevalec je imel nocoj priliko, da se je sestal na kolodvoru s poslancem Svetislavom Popovićem, ki je dopotoval v Zagreb z večernim brzovlakom iz Beograda. Brzovlak je imel zaradi karambola na postaji Ivankovo dveurno zamudo. Svetislav Popović se je na postaji najprisrčneje pozdravil s prisotnim Svetozarjem Pribičevićem in poslancem Vilderiem. Bil je vidno zadovoljen z rezultati današnje predkonference. Že na postaji je izjavil novinarjem, kako so neosnovane verzije beograjskih listov, ki so na temelju njegove izjave že sklepali o nekakšnem razkolu v KDK. S svojo izjavo je hotel le povdariti, da smatra za potrebno, da nastopa KDK složno in enotno in da se naj upoštevata obe sestavini koalicije. Tudi pred novinarji je dal izraza svojemu zadovoljstvu, da je bilo to vprašanje urejeno na najboljši način.

Izročitev odgovora na italijanski protest

Včeraj opoldne je bil odgovor izročen italijanskemu poslaništvu. — Vladni krogi zatrjujejo, da se bo Italija z odgovorom zadovoljila. — Podrobnosti vlada noče objaviti

Beograd, 22. avgusta, p. Zastopnik zunanjega ministra dr. Ilija Šumenković je danes opoldne sprejel odpravnika poslov italijanskega poslaništva Scamatia in mu izročil odgovor naše vlade na italijansko noto povodom demonstracij proti nettunskim konvencijam v Šibeniku in Splitu. Kakor se doznava, izraža naša vlada v svojem odgovoru obžalovanje zaradi incidentov, ki so se pripetili, in sporoča, da so naše oblasti takoj uvedle preiskavo ter kaznovale krivce, ki so izzvali demonstracije. V vladnih krogih izražajo upanje, da bo naš odgovor Italijo zadovoljil. Razen tega izjavljajo v uradnih krogih, da so oblasti same podvzele potrebne ukrepe za preprečenje sličnih incidentov v bodočnosti. Odpravnik poslov Scamati je o sprejetem odgovoru obvestil italijanskega poslanika Gallia, ki se mudi na Bledu, in vlado v Rimu.

Zastopnik zunanjega ministra dr. Šumenković je povabil novinarje za pol 7. zvečer, da jim poda izjavo o odgovoru naše vlade na italijansko noto. Novinarji so prišli v zunanje ministrstvo v določenem času, toda po daljšem čakanju pred kabinetom zunanjega ministra jim je neki uradnik ministrstva sporočil, da jih minister dr. Šumenković ne more sprejeti in naj gredo k šefu presbiroja, da jim bo ta kaj povedal. Ko pa so novinarji res poiskali tega gospoda, so tudi od njega izvedeli, da jim ne more ničesar povedati niti o italijanski protestni noti, niti o odgovoru dr. Šumenkovića na to noto. Izjavil je samo, da je odgovor tak, da bo Italijo zadovoljil.

Resni dogodki v Bolgariji

Vojni minister Vlkov je moral na zahtevo zunanjega ministra Burova demisijonirati, toda kralj ni sprejel njegove ostavke. — Vlada Ljapčeva v krizi. — Aretirani voditelji makedonske organizacije bodo zopet izpuščeni!

Sofija, 22. avgusta (be.) **Vojni minister Vlkov je demisijoniral. Mnogo parlamentarcev je proti sprejetju demisije Vlkova pri ministrskem predsedniku ostro protestiralo.**

Sofija, 22. avgusta p. O Vlkovu se je zadnje dni mnogo govorilo, ker je zahteval njegovo ostavko minister Burov, češ, da je povzročil s svojimi zvezami z makedonskim revolucijonarnim odborom demaršo angleške in francoske vlade. Politični krogi pričakujejo, da bo celotna vlada podala ostavko. S tem se računa tudi zaradi tega, ker je ministrski predsednik Ljapčev odpotoval v Varno v avdijenco h kralju Borisu, kjer je tudi zunanji minister Burov.

Sofija, 22. avgusta g. Kralj ni sprejel demisije vojnega ministra Vlkova. Ministrski predsednik Ljapčev skuša sedaj rešiti konflikt v vladi. Voditelji Vlkove skupine so bili pozvani h kralju. Govori se, da bo del aretirancev iz vrst makedonstvujuščih izpuščen na svobodo, da se prepreči vladna kriza. Vojaški krogi se odločno zavzemajo za Vlkova in za makedonske organizacije. V časopisju se je zaradi francosko-angleške demarše razvila živahna polemika.

Značilna politična manifestacija v Rimu

Glavni fašistični tajnik proslavlja fašistične visokošolce, ki so v Parizu prejeli milo za drago.

Rim, 22. avgusta. g. Mesto je snoči italijanskim udeležencem dijaške olimpijade v Parizu priredilo triumfalen sprejem. Manifestacije so bile docela političnega značaja, ker so se sprejema udeležili voditelji fašistične stranke pod vodstvom glavnega tajnika Turatija. Sprejem je bil zamišljen kot odgovor na dozdevna pariška izzivanja. Fašistična društva so morala priti na kolodvor z zastavami in fanfarami, kjer se je po prihodu dijakov formiral demonstracijski sprevod. Publika je spremila dijake do trga Colonna, kjer je imel Turati govor, v katerem je dejal med drugim:

Prebivalstvo Rima hoče proslaviti boksaški talent dijakov, ki so ga tako jasno pokazali na francoskih tleh. Čeprav ta sport ni bil na programu olimpijskih iger univerzitetnih dijakov, je pomanjkljiva meščanska vzgoja francoskega občinstva napravila iz dijakov ravno toliko bokserjev, ki niso izvojevali samo sportnega, temveč tudi najlepši politični boj. Ljubimo vas, je dejal Turati, ker ste odšli z jasnim duhom in s fašističnimi znaki, da dokažete, da je današnja Italija trdih glav in jeklenih src. Pri odhodu sem vam dal povelje, da ne izzivate nikogar in da napravite v gotovih primerih tako, kakor da se ne bi ničesar slišalo. Samo ako bi z nogami teptali po vas, potem pa udarite. Ker pa so hoteli razžaliti najsvetejše, kar imate, ste napravili pravilno, da ste se vrgli na tuleče tolpo in da ste bojišče z groznimi udarci očistili komunistične sodrge. Turatijev govor je množica sprejela z viharnim odobravanjem.

Priprave za zgodovinski dan v Parizu

Pariz, 22. avgusta (pa.) Ameriški državni tajnik Kellog bo prispel semkaj 24. avgusta zjutraj in se bo nastanil v ameriškem poslaništvu, kjer bo priredil v soboto kosilo, na katero bodo povabljeni diplomatje in druge odlične osebnosti. V nedeljo bo ameriški poslanik priredil slavnostno kosilo podpisnikom protivojnega pakta, ki se podpiše v ponedeljek popoldne v zunanjem ministrstvu. Istega dne priredi zunanji minister Briand banket, ki se ga udeleži tudi ministrski predsednik Poincaré. V torek bo sprejel predsednik republike Doumergue oficijelno ameriškega tajnika Kelloga na gradu Rambouillet. V sredo zjutraj odpotuje Kellog v Le Havre, odkoder odpotuje v spremstvu irskega predsednika Cosgrava na ameriški križarki »Detroit« na Irsko. Kellog se povrne najbrže 4. septembra s parnikom Leviathanom v Zedinjene države.

Le Havre, 22. avgusta (lo.) Semkaj je prispela ameriška križarka »Detroit«, s katero odpotuje ameriški državni tajnik Kellog 28. avgusta v Plymouth.

Nemčija in porenjski problem

Berlin, 22. avgusta. s. K vesti »Daily Telegrapha«, da Francija in Anglija zahtevata za izpraznitev tretje cone permanentno mednarodno kontrolo v Porenju, mobilizacijo precejšnjega dela Dawesovih bonov, vzhodni Locarno med Nemčijo in Poljsko in da se Nemčija ponovno odreče priklopitvi Avstrije ter da izplača od nemške vlade v Belgiji izdane franke, piše »National liberale Korrespondenz«, ki stoji blizu dr. Stresemannu: Smatramo to vest za izmišljeno, ker je vsem merodajnim faktorjem v Franciji in Belgiji znano, da se v Nemčiji ne bo našla nobena vlada, pa naj bo sestavljena kakorkoli, ki bi bila pripravljena razpravljati na tej podlagi.

Po Venizelosovi zmagi

Atene, 22. avgusta p. Volitve v senat se bodo vršile letos meseca decembra, volitve predsednika republike pa meseca februarja prihodnje leto. Parlament se bo sestal 17. decembra tega leta.

Atene, 22. avgusta (ri.) Vest o umoru Kafandarisa se demantira.

Letošnji kongres evropskih narodnih manjšin

Ženeva, 22. avgusta. (c). Izvrševalni odbor kongresa evropskih narodnih manjšin je sklical svoj letošnji kongres za četrtek 30. avgusta v Ženevo. Kongres bo trajal tri dni. Med drugim bo kongres razpravljal o nesoglasjih, ki so nastala med manjšinami in glavnim tajnikom Društva narodov sir Ericom Drummondom, ki je, kakor znano, kljub protestom predstavnikov narodnih manjšin postavil na čelo manjšinske sekcije pri Društvu narodov Španca, čigar imenovanje so kritizirali predvsem voditelji katalonskega pokreta na severnem Španskem. Zato in še posebej, ker se bo razpravljalo zopet o vstopu narodnih manjšin iz Nemčije, t. j. Poljakov, lužiških Srbov in Dancev, v zvezo evropskih narodnih manjšin, iz katere so lani izstopili, vlada v vseh političnih krogih izredno zanimanje za letošnji kongres.

Dr. Stresemann na delu

Berlin, 22. avgusta. (be.) Današnji seji državnega kabineta je prvič po bolezni prisostvoval zunanji minister dr. Stresemann, ki je skupno z državnim tajnikom Schubertom podal pregled zunanjepolitičnega položaja in problemov, ki pridejo na dnevni red na prihodnjem zasedanju Društva narodov. Razprava je dokazala, da je kabinet v vseh zunanje političnih vprašanjih popolnoma soglasen. Razven tega je sklenil ministrski svet povišati dobo podpore brezposelnim na 39 tednov.

Pilsudski v Romuniji

Bukarešta, 22. avgusta. s. Prvotna domneva, da bo bivanje maršala Pilsudskega v Romuniji dalo priliko za razgovore vojaške in tudi politične narave, se potrjuje. Predmet razgovorov bo stališče Romunije v obrambnem sistemu Male antante in Poljske ter zlasti problem poljsko-romunskega vojaškega sodelovanja z ozirom na Rusijo.

Demonstracije v Budimpešti

Budimpešta, 22. avgusta (ri.) V mestu so se vršile velike demonstracije za revizijo trianonske mirovne pogodbe. Demonstracij se je udeležilo nad 80.000 ljudi.

Albanija dobi novega „kralja“

V soboto bo Ahmed beg Zogu kronan za kralja. — Ceremonijal in program kronanja izdelan v Rimu. — Ker so vsi opozicijonalni poslanci v ječah, bo »parlament« brezdvomno proglasil vlado Skanderbega III.

Tirana, 22. avgusta op. Potrjuje se vest, da bo Ahmed beg Zogu prihodnjo soboto proglašen za kralja. Ustavotvorna skupščina si bo najprej izvolila predsednika, nakar bo zunanji minister Vrioni prečital spomenico Ahmeda bega Zogu in podal poročilo o delu, ki ga je izvršil sedanji režim v zadnjih štirih letih. Kakor zagotavljajo poučeni krogi, bo skupščina takoj po Vrionijevem sporočilu ponudila z vzklikom Ahmedu begu Zogu albansko kraljevsko krono. Seja se bo nato prekinila. Posebno odposlanstvo bo odšlo k predsedniku in mu, kakor to predpisuje protokol, ponudilo krono.

Tirana, 22. avgusta gp. Po vsej Albaniji, zlasti v Tirani, Skadru in Korici se pripravljajo na povelje Ahmeda bega Zogu velika narodna zborovanja, na katerih naj narod izrazi usiljeno mu željo, da se Ahmed beg Zogu proglasi za kralja Albanije. Kot prva točka dnevnega reda narodne skupščine, ki je sklicana za 25. avgusta, je vprašanje kralja. Ni dvoma, da bo večina sprejela predlog, naj se Albanija proglasi za kraljevino in Ahmed beg Zogu za kralja. Kronanje Ahmeda bega Zogu se smatra kot priznanje za njegove velike zasluge za državo. Za kronanje se vrše v Tirani že velike priprave. Ceremonijal in program kronanja je bil izdelan v Rimu. Ker so vsi opozicijonalni poslanci zaprti in ker 16. avgusta ni prišel noben zastopnik opozicije v narodno skupščino, ni dvoma, da bo Albanija proglašena za kraljevino. Eventuelne težkoče bi mogle nastati za albanskega diktatorja samo od plemen v vzhodni in severovzhodni Albaniji, kjer ima vlada svoje najhujše nasprotnike. Vendar pa je zelo dvomljivo ali bo uporno gibanje tako močno, da bi povzročilo padec vlade.

Za proglasitev Albanije za kraljevino se vrše velike priprave. Fasado parlamenta so na novo prebarvali, v dvorani pa so postavili tribuno s prestolom Ahmeda bega Zogu, ki bo osebno prisostvoval samo prvemu delu seje parlamenta, nato pa bo zapustil sejo. Albanska zastava bo spremenjena samo v toliko, da bo črni orel na rdečem polju dobil še krono na glavo.

London, 22. avgusta s. Kakor poroča »Daily Telegraph«, je Ahmed beg Zogu pri velesilah vprašal, ali so zadovolini s tem, da bo proglašen za kralja. Velesile so odgovorile, da se temu ne bodo upirale, ako to odgovarja želji albanskega naroda.

Wied reklamira albanski prestol zase

Berlin, 22. avgusta. g. Bivši albanski knez Wilhelm Wied, ki biva v Monakovem, je zastopniku «International News Service» podal izjavo, v kateri pravi, da se on ni nikoli odrekel albanskemu prestolu in da vzdržuje svoje pravice na ta prestol zase in za svoje potomce, ne glede na ambicije Ahmeda bega Zogu po kraljestvu. Večina albanskega naroda je zanj. Wied čaka na trenotek, ko bo uveljavil svoje pravice.

London, 22 avgusta. s. Diplomatski poročevalec «Daily Telegrapha» poroča, da pripravlja princ Wied protest proti predstoječi proklamaciji Ahmeda bega Zogu za albanskega kralja. Kakor se govori, namerava princ Wied pričeti protirevolucijonarno akcijo, ki bi jo finansirali Italiji sovražni krogi.

Grozen umor sredi Gorice

21-letni Alojzij Bregant ustrelil 18-letnega dijaka Kogeja. — Strašna usoda morilca. — Povod umora še neznan

Gorica, 22. avgusta. o. Včeraj v poznih urah nekoliko pred polnočjo so se v središču mesta odigrali krvavi dogodki, ki so vznemirili vse mesto in njeno okolico.

21letni Alojzij Bregant iz Podgore, ki se je bil pred nedavnim vrnil v domače kraje iz Libije, kjer je služil pri vojakih, je prišel ponoči v hišo št. 18 v ulici Carducci (bivši Gosposki ulici) in umoril tam stanujočega 18letnega bivšega slovenskega dijaka Viktorja Kogeja iz Idrije. Ustrelil ga je v glavo in nato zbežal na dvorišče sosedne hiše. Odtod je hotel zbežati na prosto. Zastavil pa mu je pot užitninski uradnik Teodor Ventin, ki se je vračal ob tisti uri domov. Zagledal je Breganta in mislil, da ima opraviti s tatom. Med obema se je vnel hud boj. Ventin je kmalu podlegel ter obležal mrtev v mlaki krvi, ker se je Bregant poslužil orožja. Bregant je nato skočil na prosto in začel bežati proti Korenjskemu trgu. Orožniki, ki so bili mediem prihiteli na lice mesta, so ga pozvali, naj se ustavi. Odgovoril pa jim je s streli iz revolverja. Tudi orožniki so odgovorili z orožjem. Nenadoma se je pri bežečem Bregantu nekaj zabliskalo in eksplodiralo z veliko silo. Kakor se je pozneje izkazalo, je imel v hlačnem žepu želatino, ki se mu je vnela, eksplodirala in ga razmesarila. Odnesla mu je ves kolk in mu odprla trebuh, da je bilo videti črevo. Prenesli so ga v bolnico, kjer pa je kmalu izdihnil. Našli so pri njem dva revolverja in nož z ostrim rezilom.

Ni mogoče še vedeti, kaj je dalo povod, da je Bregant napadel mladega Kogeja. V javnosti se širijo najrazličnejše domneve in ugibanja. Nekateri opisujejo dogodek kot čin ljubosumja. Govori se tudi, da je Bregant nameraval okrasti slovensko kmečko posojilnico in hranilnico, ki ima v bližini svoj sedež, vendar pa ta domneva ni preveč verjetna.

Interparlamentarna unija

Berlin, 22. avgusta s. H konferenci interparlamentarne unije je priglašenih 517 poslancev iz 35 držav. Danes popoldne je zasedal interparlamentarni svet, ki mora izvršiti težko nalogo, namreč verifikacijo mandatov. Med drugimi zahtevajo senatorji in poslanci egipčanskega parlamenta, da bi mogli izvrševati svoje pravice, ki so bile po državnem udaru suspendirane. **Tudi Hrvati protestirajo proti udeležbi zastopnikov Narodne skupščine v Beogradu, s katerimi nočejo sodelovati.** Končno negirajo bivši italijanski poslanci, ki ne pripadajo fašističnemu parlamentu, mandate fašističnih italijanskih poslancev.

Na seji finančne komisije se je ugotovilo, da je finančni položaj unije precej neugoden. Bilo je sklenjeno proučiti vprašanje zvišanja doprinosov posameznih držav, da se odpravijo ti nedostatki.

Manjšinska komisija je zasedala pod vodstvom švicarskega poslanca dr. Studerja. Razvila se je daljša debata, katere se je med drugimi udeležil tudi slovenski poslanec dr. Wilfan. Bilo je sklenjeno izvoliti petčlansko podkomisijo, kateri bosta predsedovala dr. Studer in dr. Wilfan. O seji je bilo izdano uradno poročilo, ki pozivlje podkomisije, naj upoštevajo materijelne manjšinske pravice.

*

Sedanje zborovanje Interparlamenunije, ki se vrši v Berlinu, je zbudilo v naši državi večje zanimanje kakor katerokoli prejšnje. Zato ne bo odveč, če podamo kratek historijat te velepomembne mednarodne institucije.

Duhovni oče Medparlamentarne unije je bil William Randal Cremer, član angleške spodnje zbornice, ki je leta 1887. pridobil za svoj načrt voditelja francoske «stranke svobodne trgovine» Frederika Passyja. Prva predkonferenca se je vršila l. 1888. v Grand hotelu v Parizu, ki se je je udeležilo 25 francoskih in 9 angleških parlamentarcev, med njimi: Jaurès, Bourgeois, Campbell, Burt itd. Na tem sestanku se je sklenilo povabiti za naslednje leto tudi člane parlamentov vseh ostalih držav. Res se je 29. in 30. junija 1889. vršila v slavnostni dvorani hotela Continentala v Parizu konferenca, ki jo lahko smatramo za prvo medparlamentarno konferenco. Sodelovalo je 96 parlamentarcev iz osmih držav: Francije, Anglije, Italije, Belgije, Danske, Španije, Zedinjenih držav in zamorske republike Liberije. Cilj te prve konference je bil še zelo omejen. Priporočala je predvsem sklenitev razsodiščnih pogodb med državami.

Druge konference, ki se je vršila v Londonu leta 1890., se je udeležila tudi Nemčija. Ugled nove institucije je vidno rastel. Na četrti konferenci v Bernu l. 1892. se je njena naloga prvič formulirala: delovati na to, da se vsi spori med državami rešujejo potom arbitražnega sodišča, in «razpravljati tudi o drugih mednarodnih vprašanjih splošnega pomena, ki spadajo pod idejo arbitraže». Na peti konferenci v Haagu l. 1894. so bila sprejeta pravila, ki so se spremenila najprej l. 1899. na konferenci v Kristijaniji in pozneje še večkrat, dokler niso dobila predvidno končno veljavne oblike na dunajski konferenci l. 1922. Do l. 1897. je nosila Unija ime (Conférence interparlamentaire», od l. 1899. pa se je nazivala «Union inteparlamentaire», kot se danes imenuje, toda z dostavkom «pour l'arbitrage international», ki je pa pozneje odpadel. Tedaj se je ustanovil tudi «medparlamentarni svet», ki ga tvorita po dva člana vsakega parlamenta. L. 1909. se je sedež medparlamentarnega bureauja preselil iz Berna v Bruselj in na njegovo čelo je bil postavljen Norvežan dr. Lange kot plačani generalni tajnik, ki si je za razvoj Unije pridobil neprecenljivih zaslug. Finance Unije vzdržujejo države s prostovoljnimi prispevki.

Prvotna naloga, ki se jo je Unija zastavila, je bila v dobri meri dosežena. Že l. 1913. je bilo v veljavi 127 razsodiščnih pogodb, v 145 drugih pogodbah pa je bila vstavljena razsodiščna klavzula. Pozneje je Unija razširila delovanje. Že l. 1891. se je na tretjem kongresu v Rimu zavzemala za ustanovitev «arbitražnega sodnega dvora» in priznati se mora, da ima velike zasluge za oživotvoritev haaške institucije. L. 1906. je Unija na svojem londonskem kongresu predlagala vladam sprejem «načela obligatnega posredovanja». Drugi problemi, ki se je Unija pečala tekom let z njimi, so vprašanja «večne nevtralnosti», prava za kopno, pomorsko in zračno vojno, nevtralizacije morskih ožin in medoceanskih prekopov, omejevanja oboroženja itd.

Med svetovno vojno se je preselil interparlamentarni urad v Kristijanijo. Prvič po vojni se je sestal Svet 7. in 8. oktobra 1919 pod predsedstvom lorda Weardaleja v Ženevi, kamor se je kmalu nato za stalno premestil sedež Sveta in njegovega urada. Prva konferenca po vojni pa se je vršila leta 1921. v Stockholmu. Delokrog Medparlamentarne unije se je zadnja leta znatno razširil. Bavi se z vsemi važnejšimi mednarodnimi problemi, kot n. pr. s finančnim in gospodarskim, z vprašanjem manjšinskega prava, razoroževanja, kolonijalnih mandatov itd. Zato njen pomen stalno narašča.

Nesreča brzovlaka Beograd-Ljubljana

Vinkovci, 22. avgusta. Danes popoldne se je pripetila v bližini postaje Ivankovo železniška nesreča, ki pa je k sreči ostala brez težjih posledic. Brzovlak Beograd—Ljubljana je vsled napačno postavljenih kretnic zavozil z največjo brzino v tovorni vlak, ki je stal na postaji. Udarec je bil tako silen, da sta se lokomotivi zarili druga v drugo, več vagonov obeh vlakov pa je iztirilo. Med potniki brzovlaka je bil eden težko ranjen, več pa lažje. Materijelna škoda je zelo velika. Iz Vinkovcev so bili takoj odposlani zdravniki, ki so nudili ranjencem prvo pomoč. Delavci so progo v par urah popravili, tako da je mogel brzovlak z drugo garnituro nadaljevati vožnjo v Zagreb, kamor je dospel z dveurno zamudo.

Z vlakom je potoval tudi poslanec dr. Svetislav Popović, ki pa je k sreči ostal nepoškodovan. (Posl. dr. Popović je zvečer skupno s Pribičevićem dospel v Ljubljano.

„Zaman, Beograde!“

Zagreb, 22. avgusta. č. Današnji «Narodni Val» objavlja uvodnik pod naslovom «Zaman, Beograde!» V članku naglaša, da so se v Beogradu vsi od dr. Korošca pa do Puniše Račića neizmerno veselili, da je KDK končno vendarle razpadla in da je padla v prah ona trdnjava, katero so doslej zaman naskakovali. Toda že včeraj sta jim dr. Maček in posl. Vilder s svojimi izjavami skvarila veselje, na jutrišnji seji vodstva KDK v Ljubljani pa bodo dobili še daljše nosove.

Borbe med radikali

Beograd, 22. avgusta. p. Aca Stanojević je obvestil glavni odbor radikalne stranke, da bo prišel v Beograd 26. t. m. in se udeležil seje glavnega odbora, ki je napovedana za 27. t. m. ob 10. dopoldne. Vplivnejši člani glavnega odbora so imeli snoči v neki restavraciji na Savi daljšo konferenco. Iz njihovih krogov se zatrjuje, da bo glavni odbor nastopil proti Vukičeviću in njegovi akciji z vsemi sredstvi, ki so mu na razpolago. Večina glavnega odbora noče več tolerirati Vukičevićevega destruktivnega dela, ki upropašča radikalno stranko.

Poslanec Kosanović in beograjska policija

Zagreb, 22. avgusta. ć. Kakor znano, je beograjska policija svoječasno obvestila poslanca Savo Kosanovića, da ne more jamčiti za njegovo osebno varnost v Beogradu ter ga pozvala, naj odpotuje. Ko je posl. Kosanović to javno ožigosal, skuša sedaj beograjska policija njegove navedbe demantirati. Zato je nocoj podal Kosanović novinarjem izjavo, v kateri ugotavlja, da je prišel k njemu po izrecnem naročilu šefa beograjske policije policijski uradnik Ujčić in ga najprej vprašal, kdo od KDK je še v Beogradu, nato pa ga opozoril na grozečo nevarnost. Takoj nato mu je bil res prideljen poseben detektiv v osebi nekega Veljkovića, ki je spremljal Kosanovića tri dni kakor senca. Zjutraj ob 7. ga je že čakal pred hotelom in je odšel šele takrat, kadar je Kosanović legel zvečer k počitku. To lahko potrdi vse osobje penzije Bellevue, kjer je bil nastanjen, kakor tudi osobje kavarne, v katero je zahajal.

Avdijenca ministra Hadžića

Bled, 22. avgusta. a. Minister vojske in mornarice general Hadžić, ki je v ponedeljek prišel na Bled, je bil danes opoldne sprejet na dvoru. Avdijenca je bila razmeroma kratka. Zvečer se je minister Hadžić v spremstvu svojega adjutanta z vlakom vrnil v Beograd.

Vladna proslava proboja solunske fronte

Beograd, 22 avgusta. p. Minister pravde Milorad Vujičić in dr. Korošec sta imela danes daljše posvtovanje o pripravah za svečano proslavo desetletnice proboja solunske fronte, ki naj bi se vršila 14. septembra. Vlada želi, da bi bila ta proslava čim bolj slovesna. Sestavil se bo poseben odbor, da pripravi vse potrebno za to proslavo.

Fran Mažuranić umrl

Zagreb, 22. avgusta. č. Jugoslovenski konzulat v Berlinu poroča, da je snoči nenadoma umrl hrvatski pesnik in pisatelj Fran Mažuranić. Nameraval se je v kratkem vrniti po skoraj polstoletni odsotnosti v domovino, toda prehitela ga je smrt.

Kongres fotografov

Beograd, 22. avgusta p. Glavna uprava zveze fotografov kraljevine SHS je odločila, da se letošnji kongres zveze vrši 17. septembra v Ljubljani. Na kongresu bodo po svojih delegatih zastopani fotografi iz vse države, ki jih je okrog 1500.

Vihar nad Padovo

Padova, 22. avgusta. o. Davi ob zgodnjih jutranjih urah je začel divjati nad mestom in okolico silen orkan, ki je napravil veliko škodo. Veter je divjal s hitrostjo 90 km na uro in je bil mestoma tako silovit, da je n. pr. v mestnem vrtu izruval večja drevesa. Vsula se je tudi izredno debela toča, ki e pobila mnogo šip v mestu in opustošila vinograde in nasade turščice. Orkan je zahteval tudi eno človeško žrtev. V bližnji vasi je od strahu zadela kap 60letno starko.

Komunistična akcija proti novi kitajski vladi

Peking, 22. avgusta. (lo.) Tukajšnja policija je s pomočjo vojaštva izvršila številne hišne preiskave pri komunističnih agitatorjih, ki so poskušali organizirati revolucijo proti sedanji vladi. Iz Hankova poročajo, da je našla policija važne listine iz katerih izhaja, da so pripravljali komunisti za jesen rdečo revolucijo.

Šanghaj, 22. avgusta. (lo.) Manjši oddelki mongolskega konjeništva so ponovno napadli vzhodnokitajsko železnico.

Pomen in posledice zagrebškega incidenta

Kako so nastala taktična nesoglasja v KDK in kako so bila likvidirana v polni harmoniji

Zagreb, 22. avgusta

Današnji dan je prinesel KDK velik in sijajen uspeh. To beležimo z največjim zadovoljstvom in se obenem nadejamo, da bo odmev današnjega dne z radostjo sprejet na vseh straneh naše prostrane domovine. Že sam prihod Svetozarja Pribićevića na zadušnico po pokojnem Stj. Radiću je značil demanti vesti iz Beograda o nekih globljih nesoglasjih v vrstah KDK. Ako bi te vesti odgovarjale dejstvom, tedaj bi bil Svetozar Pribićević ostal na Bledu ali odšel v Ljubljano. Po prihodu v Zagreb pa je Svetozar Pribićević še posebej izjavil, da je prišel zaradi zadušnice svojega pokojnega prijatelja in nenadomestljivega predsednika KDK in nikakor ne zaradi incidenta z berlinsko brzojavko. Incidenta sploh ni smatral za tako resnega, da bi moral zaradi njega posebej prispeti v Zagreb. Vsej javnosti je itak znano, da se vrši v četrtek v Ljubljani seja vodstva KDK in bi se bilo lahko v tem oziru, če bi res obstojal kak spor, počakalo na četrtek in na sklepe v Ljubljani.

Po zadušnici se je Pribićević domenil z dr. Mačkom, da se za popoldne ob 3. skliče predkonferenca za veliko sejo vodstva KDK v Ljubljani. Zato sta tako Pribićević kakor dr. Maček odklonila novinarjem vsako izjavo do popoldanske konference.

Ko se je razvedelo, da je za popoldne sklicana predkonferenca, je bila takoj vsa pozornost javnosti in številnih novinarjev iz Zagreba in Beograda osredotočena na ta dogodek. Predkonferenca je bila otvorjena ob pol 4. in končana že ob 5. uri. Že samo dejstvo, da je bila razprava završena v poldrugi uri, je vsakemu motrilcu dokazalo, da je na predkonferenci došlo do popolnega soglasja in da so bila brez dolgega oklevanja poravnana vsa nesoglasja. Ko so udeleženci po konferenci zapuščali zborovalno dvorano, so prisotni novinarji konštatirali same vesele obraze, prijateljsko razgovarjanje in popolno tovariško skupnost. Tudi poznejše izjave Svetozarja Pribićevića in ostalih ter informacije udeležencev poedinim redakcijam so novinarjem prožile nov dokaz, da je razprava na predkonferenci potekla v najboljšem redu in da je ostalo pri dosedanji, samo še popolnejši in poglobljeni solidarnosti. V Ljubljano prispejo člani vodstva KDK in ostali poslanci obeh koaliranih strank skupno z jutranjim brzovlakom.

Po predkonferenci je Svetozar Pribićević dal novinarjem posebno izjavo. Enako, samo krajšo izjavo jim je dal tudi dr. Maček Vaš poročevalec je imel razen tega priliko sestati se z udeležencem te predkonference in uglednim članom vodstva KDK, ki mu je dal o današnji predkonferenci in njeni programatični pomembnosti za nadaljnjo politično akcijo KDK naslednjo izjavo:

KDK pred 20. junijem

Do 20. junija je sklicevala KDK le skupne seje. Te seje so bile takega značaja, da se je lahko govorilo o tem, da obstoja samo en klub KDK. Tiste mesece se sploh niso več sestajale posebne klubske seje HSS in SDS. To pač zato, ker je bilo delo KDK od ustanovitve v novembru prošlega leta postavljeno na tako jasno politično bazo in je bil koaliciji začrtan tako jasen cilj, da se drugače sploh ni moglo posropati. Čeprav je koalicija pozneje priredila brezbroj zborovanj in so voditelji koalicije kakor tudi poslanci koaliranih klubov govorili pri neštetih prilikah v Narodni skupščjni in javnosti, ni nikoli došlo niti do najmanjše disonance, tako da politični nasprotniki niso mogli ločiti idejne smeri Svetozarja Pribićevića od smeri Stjepana Radića in ostalih poslancev KDK. Koalicija je sicer formalno obstojala iz dveh strank, vodila pa je isto premočrtno politiko, ki bi bila, da se je v tem smislu nadaljevala in da ni došlo do tragičnega dogodka 20. junija, sigurno dovedla do ustanovitve ene stranke. To misel je bil opetovano naglašal Stjepan Radić, dokler je bil živ.

Vpliv Radićeve smrti

Zločin od 20. junija, zlasti pa smrt Stjepana Radića je stvoril popolnoma novo situacijo. S tem zločinom je bila zrušena politika, ki smo jo vodili do 20. junija na podlagi vidovdanske ustave in parlamentarne borbe Nova situacija je zahtevala nove pravce in postavila nove zahteve na KDK. Sklepi od 1. avgusta, ki so bili storjeni, ko je Radić še živel, so prinesli novo osnovo. Nato pa je Stjepan Radić na nesrečo vsega naroda in na veliko žalost nas vseh preminul. Z njim je odšla od nas mogočna avtoriteta, ki je znala skupno s Svetozarjem Pribićevićem na uprav lagoden način reševati tudi najtežje probleme. Po Radićevi smrti in zadnjih dogodkih je nastala neka razlika v pojmovanju, ki jo smemo odkrito priznati in pred javnostjo potrditi.

Dve stališči o taktiki

Oni, ki so bili navajeni na politično akcijo KDK do 20. junija, so smatrali, da ni oportuno, ako koalirana kluba vsak zase delata posebne sklepe in zavzemata separirana stališča, temveč, da mora še za naprej KDK nastopati složno in soglasno. Tako postopanje zahteva razumno medsebojno popuščanje in akomodiranje stališč tako, da bi iz tega vedno nastajal enoten pogled na politično situacijo in na predstoječe borbe KDK.

Drugi so bili zopet mnenja, da bi bilo umestno ,ako bi klubi imeli svoje posebne seje in da bi tvorili separatne sklepe, ki pa bi naravno vezali le dotične klube. Nad sejami klubov in njihovimi sklepi pa naj bi obstojala in delovala skupna akcija KDK.

Ta raznovrstna pojmovanja so privedla do incidenta z brzojavko. Incident sam ni izzval, kakor se more zanesljivo potrditi, niti na eni niti na drugi slabih namenov, najmanj pa je hotel izzvati razkol v koaliciji.

Solidarnost v politični akciji

Razumljivo je tedaj, da se je sedaj tako z ene kakor z druge strani pojavila tendenca, naj bi se vzpostavilo staro nekdanje stanje, kar je istovetno s tem, da naj politično akcijo vodi skupna KDK To stališče, **ki je sedaj postalo naziranje obeh struj v KDK, je zmagalo baš z incidentom berlinske brzojavke. Na današnji predkonferenci ta incident ni bil morda likvidiran tako, da bi se bilo le površno in zaradi javnosti zakrpalo nesoglasje, ki bi se morda pri prvi priliki ponovno pojavilo. Pač so vsi udeleženci predkonference stekli globoko prepričanje, da more vsaka posebna in ločena akcija v sedanjem položaju borbe KDK oslabiti odpornost skupne fronte in da odgovarja sedanjemu razpoloženju prebivalstva, ki je v vsakem oziru enotna in soglasna, ki je c vsakem oziru enotna in soglasna.** Narod zahteva v prvi vrsti složen nastop, pa čeprav bi to zahtevalo programatične in osebne žrtve z ene ali druge strani

Vtis z današnje predkonference, ki smo ga imeli, je ta, da smo vsi prepričani o neobhodnosti složnega in kompaktnega nastopa KDK v vsaki akciji, ker smo videli, da bi tudi najmanjše nesoglasje glede načina in forme našega nastopa izzivalo pri nasprotnikih radost in nado, da bi lahko došlo do razkola KDK. Velik pomen današnje predkonference je torej v tem, da je gornje prepričanje prodrlo na celi črti in da je bilo doseženo intimno soglasje vseh udeležencev in celega vodstva KDK.

Ustvarjanje nove idejne baze

Incident pa bo imel še druge blagodejne posledice. Predvsem bo podvizal sestavo nove, široke idejne baze, ki je zlasti potrebna po krvavem dogodku od 20. junija in po smrti Stjepana Radića. Na tej novi bazi bo KDK pomlajena stopila v nove borbe. Jasno je, da ne bomo osvajali neke vrste dogem in da ne bomo fiksirali končnoveljavnih osnov svoje nadaljnje akcije, temveč bomo, da se tako izrazim, v duh sklepov od 1. avgusta vlivali one taktične ideje in akcije, ki bodo potrebne tekom razvoja političnih dogodkov v naši notranji politiki in v soglasju z našo notranjo politično dinamiko. Uverjeni smo, da bomo na ta način v najkrajšem času dosegli svoj prvi cilj, to je strmoglavljenje okrvavljenega režima. Po tem prvem koraku bomo stopali dalje.

Sklepanju o teh vprašanjih bo posvečena jutrišnja seja v Ljubljani. Zdi se mi prav posrečeno, da je bila izbrana ravno Ljubljana za sejo, ki bo posvečena tem velikim idejnim nalogam. Jutrišnja seja v Ljubljani pomeni pričetek novega razdobja v veliki akciji in borbi KDK za idejo enakosti in ravnopravnosti, ki bo narodu vlivala nove nade, novo moč in novo zavest o neizbežnosti njegove končne zmage.

To tolmačenje današnje predkonference so potrdili tudi ostali člani vodstva KDK.

Veliki izdatki za francosko narodno obrambo

Partz, 22. avgusta. (pa.) Ministrski predsednik Poincaré je končal načrt proračuna za leto 1929. Ravnovesje proračuna bo obdržano, akoravno so bile razne postavke za državne potrebe zelo povišane ne da bi se uvedli zato novi davki. Za javna dela je določenih 1200 milijonov frankov. Za zgradbo cenenih stanovanj je določenih 106 milijonov frankov in za državne pokojnine 1600 milijonov frankov.

Pariz, 22. avgusta. (be.) Novi proračun izkazuje veliko povišanje kreditov za narodno obrambo. Za letalstvo je določenih 119 milijonov frankov. V proračunu je določenih za javna dela 1.2 milijarde frankov. S pomočjo te vsote se bodo znatno razširila pristanišča v Marseillu, v Le Havru in v Bordeauxu. Med drugim se bodo tudi zgradili novi prekopi, da se oživi proizvodnja in trgovina.

Nova poizvedovanja za Amundsenom

Oslo, 22. avgusta. (be.) «Krasin» je zapustil luko Stavanger in odplul proti severu na poizvedovanje za Amundsenom.

Oslo, 22. avgusta. (ri.) Holandec Hoggendorf, čigar pismo za pomoč je našla v bližini otoka Nade neka norveška ladja, je rešen. Parnik Hainland, ki ga je najela francoska vlada za rešitev letala «Lathama» ne more zaradi ledu naprej in je trenutno v bližini Velikega fjorda.

Rim, 22. avgusta. (ri.) Ladja «Città di Milano» poroča brezžično, da je v bližini zemlje Gilles, odkoder se bo pričelo novo poizvedovanje za ponesrečenim delom Nobilove ekspedicije.

Eksplozija bombe na italijanskem konzulatu

Bruselj, 22. avgusta. s. Preteklo noč je pred italijanskim konzulatom v Liegeu eksplodirala bomba. Hišnik konzulata je bil lahko ranjen, sicer pa je bilo samo materijelne škode.

Šahovski turnir v Kissingenu

Kissingen, 22. avgusta. V deseti rundi je Euwe izgubil proti Yatesu, Bogoljubov je zmagal nad Spielmannom, Rubinstein nad Tartakoverjem, partija Niemcovič - Capablanca se je končala remis. Partiji Mieses - Marshall in Tarrasch - Reti sta bili prekinjeni. Jutri se odigra zadnje kolo. Stanje: Bogoljubov 7½, Capablanca 6½, Euwe 6, Rubinstein 5½, Niemcovič 5, Marshall 4½(1), Spielmann, Tartakover 4½, Réti 4(1), Yates 4, Tarrasch 3½(1), Mieses 2½(1).

Angleški konservativci obiščejo Nemčijo

Berlin, 22. avgusta (be.) Na povabilo nemške industrijske zveze obišče Nemčijo meseca septembra več angleških konservativnih poslancev.

Hooverjev naslednik

Washington, 22. avgusta (be.) Za naslednika bivšega trgovinskega tajnika Hooverja je imenoval predsednik Coolidge znanega industrijalca Williama Whitinga.

Henry Barbusse težko obolel

Moskva, 22. avgusta (be.) Francoski pisatelj Barbusse je težko obolel v Nižjem Novgorodu na vnetju prsne mrene.

Milijonski dobiček nemške pošte

Berlin, 22. avgusta (be.) Državna pošta izkazuje za zadnje četrtletje 37 milijonov mark prebitka.

Naši kraji in ljudje

Nesoglasja v Ferijalni zvezi

Zemun, 22. avgusta.

V nedeljo je bil v Zemunu svečano otvorjen VIII. kongres Ferijalne zveze, ki je doslej združevala jugoslovensko dijaštvo in učiteljstvo. Kongres je otvoril predsednik FS profesor Lapajne, ki je v pozdravnem govoru omenjal, da so pojmi edinstva Srbov, Hrvatov in Slovencev popolnoma jasni in v vrstah ferijalcev ne obstoje nikake plemenske mržnje. Spominjal se je smrti velikega voditelja Stjepana Radića, kateremu je delegacija stoje zaklicala trikratni »Slava!« Končno je predsednik izrazil zahvalo mestu Zemunu, ki je tako gostoljubno sprejelo ferijalno delegacijo.

Kongres so pozdravili: mestni župan Peter Marković, kateremu je delegacija priredila prisrčne ovacije, dalje s krasnim nacijonalnim govorom major Lujo Lovrić, ki je v svetovni vojni popolnoma oslepel in še cela vrsta odličnih predstavnikov. Kralju je bila poslana pozdravna brzojavka, istotako častnemu predsedniku prestolonasledniku Petru. Po oficijelnem delu kongresa so bili izvoljeni odbori: verifikacijski, finančni in za spremembo pravil, ki so imeli popoldne svoje seje.

Zagrebška II. oblastna sekcija je kongresu stavila resolucijo, da zahteva jasen in napredni program v Ferijalni zvezi, ne boječ se represalij — izključitev funkcijonarjev II. oblastne sekcije FS. Večina zagrebških delegatov je nato zapustila kongres.

V ponedeljek je bilo sprejeto poročilo upravnega odbora, odobren je bil proračun, nakar se je vršil razgovor o izboljšanju kolonij. Ferijalna zveza ima aktiv 30.000 dinarjev.

Včeraj, v torek, je bila na dnevnem redu izprememba pravil. Zastopnik jugoslovenskega ferijalnega učiteljstva Slavko Mrovlje je stavil zahtevo, naj se uvede v pravila Ferijalne zveze, da imajo učitelji »Glavno učiteljsko poverjeništvo«, ki bi direktno poslovalo z upravnim odborom, ne pa, kakor predvidevajo letošnja pravila, da se učiteljstvo vpisuje pri raznih oblastih Ferijalne zveze. Kongres te upravičene zahteve ni sprejel, nakar je delegat učiteljstva zapustil kongres, ravnajoč se po direktivah resolucije, ki je bila soglasno sprejeta od učiteljstva na Bolu v Dalmaciji. Učiteljstvo bo torej osnovalo samostojno učiteljsko ferijalno zvezo.

Delegacija je bila gost Oficirskega doma v Zemunu. V ponedeljek so se delegati brezplačno v aeroplanih dvignili v zračne višine nad Zemun in Beograd. Snoči pa so se delegati razšli, delno na daljše ekskurzije, ostali del pa se je vrnil v svoje kraje.

S. M.

Pismo iz Bele Krajine

Javni nastop Sokola in druge novice iz Metlike

Metlika, 22. avgusta.

V nedeljo je metliško sokolsko društvo priredilo svoj vsakoletni javni nastop, ki bi se bil moral vršiti že pretečeno nedeljo, a je bil zaradi žalovanja ob priliki Radićeve smrti preložen. Kljub temu, da je tekom enega leta odpotovalo v inozemstvo za kruhom mnogo naših dobrih telovadcev smo videli, da se naši telovadci z vztrajnostjo in žilavostjo trudijo ne samo ohraniti višino one telovadbe, na kateri so stali pod vodstvom prejšnjega načelnika brata Weissa, ampak da skušajo tudi napredovati. Vsi oddelki od naraščaja do članske vrste so efektno izvajali svoje vaje. Velik napredek je bilo opaziti pri obrtnem naraščaju kakor tudi pri gojenkah in članicah, za kar gre zahvala načelnici sestri Mariji Ganglovi. Telovadbo so povečali s svojim nastopom tudi telovadci in telovadkinje iz Črnomlja, Gradaca in Semiča, ki so se vsi v prav častnem številu udeležili naše prireditve. Po telovadbi se je vršila prijetna domača zabava, ki je trajala do policijske ure.

Predsnočnjim je neizprosna smrt ugrabila iz naše srede g. Ivana Murna, upokojenega nadučitelja. Pokojnik je dosegel lepo starost 73 let. Rojen je bil v Bršlinu pri Novem mestu, končal je 6 razredov gimnazije, na kar je odšel k frančiščanom. Toda življenje pri frančiškanih mu ni ugajalo, zato ga je zapustil in odšel na učiteljišče. Po maturi je služboval leto dni v Cerkljah pri Kranju, a potem polnih 43 let v Drašičih pri Metliki, kjer je bil po dolgoletnem trudapolnem delu l. 1923. stavljen v pokoj. Toda ironija usode! Upokojen je bil tik pred sprejetjem novega zakona o državnih uradnikih, po katerem bi bili njegovi prejemki znatno večji. Bil je mož starega narodnega kova, izrazit naprednjak in vrl naš pristaš. Osobito ga je dičila gostoljubnost; ni ga človeka, ki ga je obiskal v Drašičih, da ga on ne bi pošteno pogostil. Največje veselje so mu bili časopisi. Bil je do zadnjega čvrst in trden. Nedavno pa se je na izletu z vozom prehladil, moral je takoj v posteljo in je zdaj za večno zatisnil oči. — Danes so ga položili k večnemu počitku pri sv. Roku, kjer bo mirno počival v belokranjski zemlji, za katero je deloval vse svoje življenje. Pogreba se je udeležilo številno meščanstvo, a osobito v lepem številu so ga spremili na zadnji poti učiteljstvo in njegovi učenci — cele tri generacije Drašičev in okolice. Blag mu spomin!

Tudi pri nas je vzbudila mnogo nejevolje in razburjanja nova naredba o zapiranju in odpiranju trgovin. Ne toliko radi delovnega časa ob delavnikih, ampak v glavnem zaradi urnika ob nedeljah. Naši domači trgovci so imeli pretečeno soboto sestanek, na katerem so sklenili odposlati vlogo velikemu županu ljubljanske oblasti s prošnjo za izpremembo pičlo odmerjenega časa ob nedeljah, ko je tu največji dotok okoliškega ljudstva, ker gre vsakdo iz okolice v mesto, d se udeleži maše in da si nabavi potrebna živila. Vse trgovine v našem mestu prodajajo v pretežni večini samo živila. Zato je umevno, da je naval na trgovine ob nedeljah največji, ker pride ne samo številno ljudstvo iz naših slovenskih okoliških krajev, ampak v glavnem iz sosednje Hrvatske in Žumberka, ki je glavni konsument metliških trgovin. Zato je izključeno, da bi metliški trgovci številnemu ljudstvu mogli postreči v pičlih dveh urah, kakor je določeno za naš srez. S to naredbo je naše trgovstvo občutno udarjeno in je gospodarsko ogroženo, ako se ne izvrši tozadevna remedura. Tembolj, ker so trgovine na sosedniem Hrvatskem ob nedeljah odprte po mili volji. S tem se pa jemlje tudi kmetskemu prebivalstvu čas, ker bi moralo drugače ob delovnikih pustiti delo in se napotiti v mesto v svrho nakupa živil in drugih potrebščin. Želja naših trgovcev je torej, da se nedeljski urnik za trgovine podaljša od 7. do 11. ure.

Delovanje novega občinskega odbora v Zagorju

Zagorje, 22. avgusta.

V soboto popoldne se je po dolgih letih vršila javna seja novoizvoljenega občinskega odbora. Trajala je od 16 do 20. ure in je bila mestoma prav živahna. Župan g. Gričar s pozdravnim govorom v navzočnosti vseh odbornikov otvori sejo in preide na dnevni red. Prečitani zapisnik zadnje seje bivšega gerentskega sveta se odobri. Župan nato prečita okrožnico oblastnega odbora, katere vsebina se vzame na vednost. Ugodi se prošnji Franje Urha in Janeza Negra za zagotovitev sprejema v občinsko zvezo. V občinsko zvezo brez predpisane takse se sprejmejo Ignacij Prašnikar, Marjeta Nučič, Janez Žavbi in Josip Škrbec.

Prečitani sta bili dve vlogi za podporo štrajkujočim, odnosno izprtim steklarjem. Vloga socijalističnega kluba zahteva, da se dovoli 4000 Din, vloga dekalistov pa, da se dovoli 10.000 Din. Zneska v ta namen ni stavil bivši gerentski svet v proračun, radi česar se je razvila stvarna debata o višini podpore. Vlogo socijalistov utemeljuje g. Čobal ki izjavi, da so bili steklarji prisiljeni stopiti v stavko po krivdi podjetja. Deputacija z g. županom se je v tej zadevi zglasila pri vel. županu v Ljubljani, ki je obljubil, da pride po možnosti sam v Zagorje nadalje pri Zbornici TOI, kjer je obrazložila položaj in dobila zagotovitev pomoči. Predložila je tudi spomenico Delavski zbornici. Zakonite podlage sicer ni, da bi se podjetje prisililo, da sprejme odpuščene steklarje in prične z obratovanjem, vendar je upanje, da se rešijo težkega stanja steklarji, kakor tudi prizadeti obrtni krogi. Končno predlaga g. Čobal, da se izprtim steklarjem in delavstvu nakloni predlagani znesek 4000 Din kot podpora brezposelnim. Načelnik naprednega kluba g. Weinberger izjavi, da glasuje za predlagani znesek 4000 dinarjev, da pa naj se znesek naknadno še poviša, ko bo novoizvoljeni finančni odsek ugotovil stanje razpoložljivega denarja. V imenu dekalistov zagovarja g. Bauer po njih vloženo vlogo, da znesek 10.000 Din ni previsok, ako se upošteva veliko število podpore potrebnih. Zastopnik SLS se pridruži predlagatelju, dasi so klerikalci še nedavno v svojem časopisu napadli stavkajoče steklarje. Njih taktika je prozorna. Pri glasovanju se je z večino glasov sprejel predlog dekalistov in se dovoli znesek 10.000 Din, ki ga bo razdelil pod nadzorstvom občine stavkovni odbor.

Sledile so volitve v krajevna šolska odbora Zagorje in Toplice. Po precej burni debati je bil sprejet predlog, da pripade vsaki skupini po en zastopnik, nakar so bili imenovani: za Zagorje gg. Weinberger, Čobal, Repovž in Prosenc, za Toplice pa gg. Bajcar Ludovika, Regancin in Flisek. Ravno tako so bili sporazumno izvoljeni zastopniki vseh strank v ubožni socijalni in finančni odsek. Prošnje za podpore občinskim revežem so bile soglasno rešene. Istotako je bil soglasno sprejet predlog glede zgraditve že davno potrebnega javnega kopališča.

Brezvestno uničevanje rib v Savinji

Letuš, 22. avgusta.

Naša brhka Savinja je bila pred regulacijo jako bogata raznovrstnih plemenskih rib zlasti postrvi, lipanov ter sulcev. Po večinoma dovršeni regulaciji pa so ribe izgubile naravna zavetišča in zaklonišča, ki jih posebno pogrešajo ob času povodnji. Dočim je v zgornjem delu Savinje še vedno mnogo rib, je opažati v srednjem toku od leta do leta rapidno in dosledno nazadovanje.

Vzroki propadanja našega ribolova so jako mnogoštevilni. V naslednjih vrsticah se hočemo dotakniti samo vzrokov, ki bi jih bilo možno odstraniti, da bi naša lepa hči planin zadobila zopet svoje prejšnje pestro vodno življenje.

Del Pake proti izlivu v Savinjo ter del Savinje same je last tovarnarja g. Woschnagga iz Šoštanja. Ta del se oddaja v zakup in podzakup. Prirejajo letno ob času suše teden za tednom gonje. Da se nekateri pri tem ne ozirajo prav nič na oblastveno določeno minimalno mero, temveč pobero vse, je notorično. Nujno potrebno bi bilo pregledati vse ribolovne priprave, če in v koliko odgovarjajo obstoječim predpisom. Boječ se novega ribarskega zakona se hočejo posamezniki kar največ okoristiti in doseči čim višji prebitek plačane zakupnine. Da se mora na tak način uničiti ribarstvo v tem delu Savinje, leži na dlani.

Še hujši so oni ribji tatovi, ki si prisvajajo lovno pravico s saki ponoči celo do Groblja in še nižje, kjer nalove polne vreče vsakovrstnih rib. Najžalostnejše pa je dejstvo, da se mečejo v globlja mesta, kamor se zatekajo ribe in njih zarod posebno ob nizki vodi, razne razstrelilne snovi, zlasti dinamitne patrone, s katerimi se ne uničujejo samo večje ribe, temveč tudi ves zarod. Ker izvršujejo zločinci to delo ponoči, jim je seveda težko priti na sled; pričajo pa o groznih nočeh mnogoštevilne večje in manjše ribe, ki leže mrtve, razširjajoč ostuden smrad, na obrežju.

Celjsko ribarsko društvo je razpisalo svoječasno posebne nagrade, da se vsaj ta vzrok propadanja ribarstva v Savinji odstrani, a kakor kažejo posledice, žal zaman. Pozivamo merodajne faktorje, da nastopijo z vso ostrostjo zakona proti vsem tem škodljivcem in uničevalcem našega ribolova. Le eksemplarične kazni morejo zajeziti, če že ne popolnoma preprečiti to brezvestno pokončavanje.

Nesrečen četrtek

Mokronog, 22. avgusta.

Pretekli četrtek je bil v mokronoški okolici poln večjih in manjših nesreč. Po vrsti: Jože Teršinar iz Martinje vasi je padel s konja in domala obležal nezavesten. Še slabše se je godilo Janezu Borštnarju-Marovčanu iz iste vasi. Kolo težkega voza mu je šlo preko obeh nog ter mu jih občutno poškodovalo. Zareze koles so šle skozi kožo in meso do kosti, katerih k sreči niso zlomile.

S smrtjo žrtve pa je končala slična nesreča na cesti blizu Sv. Jurija pri Tržišču. Sin posestnika Janeza Golčarja-Pangreta iz Mokronoga, 18-letni Anton, je padel pod težko naloženi voz. Kolesa so mu šla preko trebuha. Nesrečni fant se je v groznih bolečinah zvijal na cesti in bi morda tam izdihnil, da ni slučajno mimo privozil neki luksuzni avto. Avtomobilist je poškodovanca takoj naložil in ga odpeljal v Mokronog k zdravniku, ki je odredil takojšnji prevoz v bolnico. Velikodušni avtomobilist je storil tudi to uslugo ter je ranjenca prepeljal v novomeško bolnico, kjer so ugotovili izredno hude notranje poškodbe. Pomoč je bila zaman in fant je te dni izdihnil. Za njim žaluje vsa okolica. Bil je pameten in marljiv. Vrnil se je po dolgem bivanju v Ameriki šele po končani vojni z očetom v domovino. Bil je edina nada in opora svojih starišev.

Strašna osveta iz ječe pobeglega razbojnika

Zločinec je usmrtil pet svojih nepriateljev in bil v borbi z orožništvom ustreljen.

Boljevac, 22. avgusta.

Strah boljevskega okraja razbojnik Dušan Janković, ki je bil od zaječarskega sodišča obsojen na 20 let težke ječe zaradi dvojnega umora, je pred 15. dnevi pobegnil iz zapora. Nekaj dni se je klatil okrog in se skrival pred varnostnimi oblastvi, a predvčerajšnjim se je zatekel v svojo rojstno vas Jablanico v boljevskem okraju, da se maščuje nad vsemi onimi, ki so se mu zamerili in ki so pred sodiščem pričali proti njemu. Svoje maščevanje je opravil s strašno temeljitostjo.

V nedeljo popoldne je zločinec zunaj vasi Jablanice naletel na seljaka Vojislava Gligorijevića in ga brez besede usmrtil. Po zločinu je tekel v hišo svojega kume Koste Milivojevića, kjer je našel doma 2 njegova sina, Dušana in Milana. Čim sta ga brata opazila, sta se mu postavila v bran, a Janković iu je prehitel in oba ustrelil.

Po tem zločinu je razbojnik ukradel kumovega konja, ga zasedel in odhitel k hribu, zvanim Musta Baša, da si poišče novih žrtev. Tam je srečal seljaka Ljubomira Stanisavljevića, brata svoje priležnice Mice. Ubil je tudi njega s strelom iz puške in ga povrlu še na več mestih ranil z nožem. Ne daleč od Ljubomira je naletel na seljaka Alekso Vojkovića. Tolovaj je streljal tudi nanj, a ga ni pogodil. Videvši, da mu gre za življenje, se je Aleksa pognal v divji beg, toda zločinec ga je dohitel in ga usmrtil s strelom baš pri vhodu v vas.

Vsi ti strašni zločini pobesnelega razbojnika so se izvršili tako rekoč v nekaj minutah. Razbojnik je nato zbežal v gozd in odvedel s seboj svojo priležnico Mico. Z njo je prebil vso noč v gozdu, skrivajoč se pred orožništvom.

Včeraj zjutraj pa se je podal oddelek orožnikov pod vodstvom orožniškega poročnika Slavka Rendulića proti razbojnikovemu skrivališču in obkolil tolovaja v gozdu. Na pozive, naj se vda, je zločinec skušal pobegniti, kar pa se mu ni posrečilo. Orožniki so otvorili na zverino v človeški podobi ogenj, ali tudi zločinec je streljal. Po krajši borbi ga je zadela baš v trenotku, ko je znova hotel pobegniti, krogla iz orožnikove puške. Njegova tovarišica, ki je ostala le slučajno neranjena, je bila aretirana.

S smrtjo hajduka Jankovića si je ves boljevski okraj oddahnil in kmetje, ki so bili pobegnili iz vasi, ko je prišel med nje Janković, so se ponovno vrnili na svoje domove.

Rešitev dveh deklic iz objema vrtincev

Zagorje, 22. avgusta.

V nedeljo popoldne se je v Savi za železniško postajo kopalo veliko število kopalcev. Posebno mnogo je bilo otrok tukajšnjih železničarjev. Med njimi tudi 10-letna Justa Tičarjeva in 8-letna Ida Grilova. Obe pogumni dekletci sta nameravali iz zaklona, kjer splavarji ustavljajo splave, plavati kakor ostali kopalci do sipine. Toda vrtinec iu je zasukal in obrnil nazaj proti zaklonu. Kmalu sta se začeli potapljati. Dekletci sta obupno vpili na pomoč, a nihče od navzočih kopalcev se ni upal v vodo, da bi ju rešil iz objema vrtincev. Prizori so bili skrajno razburljivi.

Ko sta se deklici čedalje bolj obupno borili za življenje, je njuno vpitje slučajno slišal onstran Save se nahajajoči 18-letni sin lesnega trgovca Otona Kovača. Pogumni fant se ni mnogo obotavljal. Vrgel se je v Savo in prišel še pravočasno na pomoč. Prvo je rešil Justo Tičarjevo, dočim druge ni mogel hitro izslediti, ker jo je vrtinec že potegnil na dno. Dolgo se je potapljal, končno pa jo je le našel in jo nezavestno privlekel na breg. Z umetnim dihanjem so jo zopet obudili k življenju na veliko radost navzočih staršev. Pogumnemu mlademu rešitelju velja vse priznanje! Dogoček je vse kopalce tako prestrašil, da so takoj zapustili grabežljivo Savo, ki ima posebno pri nas svoje muhe.

Sin umoril svojega nasilnega očeta

Novi Pazar, 21. avgusta.

Seljak Vasilije Goševac v Bločinu, je bil znan kot mračen človek, ki se je s svojimi domačimi prepiral za vsako malenkost. Pogostokrat jih je tudi pretepal. Nekega večera v januarju je nastal med njim in njegovim sinom 19 letnim Blagojem velik prepir. Vasilije, navajen na popuščanje svojih domačih, je bil zelo presenečen, ko se mu je sin začel postavljati po robu. V domnevi da je to sinovo postopanje zadosten vzrok za kazen, je Vasilije zagrabil sekiro in z njo zamahnil proti sinu. Toda Blagoje je opazil očetovo namero in pobegnil.

V tem trenutku je dozorel v Blagoju načrt, da ubije nasilnega očeta. Ko je prišel Blagoje iz hiše, je takoj poiskal neko staro lovsko puško in se podal z njo pred okno očetove sobe. Pogledal je v sobo in opazil svojega očeta, ki se je bližal mizi, da ugasne svetiljko. Obrnjen s hrbtom proti oknu Vasilije ni opazil, kakšno usodo mu pripravlja sin. V trenutku, ko se je Vasilije nagnil, da ugasne svetiljko, je Blagoje ustrelil. Zadel ga je v prsi in oče se je brez besede zgrudil mrtev na tla.

Pri zaslišanju in pri razpravi, ki se je vršila te dni pred novopazarskim sodiščem, je Blagoje odkritosrčno priznal svoj zločin ter navedel motive, ki so ga vodili do tega, da je dvignil roko na lastnega očeta. Pri svojem prvem zaslišanju je Blagoje dolžil sordeležbe tudi svojega tovariša Todosija Ilića iz iste vasi in trdil, da je ta po njegovem nagovarjanju ubil očeta. Pri sodni obravnavi pa je izjavil, da je popolnoma sam brez druge pomoči usmrtil roditelja. Sicer pa je tudi sam Todosije dokazal svoj alibi v času izvršitve zločina. Obtoženi Blagoje se je zagovarjal, da je svojega očeta ubil zaradi tega, ker je strašno mučil svojo družino. Blagoje je bil obsojen na 8 let težke ječe, dočim je bil Todosije oproščen.

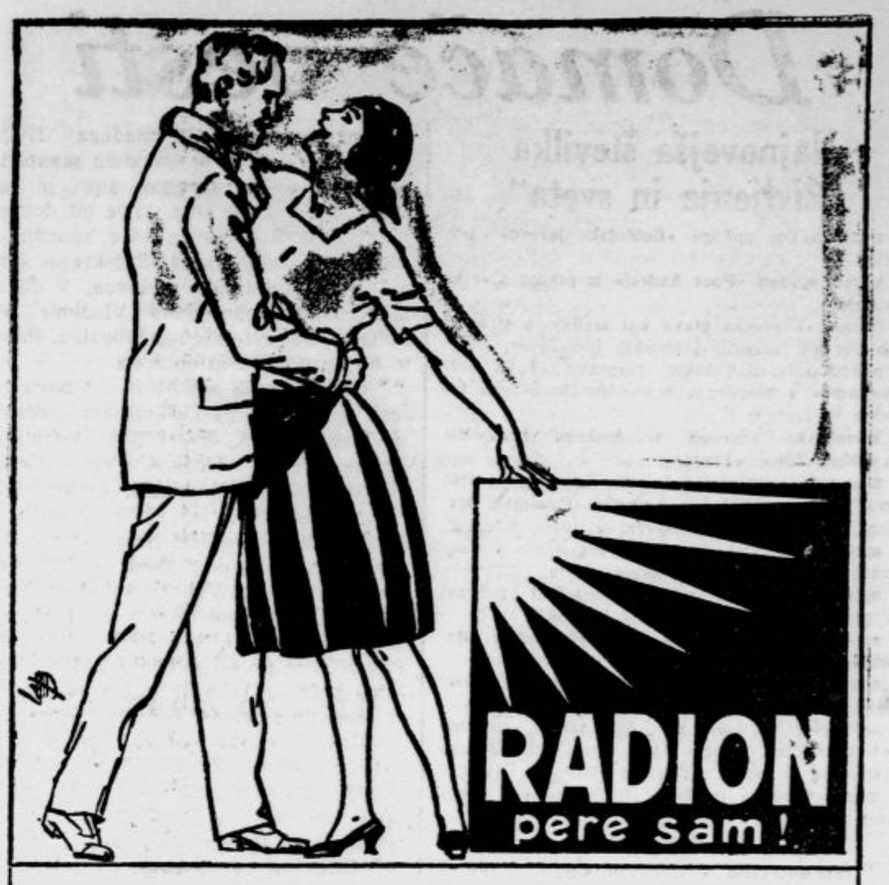

„Izbrala sem“

pravi razumna Mica. „Med vsemi snubci fistega, ki mi je prinesel RADION. On misli na to, da sebi in meni olajša življenje, kot to dela RADION pri perilu. Z RADIONOM ni več mučnega pranja in mencanja, ker pere sam.“

RADION pere sam!

Varuje perilo!

VELENAPETO! ZANIMIVO!

Strahote morja

Filmska drama nepopisne lepote in slikovitosti.

V glavnih vlogah

Carl de Vogt in Helena Makowska

Na ljubavnem otoku. — Osveta prevaranega moža. — Med gusarji. — Sin ujetnik očeta. — Obsodba na smrt. — Rešitev na splavu.

Predstave ob: 4., pol 8. in četrt na 10

Najnižje cene. KINO IDEAL.

Pred sodniki

Kratka avtomobilska vožnja

Blizu Svetčeve ceste je stal blesteč avtomobil lekarnarja B., a gospodar je šel ogledovat svojo novozidano hišo. Bilo je 22. julija popoldne. Po Večni poti sta jo prisekala vesela monterja Mirko in Karel, ki sta ga baš tisti dan imela malo preveč pod klobukom. «A ga viš, prmejš, tala te gleda, a b' se rad vozu? Jest b' se prec», je dejal Mirko in že sta oba sedela v avtomobilu. Fanta nista dolgo premišljevala, kam naj jo udarita, odprla sta zavoro in hajdi v božji svet. Vožnja je bila zelo kratka, približno 1 km dolga in že sta se naenkrat znašla z avtomobilom v jarku ter drug drugemu očitala krivdo na nesreči, ki se je pripetila.

Lekarnar se je vrnil iz svoje hiše in se hotel z avtomobilom odpeljati domov, pa ga ni bilo. V bližini je stal fantiček, pa je povedal, da je videl dva fanta, ki sta sedla v avto in se odpeljala.

Lekarnar je vzel motorno kolo, jo s svojim znancem S. mahnil za vozačema ter ju kmalu dobil poleg jarka, kjer je počival njegov avtomobil nekoliko pokvarjen.

Oba fanta sta se morala zagovarjati pred okrajnim sodiščem, saj sta napravila kake 300 Din škode. Ker sta bila precej vinjena in ker sta škodo poravnala ter se skliceval na to, da sta vse storila le iz mladostne razposajenosti, ne pa iz zlobnega namena, sta bila oproščena. Fanta sploh ne znata voziti avtomobila in bi trezna gotovo ne poskušala take vožnje. Seveda, jima je tudi dobrodušni lekarnar odpustil lahkomiselnost.

Kulturni pregled

Otokar Březina, znani metafizik češke moderne, bo v kratkem 60 let star. Povodom tega jubileja izhajajo že sedaj na Češkem publikacije, ki se bavijo z njegovim literarnim delom. Březina sam, ki je zadnja leta počival, pripravlja tri nove knjige kulturnozgodovinskih in filozofskih esejev. Březinove pesmi so izšle v petih knjigah (Tajne daljave, Polarni vetrovi, Svitanje na zapadu, Stavbarji templjev, Roke). Zaključek njegovega pesniškega dela pa je zbirka esejev «Godba virov». Čehi predlagajo Březino povodom 60letnice za Nobelovo nagrado.

Klabundova literarna ostalina. Kakor poročajo iz najbližje Klabundove okolice, je nedavno umrli pesnik zapustil dve dovršeni deli, ki sta pripravljeni za tisk: dramo «Ljubezen na kmetih», ki se bo igrala še letos v Berlinu in roman «Borgia», povest iz renesančne dobe.

Beograd se pripravlja na novo gledališko sezono. Narodno gledališče v Beogradu je že začelo s prvimi vajami za novo gledališko sezono. Drama prinese kot posebno novost Langerjevo «Periferijo» z go. Deso Dugalićevo v glavni ženski ulogi Ane. Za stoletnico Tolstega študira dramski ansambel «Mož teme». Predstava bo slavnostna. Prisostvovala ji bosta tudi Merežkovski in njegova žena Zinaida Hippius. Ob tej priliki obišče Beograd ruski pisatelj Bunin. Opera študira Verdijevega «Othella», balet pa pripravlja «Dona Quixota». Vodstvo baleta je tudi letos v rokah ge. Fromanove, znane plesalke, ki je bila prej angažirana v Zagrebu in je nekajkrat gostovala tudi v Ljubljani.

Sedemdesetletnica češkega filozofa. Dne 21. t. m. je stopil v 70. leto prof. František Krejči, ena najmočnejših osebnosti v češkem filozofskem svetu. Jubilant je pozitivist, ampak ne Comtejevega kova, temveč je bližji J. St. Millu in H. Spencerju. Napisal je mnogo stvari, ki bodo ostale. Naj omenimo samo njegovo psihologijo v šestih zvezkih in dve knjigi, ki obravnavata sodobno filozofijo. Še večje zasluge si je stekel z izdajanjem filozofske revije «Česka Mysl», katero je do leta 1918. urejeval s prof. Čado. Krejči je pobornik svobodomiselstva in njegova etika obravnava vsa konkretna časovna vprašanja od evgenike do socijalizma.

Gledališke predstave v ljubljanskem Narodnem gledališču. Za časa jesenske razstave na ljubljanskem velesejmu bo v ljubljanskem gledališču več dramskih, opernih in operetnih predstav. Te predstave se bodo vršile v dramskem gledališču, ker v operi niso še izvršene vse predelave električne razsvetljave na odru, ki bo popolnoma nanovo urejena. Razpored predstav priobčimo prihodnje dni.

Domače vesti

Najnovejša številka „Življenja in sveta“

z umetniško prilogo »Bohinjsko jezero« prinaša:

konec povesti »Poet Andrej« iz peresa Cvetka Golarja,

članek »Človeška glava kot malik« o strahotnih verskih nazorih ameriških Indijancev,

prirodopisno-medicinsko razpravo »Tako prebavljamo« o kemičnem delovanju človeškega želodca in črevesa,

humoresko znanega slovenskega humorista Fridolina Žolne »Teater«,

članek o zgodovini noža, žlic in vilic, izviren opis potovanja v Južno Ameriko (Panamski prekop, Peru, Chile, Jugosloveni v Južni Ameriki),

spomini očividca pomorske katastrofe v avgustu l. 1914 na Jadranskem morju,

opis peščenega viharja v mongoliski puščavi iz peresa raziskovalca Svena Hedina,

zgodovinsko kramljanje »Kaj pripoveduje ljubeljska cesta« ter

zanimivo pojasnilo: »Zakaj se dogajajo železniške nesreče?«

»Življenje in svet« se lahko naroči polletno kot zaključena knjiga (832 strani ilustriranega teksta in 26 umet. prilog) in stane 30 Din, posamezna številka pa le 2 Din. Uprava v Ljubljani, Prešernova ulica 54.

---

* **Izpremembe v državni službi.** Premeščeni so po potrebi službe: davčni asistent Josip Jurak iz Velikih Lašč k davčnemu uradu v Novem mestu, davčni asistent Rudolf Zrimšek iz Velih Lašč k davčnemu uradu v Ribnici ter geometer Karl Tigl iz Murske Sobote h katastrski sekciji v Bitolju. Upokojeni pa so: podinspektorji finančne kontrole Matija Rihtarič v Krškem, Fran Arko v Ljubljani in Ivan Florjančič v Kranju ter komisarja finančne kontrole Ivan Šketelj v Ljubljani in Karel Kos na Jesenicah.

* **Osebne vesti s pošte.** Josip Kutnar je postavljen za pogodbenega poštarja v Starem trgu ob Kolpi. Premeščeni so: pb. ur. II-3 Pavla Andres iz Novega mesta v Kastav, pb. ur. II-4 Frida Hutman z Ljubljane 5 v Novo vas pri Rakeku, Ivana Peternelj iz Škofje Loke v Jesenice-Fužine in Vida Ušeničnik iz Polzele v Ljubno; pb. ur II-5 Ivana Valjić iz Subotice na Ljubljano 1; telef. III-3 Pavlina Milavec iz Nove vasi pri Rakeku na Rakek; priprav. III-4 Natalija Košutić iz Beograda v Dobrno, Avgustina Juh z Ljubljane 1 na Ljubljano 5, Danica Serajnik z Ljubljane 1 na Maribor 1, Vladislava Mikuž iz Podnarta v Lesce in Ljudmila Schweiger iz Mokronoga v Št. Jernej ter zvan. 2. skupine Josip Polenčič z Zagreba 2 na Maribor 1. — Prestanek službe: pb. ur. II-5 Mara Poniž, upravnica v Medvodah, priprav. III-4 Jos. Zidarič v Središču ob Dravi in pogodb. poštar Andrija Hedjed v Nedelišču so podali ostavko na poštno službo; pogodb. poštar Karol Kupfer v Cirkovcih je bil odpuščen, ker ni naš državljan. Poroke: pogodb. poštarica Erna Kos v Kotoribi se je poročila z železniškim uradnikom Ivanom Glavačem. Umrl je priprav. III-4 Evgen Cuderman na Ljubljani 1. Strokovne izpite za uradnike II. kategorije so napravili pri ravnateljstvu: Justina Pupis, Ana Burger, Marica Kališnik, Amalija Pondelak, Marija Klatzer, Olga Senica, Marija Lorti, Mara Hočevar roj. Podgornik in Ljudmila Sbil. — Za vodstvo pogodbenih pošt so napravili izpite Draga Haas, Ignacij Kolenc in Iva Colarič.

* **Kongres narodnega delavstva.** Na vprašanja, ki prihajajo dnevno na tajništvo Narodno-strokovne zveze, sporočamo, da se bo vršila proslava 20 letnice obstoja narodnih strokovnih organizacij po sledečem redu: v petek 7. septembra prve konference in prijateljski večer z zastopniki Čehoslovakov in sorodnih organizacij; v soboto 8 septembra ob 10. uri dopoldne delegatsko zborovanje v dvorani OUZD. Na to zborovanje je dovoljen vstop le proti vabilu. Popoldne seje odsekov, zvečer prijateliski sestanek. V nedeljo 9. septembra ob 9. uri dopoldne kongres v dvorani OUZD; ob 1. uri skupno kosilo v hotelu Tivoli, po kosilu ogledovanje nekaterih ljubljanskih večjih podjetij in velesejma. Kdor se želi udeležiti kongresa in obeda, naj to javi tajništvu NSZ, Šelenburgova ulica 7-II. Za zunanje udeležence bo vožnja po železnici polovična.

* **Profesorski kongres na Sušaku.** Prihodnjo nedeljo se odborniki Profesorskega društva podajo na Sušak, da izvršijo priprave za kongres, ki bo zboroval tamkaj početkom prihodnjega meseca. Uprava društva je storila potrebne korake pri ministrstvu prosvete, da dobe primeren dopust vsi profesorji, ki se žele udeležiti tega kongresa. Kongres sam bo trajal tri dni, potem pa se udeleženci podajo na ekskurzijo vzdolž našega jadranskega obrežja.

* **V našo državljansko zvezo** so sprejeti: konzularni uradnik dr. Vladimir Kukman v Gradcu, učiteljica Slava Pahor pri Sv. Urbanu, posestnik Fran Ozom v Rogaški Slatini, učiteljica Dora Martelanc v Virštanju, žandarmerijski narednik Josip Prohaska v Ljubljani, učitelj Josip Dolgan v Novi vasi, visokošolec Josip Gostiša v Ljubljani, odvetniški pripravnik Ferdinand Ludvik v Ljubljani, učiteljica Zora Tusulin v Telčah in železniški delavec Valentin Bucik v Črnomlju.

* **Roka Stjepana Radića.** Profesor Ivan Ekart je izdelal iz mavca roko pokojnega Stjepana Radića v dobi, ko je bil Radić minister prosvete. Roka je eksaktno izdelana in se vidi na njej vsaka malenkost. Roka bo razstavljena v Sarajevu in Zagrebu, potem pa jo bo profesor Ekart poklonil Radičevi rodbini.

* **Smrtna kosa.** V najlepši dobi 29 let je preminul včeraj v Tržišču Stanko Prijatelj, solastnik znane ugledne tvrdke Fr. Prijatelj v Tržišču. Pokojnik, ki je bil splošno znan po svojem dobrem srcu, ki so ga bili zlasti siromaki zelo veseli, je bil splošno priljubljen in spoštovan. Bolehal je že dolgo časa na zavratni tuberkulozi, ki mu je sedaj nenadoma pretrgala nit mladega življenja. Iskal je zdravja po prvovrstnih sanatorijih, a bilo je vse brezuspešno, smrt je terjala svojo žrtev. Pokojniku, ki je bil dober narodnjak, bodi ohranjen blag spomin, žalujočim preostalim pa naše iskreno sožalje!

* **Smrt kulturnega delavca.** V Šibeniku je predvčerajšnjim umrl Vladimir Vukić, profesor na učiteljišču v Šibeniku. Pokojnik je bil znan kulturni delavec.

* **Okoliši novih pošt.** V okoliš novo otvorjene pošte Rob na Dolenjskem spadajo vasi: Rob, Bavdek, Kriva peč, Boštetje, Bukovica, Centa, Dednik, Vrh, Gradišče, Mački, Moharji, Martinčki, Ambroži, Osrelek, Pečki, Strletje, Podhojni hrib, Purkarče, Rupe, Sekiršče, Selo, Neredi, Tomažini, Uzmani, Zgonče, Bani, Dolšaki, Srnjak, Laze, Skamevec, Veliki Osolnik in Knej. — Razširjen dostavni okraj: Kraj Ogorevec, ki je spadal doslej k pošti Sv. Jurij ob juž. železnici, je prešel v okoliš pošte Štore. — Nova pošta v Teharjih ima v svojem okolišu naslednje vasi: Teharje, Srpaste, Bukovžlak, Bežigrad, Čret, Osenca, Slance, Vrhe, Sv. Ana in Zvodno, ki so se izločili iz okoliša pošte Štore. — Okoliš nedavno otvorjene pošte v Ratečah na Goreniskem tvorita vasi Rateče in pa selo Brdo.

* **Direktne vozne karte na železnici.** Zaradi pritožb od strani potujočega občinstva, da v mnogih primerih ne dobiva na postajah vozne karte, marveč le do kake vmesne postaje, je železniška uprava svojim postajam naročila, naj se ravnajo po predpisih tarife in železniškega pravilnika. Odrejeno je da se na zahtevo potnika tudi tedaj, ako potuje z raznovrstnimi vlaki (brzovlakom, osebnim vlakom ali mešanim) mora izdati direktna vozna karta; če je pa ni, mora blagajnik izračuniti voznino do določene postaje in izstaviti direktno belico namesto karte.

NOGAVICE kupite

v Tovarniški zalogi nogavic in pletenin Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 14 nasproti hotela Union 176-a

* **Radio Ljubljana** bo oddajal danes popoldne od 4. do 5. »uro orkestralne godbe«.

* **Velik sejem v Gradacu.** Županstvo Gradac v Beli Krajini naznanja, da bo sejem za kramo in živino v Gradacu v soboto dne 1. septembra t. l. mesto 8. septembra, ker je ta dan mala maša.

* **Tudi Petrinja postavi spomenik Stjepanu Radiću.** Mestni zastop v Petrinji je sklenil, da se en trg mesta Petrinje prekrsti v trg Stjepana Radića, po ena ulica v mestu pa v ulico dr. Gjure Basarička in Pavla Radića. Razen tega je bil storjen sklep, da se na trgu Stjepana Radića postavi Radičev spomenik.

* **Nove vrste smotke.** Uprava državnih monopolov je odredila, da se početkom prihodnjega meseca spravijo v prodajo v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani, pozneje pa tudi v ostalih večjih krajih nove vrste smotke in sicer »Flor de Havana« in »Perla de Kuba«, ki po kvaliteti in obliki odgovarjajo inozemskim luksuznim smotkam. Cena smotkam »Flor de Havana« je 8 Din za komad ali 192 Din za škatlo s 24 komadi, »Perla de Kuba« pa 7 Din za komad ali 168 Din za škatlo s 24 komadi.

* **Italijani se dičijo s tujim perjem.** Te dni je iz Zadra odpotovalo v Benetke na umetniško razstavo trideset najlepših deklet v naših narodnih nošah. Svrha te delegacije je, da na razstavi pokaže veziva in narodne izdelke »iz neosvobojene Dalmacije«. Predstavljajo se narodne noše iz Knina, Vrlike, Sinja, Imotskega, Dubrovnika in Boke Kotorske.

Solnce da e vsem bitjem življenje, še rastline obračajo svoje liste k solncu tud človeku je potrebno solnčenje. Najbolj koristno vpliva solnce na telo, ki je namazano z originalnim NIGGEROL oljem za solnčenje in masažo.

Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah.

Drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova 5

* **Velik požar v Solinu.** Kakor smo že poročali, je v Solinu pogorela te dni tovarna cementa »Split«. Uprava je nameravala odpustiti znaten del delavstva. Delavska zbornica v Splitu je intervenirala in dosegla, da ostanejo zaposleni vsi delavci tako da bo delal vsak po dvajset dni v mesecu. Škoda vsled požara je precenjena na tri milijone dinarjev.

* **18 let v grobu.** Iz Žič v konjiškem okraju nam pišejo: V nedeljo smo spremili k večnemu počitku posestnika Mihaela Rupnika. Položili so ga v isti grob, kamor so že l. 1910 pokopali njegovo ženo. Pri odkopavanju groba se je prikazala na dan še popolnoma cela rakev pokojnice. Pokrov se je odprl. V rakvi se je nahajalo popolno okostje pokojne Marije Rupnikove, lobanjo je pokrivala izredno dobro ohranjena črna svilena ruta. Pač žalostno svidenje za sina in hčerko, ki sta bila pri pogrebu in sta po 18 letih zopet videla svojo pokojno mater!

ITO — zobna pasta najboljša!

* **Ženo je zadavil.** Umor, o katerem smo predvčerajšnjim poročali, se ni izvršil na Brezovici ob vrhniški progi, kakor je bilo pomotoma tiskano, marveč na Breznici pri Žirovnici v radovljiškem okraju.

* **V eri milijonskih dedščin.** Iz Sarajeva poročajo, da je vratar v tamkajšnjem hotelu »Central« Ivan Vrhovec prejem potom mestnega magistrata obvestilo, da mu je v Ameriki umrl brat ter mu zapustil osem milijonov dinarjev. Od brata v Ameriki je prejel zadnje pismo leta 1913. Pozneje se je vlačil od fronte do fronte in izgubil kontakt z bratom. Sedaj je bil obveščen, da je brat že pred leti umrl in mu zapustil ogromno dedščino.

* **Namesto zveri zadel svojega strica.** V Jagodini pri Benkovcu je pastir Špiro Popović, ko je pasel ovce na občinskem pašniku nevarno obstrelil svojega strica Petra Popovića, ki se mu je v mraku tiho približal. Špiro je v domnevi, da se mu bliža kaka zver, sprožil puško. Naboj je stricu odnesel polovico brade.

* **Ljudje, ki trpe** na težkem telesnem odvajanju in jih pri tem mučijo obolelosti debelega črevesa ter preobilica krvi v spodnjem delu telesa, pritisk krvi na možgane, glavobol in utripanje srca, naj popijejo zjutraj in zvečer po četrt kozarca prirodne grenčice »Franz-Josef«. Vodilni zdravniki kirurgičnih zavodov izjavljajo, da se voda »Franz-Josef« uporablja z najboljšim uspehom pred operacijami v trebuhu in za njimi. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

* **O sreči može govoriti** svaka domačica, što joj se pruža prilika, da rublje pere sa Radionom. Rublje se ostavi preko noći u vodi, a drugi dan se za vrijeme pripravljanja ručaka za pol sata kuhajući u Radionu oprati, da bude bijelo kao snijeg.

* **Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobljeno perilo v najlepšo izvršitev**

* **Večerni trgovski tečaj v Mariboru.** Na željo reflektantov, se bo vršil pri zadostni udeležbi na zasebnem učnem zavodu Ant. Rud. Legat, Maribor tudi večerni trgovski tečaj, v katerem se bo poučevalo: knjigovodstvo, trgovsko računstvo, trgovinstvo in menično pravo, trgovinska korespondenca, stenografija, strojepisje itd. Interesenti naj se čimprej javijo v trgovini tvrdke **Ant. Rud. Legat & Co., Maribor, Slovenska ulica št. 7, telefon 100.** 1495

Iz Ljubljane

u— **Pribičević v Ljubljani.** Predsednik KDK Svetozar Pribičević je prispel s snočnjim večernim brzovlakom iz Zagreba v Ljubljano ter se nastanil v hotelu »Slon«. V Ljubljano je dospel tudi gen. tajnik češke nar. demokratske stranke g. Frant. Hlavaček, ki se mudi v svrho študija naših političnih prilik že dalj časa v Jugoslaviji.

u— **Vodstvo KDK v Ljubljani.** Z današnjim jutranjim brzovlakom prispejo v Ljubljano člani vodstva KDK, ki bodo v poslopju Kazine imeli svojo redno tedensko sejo. Predsednik Pribičević ter posl. Pucelj in dr Kramer se nahajajo že v Ljubljani, z vlakom pa pridejo še gg. predsednik dr Vladko Maček ter člani posl. Predavec, dr. Svetislav Popović, inž. Košutić, dr. A. Trumbić, Juraj Demetrović in Večeslav Vilder. V Ljubljani se nahaja že nekaj drugih poslancev KDK, med njimi posl. Mate Klarić. Prijavljenih je tudi cela vrsta zastopnikov zagrebških, beograjskih in inozemskih listov. Vodstvo KDK bo na kolodvoru pozdravil ljubljanski poslovni odbor KDK. Seja vodstva KDK bo trajala ves dan. Opoldne bo v prostorih Zvezde skupno kosilo, h kateremu so vabljeni tudi drugi somišljeniki. Mnogi člani ljubljanskih organizacij KDK bodo člane vodstva zvečer spremili na kolodvor, da se od njih poslovijo. Odhod izpred Kazine ob 7. Za sejo vodstva KDK vlada v našem mestu razumljivo zanimanje.

u— **Ljudski kino (Matica)** ima danes na sporedu izvrstni film »Sto milijonov frankov« s slovitim filmskim igralcem I. Možuhinom v glavni vlogi. Možuhin, ljubljenec filmske publike in znanec iz velefilmov »Carski sel« in »Casanova« je dovoljno priporočilo in jamstvo za izvrstno kvaliteto tega sporeda.

u— **Komarjeva nedelja v Šiški.** Društvo za zgradbo Sokolskega doma v Sp. Šiški priredi na komarjevo nedeljo, dne 26. t. m. veliko ljudsko veselico na letnem telovadišču. K obilni udeležbi vabi — Odbor. — Vstopnina 2 Din.

u— **Pevski zbor Glasbene Matice.** V petek, 24. t. m. sestanek in pevska vaja mešanega zbora. Obvezna udeležba za vse! — Odbor.

u— **Drobna policijska kronika.** Od torka na sredo so bili policiji prijavljeni naslednji dogodki: 1 tatvina žepne ure, 2 tatvini kolesa, 1 tatvina obleke, 1 poskus cerkvenega ropa, 1 telesna poškodba, 2 pretepa, 2 prestopka kaljenja nočnega miru, 1 cestni napad, 2 prestopka prekoračenja policijske ure, 2 prestopka sladoledarskih predpisov, 1 prestopek obrtnega reda, 5 prestopkov avtomobilskih predpisov in 6 prestopkov cestnega policijskega reda. Aretacija je bila izvršena samo 1 in sicer zaradi pijanosti in nedostojnega vedenja.

u— **Poskušen cerkveni rop.** V Mladinskem domu na Kodeljevem se je oglasil v torek okrog 18. neznan, kakih 45 let star, čedno oblečen moški, ki se je predstavil bogoslovcu Josipu Kuku za Antona Kristana ter povprašal, kje bi našel prefekta Kovačiča. Ko so mu pojasnili, da se nahaja prefekt v Zagrebu, se je mož poslovil in odšel. Hip nato se je Kuk podal v cerkev, kjer je na svoje presenečenje opazil Kristana pri glavnem oltarju, ko je ravno odpiral tabernakelj in skušal odnesti ciborij in monštranco. Pri tem se je tat ozrl slučajno nazaj po cerkvi ter videl, da je opazovan. Kajpak se je lopov prestrašil in naglo zbežal iz cerkve proti Ljubljanici, pustivši že pripravljene cerkvene predmete na mestu.

u— **Zobozdravnik dr. Rodoschegg zopet ordinira.** 1499

u— **Dvakrat mu je preiskal žepe.** Tesarski delavec Ivan Mihelčič je prijavil, da mu je neznan tat v torek popoldne ukradel iz suknjiča, ki je visel v baraki v Samotni ulici, nikeljnasto uro. Tat se je pozneje pojavil še enkrat ter mu odnesel še verižico, ki jo je prej pustil v žepu.

u— **Okradeni delavci.** Ko so se predsnočnjim vrnili zidarski delavci Alojz Storjan, France Venzel ter Anton Kovačič domov z dela, so opazili, da je podstrešje hiše št. 5 v Kolizejski ulici, kjer imajo zasilno stanovanje, obiskal med njihovo odsotnostjo neznan tat, ki jim je odnesel vso obleko. Drzni uzmovič je odprl kovčke s ponarejenim ključem ter jim odnesel poleg oblek tudi čevlje in perilo v skupni vrednosti okrog 2500 Din.

u— **Poljska tatvina.** Posestnica Antonija Černetova, stanujoča v Linhartovi ulici 3, ima za artiljerijsko vojašnico lepo njivo. Ko je prišla včeraj dopoldne tjakaj, je moral... žalostno ugotoviti, da so ji pričeli tatovi kopati krompir, ki so ga odnašali v velikih množinah. Prekopali so njivo na več krajih in napravili Černetovi nad 500 Din škode.

Med. univ. dr. Logar France

specijalist za zobozdravništvo in ustne bolezni

Ljubljana, Sv. Petra cesta 14 (I. nadstr.)

zopet ordinira 1414

Kokete! Demimondke!

MLADINI PREPOVEDANO

Slavni filmski umetnik

IVAN MOŽUHIN

v velefilmu

Sto milijonov frankov

Krasna drama razkošja, ljubezni, bogastva in strasti

Predstave ob 4., pol 8. in 9. uri.

LJUDSKI KINO MATICA

Telefonirajte na št 2124 po vstopnico

Iz Maribora

a— **Telefonska zveza Maribor-Praga** je bila z včerajšnjim dnem otvorjena. Tri minutni govor stane 47.85 Din.

a— **Mestni župan dr. Juvan** se bo v soboto vrnil iz zdravilišča Gleichenberga ter bo prevzel v ponedeljek zopet županske posle.

a— **Mestni šoferji bodo uniformirani.** Mestno avtobusno podjetje je razpisalo dobavo zimskih krojev. Dobavne ponudbe se sprejemajo pri podjetju tekom 8 dni.

a— **Smrtna žrtev strele.** Železničar Alojz Mohorko, ki je minuli teden ob hudi nevihti, ko je udarila strela v neko gospodarsko poslopje v Stražgoncih pr Pragerskem, dobil težke opekline, je sedaj tem poškodbam podlegel v mariborski bolnici.

a— **S policije.** Včeraj je izvršila mariborska policija štiri aretacije in obravnavala 30 prijav. Od tega jih je bilo polovica zopet zaradi kršitve avtomobilskih in cestnih predpisov. Aretiranci so pa potepuhi in ljudje, ki se, kazensko izgnani, zopet vračajo v mesto.

Iz Celja

e— **Sokolske vesti iz Celja.** Članstvo Sokolskega društva v Celju se opozarja, da se je zopet začela redna telovadba. Vaditi je pričel moški in ženski naraščaj. Deca bo pričela s telovadbo ob pričetku šolskega leta. — 2. septembra se bo vršil župni zlet v Šoštanju. Ob 10. uri dopoldne bo sprevod, ob pol 11. uri skušnje za popoldanski nastop. Pričetek javne telovadbe ob pol 4. uri popoldne. — Župa je vložila prošnjo za znižano vožnjo, do danes pa kljub brzojavni urgenci še nima odgovora. — 23. septembra se bodo vršile župne tekme, kjer morajo tekmovati vsi telovadci in vse telovadkinje.

e— **Smrtna nesreča krovca.** Franc Koren 45 letni krovec iz Šmartnega ob Paki je pokrival streho pri posestniku Ivanu Podgoršku v Šmartnem. Zgubil je ravnotežje in padel s strehe. Dobil je težke notranje poškodbe in zdravnik je odredil, da ga prepeljejo v celjsko javno bolnico. V Celju so ga izložili iz današnjega jutranjega savinjskega vlaka in poslali po rešilni voz. Koren je sedel v brzovoznem skladišču na stolu, kadil cigareto in govoril. Še preden pa je prišel rešilni voz, mu je postalo slabo in v par trenutkih je izdihnil.

e— **Smrtna nesreča kolesarja.** Vinko Korošec, 38 let stari stavbni polir, doma iz Arclina pri Škofji vasi, je bil v službi pri zidarskem mojstru Martinu Kumerju v Šo-

---

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem javljamo prežalostno vest, da je naš nad vse ljubljeni sin, brat, stric in svak

Stanko Prijatelj

posestnik in solastnik tvrdke Fr. Prijatelj v Tržišču

danes po kratki, mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, v 29. letu starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v petek 24. t. m. ob 9. uri dopoldne na pokopališče v Tržišče.

Tržišče, 22. avgusta 1928.

Rodbina Prijatelj.

štanju. V nedeljo 19. t. m. se je Korošec peljal s kolesom v Črno na stavbo. Tu pa je padel s kolesa tako nesrečno, da je priletel z desnimi senci na obcestni kamen in obležal na mestu mrtev. Pogreb je bil v torek dopoldne v Vojniku.

e— **Nevarna grožnja z nožem.** V soboto popoldne je prišel delavec Anton P. v vinjenem stanju v stanovanje svoje ljubice Maričke v Gaberju. Začel je razgrajati in klicati na korajžo v isti hiši stanujočo Romihovo družino. V rokah je imel odprt nož in je vpil, da bo vso družino poklal. Šele delavcu Veninšku se je posrečilo razgrajača razorožiti, nakar so ga vrgli iz stanovanja.

e— **Huda nesreča** se je zgodila v torek zvečer v Drešinji vasi. Ignac Cenc, 65 letni hlapec pri tvrdki Robert Diehl v Celju, je peljal s parom konj hmelj v Žalec. Na povratku so se splašili konji in hlapec je padel tako nesrečno pod konje in voz, da mu je dobesedno zmečkalo levo nogo. Dobil je tudi notranje poškodbe v trebuhu in na glavi. V celjski javni bolnici so mu v sredo zjutraj morali nogo pod kolenom odrezati. Cenc je služil pri Diehlu nad 25 let, bil je vesten in marljiv hlapec.

e— **Tatvina kolesa.** Posestnikovemu sinu Franu Jugu iz Slivnice pri Št. Jurju je nekdo ukradel iz veže hiše št. 1. na Glavnem trgu kolo vredno 700 Din.

Iz Ptuja

j— *Največji napredek* je napravilo sokolsko društvo v Ptuju v letošnjem letu v svojem razvoju. Vzelo je v najem gostilno Ljudski vrt (Švicarijo) ter si sezidalo letno telovadišče. Restavracija Ljudski vrt se nahaja v divnem parku tik ob našem mestecu. Ta park je najbolj pripraven za poletne slavnosti. Taka slavnost se bo vršila dne 8. septembra v proslavo dvajsetletnice septemberskih dogodkov. Priredijo jo skupno podružnici ČMD v Ptuju in sokolsko društvo, ki obhajajo istočasno dvajsetletnico svojega obstoja. Sokolsko društvo nastopi s pomočjo bratskih društev mariborske župe že na novem telovadišču, ki se nahaja tik ob Švicariji. ČMD priredi manifestacijsko zborovanje, na katerem se bodo podčrtale njene ideje, ki so hodile zmagovito pot od početka nastanka družbe do danes. Program se začne že dne 7. septembra ob 8. zvečer. Sokol priredi akademijo v domačem gledališču. Dne 8. septembra pa se bo razvijal program obeh društev od jutra dalje. Apeliramo na našo javnost, da vpošteva to našo vrlo nacijonalno prireditev ter nas v mnogih tisočih poseti. — Združena odbora ČMD in Sokola v Ptuju.

j— *Naj eno truplo.* Nedavno v Dravi pri Mariboru vtopljeni krojaški pomočnik Franc Voda je bil v ponedeljek najden blizu njegove rojstne vasi pri Vurbergu.

j— *Izgubljeno in najdeno.* Dne 15. t. m. se je v času med 6. in 7. uro zjutraj izgubila zlata zapestnica v vrednosti 1000 Din, in sicer na poti po Slomškovi ulici št. 6 do stolne cerkve. Poštenemu najditelju je izgubiteljica pripravljena dati 200 Din najdenine. Zapestnica ima zanjo posebno spominsko vrednost. Našla pa se je dne 12. t. m. neka druga zlata zapestnica in se nahaja pri policiji.

j— *Gradba novih stanovanjskih hišic na Tratah* lepo napreduje. Dela se s polno paro na vseh 9 vilah. Nekatere stranke se bodo lahko vselile že tekom oktobra. Nekaj udobnejši in večji sta le 2 prvi hišici, dočim je drugih 7 zelo tesnih. Pa nič ne de, zakaj se ne bi tudi naš stiskani stanovanjski najemnik ne prilagodil nemškemu pregovoru: «Malo, a moje!»

Šah

Šahovski turnir v Kissingenu

Veliki mednarodni šahovski turnir v bavarskem kopališču Kissingenu se nagiba h koncu. Odigrati je treba le še dve rundi in pričakovati bi bilo, da se da že zdaj presoditi, kdo bo prvak. Res je Bogoljubov že od vsega početka na vodstvu — v sedmem in osmem kolu celo s poldrugo točko pred Euwejem in Capablanco —, toda v devetem kolu se je njegov primat opasno zamajal in njegova končna zmaga, ki se je zdela že skoro sigurna, je še povsem neizvestna. Bogoljubov je hotel na vsak način zmagati nad Capablanco; ni se zadovoljil z remisom, ki mu je bil siguren — ter je izgubil. Bil je to njegov prvi poraz na tem turnirju. Capablanca se mu je s to zmago približal na pol točke. Euwe, letošnji olimpijski prvak, je v devetem kolu porazil Miesesa in drži trdno korak s Capablanco na drugem in tretjem mestu. Ti trije — Bogo, Capa in Euwe — tvorijo skupino zase in je že sedaj gotovo, da bodo zasedli prva tri mesta. Euwe ima skoro najlaglje stališče: igrati mu je še z Bogom in Yatesom, torej eno težko in eno lahko partijo, medtem ko imata i Bogoljubov i Capablanca po dve težki partiji: prvi z Euwejem in Spielmannom, drugi z Niemcovičem in Rétijem.

V drugi skupini so Marschall, Niemcovič, Rubinstein, Spielmann in Tartakover s štirimi točkami in pol ter Réti s štirimi točkami, ki se bodo obupno borili za četrto in peto nagrado. Za poslednje mesto v tabeli se bodo tepli Tarrasch, Yates in Mieses.

Sport

Pred jesensko nogometno sezono v Mariboru

Nogometne počitnice v Mariboru so pri kraju. Najbolj so jih izkoriščali igralci ISSK Maribora, ki so počivali več kot mesec dni. Kakor je bilo videti pri nedeljski medmestni tekmi Ljubljana-Maribor, kjer je bila sestavljena reprezentanca Maribora po večini iz moštva ISSK Maribora, igralcem več kot enomesečni odmor prav nič ni škodil in so zaigrali prav tako kot o binkoštih v Ljubljani. Rapid je v času počitnic igral nekaj malega, najmanj pa so počivali Železničarji.

V nedeljo 26 t. m. pa že padejo mariborski klubi tako rekoč v sredo na sporedu bogate jesenske sezone. Razumljivo; vsak klub hoče malo prostih terminov izrabiti za čim več prijateljskih in mednarodnih srečanj doma ali v inozemstvu. Ozirajoč se na zelo pester jesenski program mariborskih klubov lahko mirno trdimo, da je njihov nogometni sport relativno gotovo, če ne morda tudi absolutno bolj vsestranski in zanimivejši kot oni v Ljubljani. K temu se je pridružilo sedaj nogometni sport še pospešujoče dejstvo, da ima mesto Maribor dve igrišči in da dobi dne 8. in 9. septembra še tretji Rapidov sportni prostor. To nedeljo torej bodo igrali mariborski nogometaši:

ISSK Maribor, prvo moštvo, prijateljsko medmestno tekmo z graškim prvorazrednim Sturmom v Mariboru; prva mladina istega kluba pa bo gostovala v Murski Soboti pri SK Muri, ki prične po daljšem odmoru zopet gojiti nogomet; druga mladina ISSK Maribora bo igrala kot predtekmo k mednarodni igri v ljudskem vrtu prijateljsko tekmo z drugo mladino SD Rapida.

SD Rapid ima v soboto 25. t. m. v gosteh enajstorico graškega Sturma, v nedeljo 26. t. m. pa se poskusi v Celovcu s prvakom Koroške KAC-om. — Tekmo druge mladine Rapida smo že gori javili.

SK Železničar pošlje svoje prvo moštvo v nedeljo v Varaždin proti Varaždinskemu sportskemu klubu, mladina istega kluba pa bo odigrala v Ljubljani drugo in odločilno finalno tekmo z ilirijansko mladino za pokal SK Ilirije.

Nič več kot sedem tekem odigrajo torej mariborska moštva prihodnjo soboto in nedeljo doma in zunaj.

SK Jadran. Trening na igrišču Ilirije se vrši v petek ob 18. uri. Na igrišču morajo biti sledeči igralci najkasneje do 18. ure: Vidmar, Zor, Antosiewicz, Brcar, Rogač, Oven, Bončina, Rape, Benedetič, Gaberšek, Macarol, Januš, Milač, Banovec, Logar. Tudi vsi ostali igralci vabljeni. —

Teniški turnir za prvenstvo Jugoslavije se je včeraj v sredo začel v Zagrebu na Haškovih igriščih v Maksimiru. Turnir bo brez dvoma največja letošnja prireditev te vrste, zakaj poleg najboljših domačih igračev se ga udeležujejo odlični dunajski igrači Winterstein, Glanz in Kinzl, ga. Ribolijeva z Reke in nemška prvakinja ga. Neppachova.

Službeno iz LNP. V četrtek ob 17.45 se vrši trening podsavezne reprezentance na igrišču SK Ilirije. Podsaveznemu kapetanu se imajo ob določenem času javiti naslednji igrači: Kreč, Pleš, Verovšek, Slamič, Zemljak, Kirbiš, Košenina, Jug, Šiška, Oman, Erman, Uršič, Burja, Sernec, Svetic, Volkar, Dekleva, Černe, Svetic, Zalokar, Škrajnar, Doberlet. Kapetan LNP.

Tekme za srednjeevropski pokal. JNS je dobil od predsedstva srednjeevropskega cup komiteja brzojavno obvestilo, da se bo prva tekma med Gradjanskim in Viktorijo Žižkov vršila v nedeljo 26. t. m. v Zagrebu, a druga 2. septembra v Pragi. JNS je predlagal, naj se vrši prva tekma v Pragi, a druga v Zagrebu. S svojim predlogom torej ni uspel ter bo vložil protest proti temu. Tekmo v Zagrebu bo sodil najbrže g. Ivančič, a tekmo BSK : Ferencvaros v Budimpešti g. Gebel V Budimpešti se vrši tudi tekma Hungaria : Rapid.

SK Reka. Danes ob 17. trening I. in II. skupine na igrišču za Kolezijo. Istotam ob 18. članski sestanek. Jutri redna odborova seja v lokalu Bartl. Strogo obvezno za ves odbor!

ASK Primorje (nog. sekcija). Danes ob 20.30 sestanek vseh igralcev v gostilni «Kačič». Sestanek je strogo obvezen za vse igralce, predvsem za I. moštvo.

Najboljše, najtrajnejše, zato najceneje!
13

Gospodarstvo

Ob pričetku hmeljske sezije

Oblastni poslanec gosp. Rudolf Lorber, ki je na mednarodnem kongresu hmeljarjev v Novem Sadu zastopal Hmeljarsko društvo, nam je poslal naslednje poročilo o kongresu: Na kongresu so bile zastopane po svojih delegatih strokovne organizacije naslednjih držav: Nemčija, Češkoslovaška, Francija, Poljska, Avstrija in Jugoslavija. Vseh delegatov je bilo 98 in mnogo hmeljarjev iz Vojvodine. Ministrstvo za kmetijstvo je zastopal gosp. načelnik Milan Djurič. Razprave je vodil predsednik **Srednjeevropskega hmeljarskega biroja v Münchenu,** gosp. Nelzger iz Wolnzacha.

Po obširnem poročilu o delovanju SHB., je sledila cenitev letine, in sicer po izjavah posameznih delegatov. Na podlagi teh izjav se je sestavil skupni pregled nove letine.

Letina Nemčije se ceni na 152.000—156.000 stotov a 50 kg; letina ČSR na 160.000 do 176.000 stotov; letina Jugoslavije na 120.000 do 125.000 stotov (bačka 70.000—75.000, Slovenija 50.000); letina Avstrije na 2000 do 2500 stotov; letina Poljske na 42.000 do 45.000 stotov in letina Francije (Alzacije) na 45.000—45.000 stotov; **skupaj torej 521.000 do 550.000 stotov a 50 kg. Letina 1928 bo torej za približno 120.000 stotov manjša od one minulega leta.**

Sklenilo se je, da se bo prihodnji kongres vršil v Friedrichshafnu na Württemberškem. Po daljšem razpravljanju se je kongres zedinil glede naslednje izjave: «Na današnjem kongresu se ugotovi, da se pri sedanjem stanju hmeljskih kultur in pri normalnem razvoju lahko pričakuje 521.000 do 550.000 stotov a 50 kg plemenitega ali kvalitetnega hmelja in da bo primanjkljaj hmelja znašal približno 100.000 stotov. Nadprodukcije se torej letos ni treba bati. Upoštevati je tudi treba, da je vreme v tekočem poletju za konzum piva prav ugodno. Potemtakem so hmeljarji upravičeni, da zahtevajo za svoj pridelek cene, s katerimi bodo vsaj pridelovalne stroške lahko popolnoma krili.

Zaradi koncentracije pivovarniške industrije, ki se kaže od leta do leta bolj v sukcesivni nakupni taktiki, ni od strani hmeljarjev drugega odgovora, kakor sukcesivna prodaja hmelja. Da se v bodoče prepreči nadprodukcija, je nujno potrebno, da se vobče omeji hmeljarstvo, posebno pa, da se opustijo stari, manj vredni nasadi.

★

Nemška zveza pivovarnarjev je skupno z Bavarsko zvezo pivovarnarjev popisala zaloge hmelja v pivovarnah. Po tem popisu, ki ga je kontrolirala hmeljska komisija, so znašale zaloge 1309 nemških pivovarn (ki porabijo 77.3 % skupnega konsuma hmelja v Nemčiji), na dan 1. avgusta t. l. 100.745 stotov, dočim znaša letni konsum teh pivovarn 177.687 stotov. Zaloge predstavljajo torej 56.7 % letnega konsuma, dočim so ob istem času lani znašale le 44.3 %.

= **Zasedanje tarifnega odbora v Celju.** Tarifni odbor je v torek nadaljeval svoje delo ter je zasedanje zaključil. Po principijelni odklonitvi linearnega povišanja tarif brez predhodne revizije, se je sklenilo, sklicati seje tarifnih odsekov skupno z zastopniki poedinih gospodarskih panog, da bi se dosedanje tarifne postavke za razne vrste prevoznega blaga pregledale in bi se potem mogla ministrstvu predlagati preklasifikacija. Take seje se bodo vršile koncem tekočega meseca v Zagrebu (lesna industrija in kmetijstvo) in ob priliki gospodarskega kongresa početkom septembra v Beogradu. Upati je, da bo prometno ministrstvo upoštevalo predloge, ki bodo izšli iz teh sej in da se nameravano linearno povišanje s 1. septembrom ne bo izvedlo. Na seji je dr. Medini iz Dubrovnika obširno poročal o luških tarifah. Branil se je odločno proti neprestanemu zoževanju ugodnosti, ki so jih dobile naše luke s temi tarifami. Obenem je opisoval težke posledice nettunskih konvencij za domačo paroplovbo in za dalmatinske luke.

= **Kongres gospodarskih zbornic in korporacij.** V torek so se v Beogradu sestali predstavniki zbornic in korporacij, ki sklicujejo letošnji kongres. Ugotovljen je bil program kongresa, ki se bo vršil 8. in 9. septembra in ki mu je glavni namen, da sestavi cenitev našega izvoza v l. 1928./29.

= **Izvoz pšenice iz Banata.** Banaška trgovska in industrijska zbornica je za kongres zbornic in gospodarskih korporacij sestavila cenitev letošnjega izvoza iz te pokrajine. Na podlagi **povprečnega donosa od 22 met. stotov na ha,** se ceni letošnji pridelek pšenice na 6,082.000 met. stotov. Če se odbije 1 milijon 700.000 stotov za prehrano in za seme, bo v Banatu samem **ostalo za izvoz 4,382.000 met. stotov ali 43.000 vagonov.**

= **Stanje Narodne banke 15. t. m.** (Vse v milijonih Din; v oklepajih razlike napram stanju od 8. t. m.) **Aktiva:** kovinska podlaga 356.7 (— 9.6), saldo raznih računov (tečajne diference deviz) 416.1 (— 14.6), posojila na menice 1369 (— 8.3), lombard 253.2 (— 1.2); **pasiva:** obtok bankovcev 5406.3 (— 36.1), državne terjatve 257.8 (+ 11.4), obveznosti po žiru 439.1 (+ 31.7), po raznih računih 196.2 (— 41.2).

= **Adaptacija vojašnice Kralja Petra I. v Mariboru.** Komanda dravske divizijske oblasti v Ljubljani razglaša, da se bo 4. septembra ob 11. dopoldne vršila prva javna ofertalna licitacija za izmenjavo lesenih stropnih plafonov s konstrukcijami iz armiranega betona v vojašnici Kralja Petra I. v Mariboru. Predračun s posameznimi cenami je interesentom na vpogled v pisarni inženjerskega oddelka dravske divizijske oblasti v Ljubljani vsak delovni dan od 8. do 12. dopoldne in od 4. do 6. popoldne. Podrobnejši pogoji pa so razvidni iz oglasa v mestnem vojaškem uradu v Mariboru, Slomškov trg št. 11, med uradnimi urami.

= **Članom Sadjarske in vrtnarske podružnice v Ljubljani.** V času jubilejne kmetijske **razstave Kmetijske družbe,** ki se bo vršila od 1. do 10. septembra, se članom nudi lepa prilika, da razstavijo svoje lastne zelenjadne in cvetlične pridelke. Sicer je letošnja izredna suša mnogim prekrižala račune, ali vendar se je na nekaterih vrtovih ohranilo s pridnim zalivanjem marsikaj lepega. **Zelenjadna razstava** bo od 1. do 6. **septembra.** Vsebovala bo domačo zelenjavo po sortah, pa tudi ono, ki jo hočemo pri nas vpeljati. Od 7. do 10. septembra bo **cvetlična razstava.** Nad 100 sort najkrasnejših dalij, večje število vrtnic, astrov itd. bo tukaj razstavljeno. Družba je preskrbela za razstavljalce primeren znesek za premije v kolajnah in v denarju. Razstavni odsek se obrača na vse

Vsako damo
vzradosti nova oprema ovoja, mnogo boljša kakovost in izdatnejše parfimiranje nadvse finega Elida pudra.
ELIDA PUDER

članstvo s prošnjo, da se razstave udeleži. Priglasiti se je pri Kmetijski družbi vsaj **do 28. t. m.,** kjer se dobe tudi potrebna pojasnila.

= **Spremembe v trgovinskem registru.** V trgovinski register se je vpisala tvrdka Tone Malgaj, družba z o. z. v Ljubljani, pleskarstvo, ličarstvo, sobno in napisno slikarstvo (osnovna glavnica 21.000 Din). — V trgovinskem registru okrožnega sodišča v Celju je bila izbrisana tvrdka «Organizator», družba z o. z., tvornica pripomočkov za organizatoričnо tehniko in umno gospodarstvo, ker se je družbeni sedež prenesel v Ljubljano. — Med drugim je bila izbrisana tudi «Hydra», d. d. za galvanične elemente in elektrotehniko v Ljubljani, ker je likvidacija končana.

= **V zadružni register** so se vpisale nastopne zadruge: Kmetska hranilnica in posojilnica v Beltincih, r. z. z n. z.; Vodovodna zadruga v Cerkljah pri Kranju, r. z. z o. z. ter Zadružna elektrarna v Planini pri Rakeku, r. z. z o. z.

= **Nazadovanje cen umetne svile.** V skladu s tendenco cen umetne svile na svetovnih tržiščih, so v zadnjem času tudi v Italiji cene umetne svile ponovno nazadovale, ako je n. pr. vrsta «ekstra 150 denier», ki je v januarju 1925 stala 73.50 lire in je v oktobru lani notirala še 40 lir, v juniju padla na 35 lir ter je v početku avgusta končno nazadovala na 31.10 lire. Italijanske tvornice, ki svoje proizvode po veliki večini izvažajo v inozemstvo, so v zadnjem času skušale ustanoviti za domači trg prodajni kartel, vendar so tozadevna pogajanja ostala brez uspeha. Nazadovanje cen je deloma posledica racijonalnejše produkcije, deloma pa poostritve v konkurenčnem boju. Naravno je, da bodo zaradi tega sčasoma tudi cene izdelkom iz umetne svile primerno nazadovale.

Borze

22. avgusta.

Tudi danes devizni promet na ljubljanski borzi ni bil znaten. Večji je bil samo v devizah na London in Prago. Potrebo v devizah na Trst in Newyork ter deloma v devizi na Dunaj je krila privatna ponudba, ostalo potrebo pa Narodna banka. Devizi na Berlin in London sta nekoliko porastili.

Na zagrebškem efektnem tržišču se je **Vojna škoda ponovno nekoliko okrepila.** Pri srednjem prometu se je promptna trgovala po 435 (včeraj 432.5 — 433), kasa po 435, za september po 437 in za december po 448 do 450. Investicijsko je notiralo 87 — 88, agrarne pa so bile zaključene po 54. Med bančnimi papirji je bila Praštediona zaključena po 932, pozneje pa je notirala 935 do 937.5. Dalje so bili zakliučki v Kreditni po 85 in v Jugobanki po 88.5. Med industrijskimi vrednotami je Slavonija, ki je zadnje dni v skladu s tendenco na inozemskih borzah popustila, obdržala včerajšnji tečaj ter je bila zaključena po 8. Drava notira pri čvrsti tendenci 450 — 460, Trboveljska pa 480 do 490 brez zaključkov. Zaključene so bile le še Gutmann po 200, Vevče po 110 in Isis po 30.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterdam 0 — 22.8175, Berlin 13.5425—13.5725 (13.5575), Bruselj 7.8995—7.9295 (7.9145), Budimpešta 0—9.9231, Curih 1094.1—1097.1 (1095.6), Dunaj 8.007—8.037 (8.022), London 275.8—276.6 (276.2), Newyork 56—81—57.01 (56.91), Pariz 0—222.47, Praga 168.26—169.06 (168.66), Trst 296.6—298.6 (297.6).

Zagreb. Dunaj 8.007—8.037, Berlin 13.5425 do 13.5725, Milan 296.75 — 298.75, London 275.8 — 276.6, Newyork 56.78 — 56.98, Pariz 221.47 — 223.47, Praga 1094.1 — 1097.1.

Trst. Beograd 33.475 — 33.775, Dunaj 266.5 — 272.5, Praga 56.5 — 56.8, London 92.625 — 92.825, Newyork 19.05 — 19.11, Curih 366.75 — 368.75; dinarji 33.475 do 33.975.

Dunaj. Beograd 12.44875 — 12.48875, Berlin 168.75 — 169.25, London 34.385—34.485, Milan 37.085 — 37.185, Newyork 708.25 do 710.75, Pariz 27.665—27.765, Praga 20.98375 do 21.06375, Curih 136.34 — 136.84;

Curih. Beograd 9.129, Berlin 123.71, Newyork 519.35, London 25.2025, Pariz 20.29, Milan 27.19, Praga 15.39, Budimpešta 90.565, Bukarešta 3.18, Sofija 3.75, Varšava 58.2, Dunaj 73.2.

Efekti.

Ljubljana. Celjska 158 — 0, Ljubljanska kreditna 128 — 0, Kreditni zavod 170—175, Kranjska industrijska 300—0, Ruše 265—280, Vevče 105 — 0, Stavbna 56 — 0, Sešir 105 — 0.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 434 — 435, kasa 432 — 435, za september 436 — 438, za december 449 — 450, investicijsko 87 — 88, agrarne 54 — 55; bančne vrednote: Poljo, stara emisija 17.5—0, nova emisija 16.5 — 17.5, Kreditna 85 — 86, Hipo 58.5 — 59, Jugo 88.5 — 89, Ljubljanska kreditna 126 — 130, Narodna 6650 — 6750, Praštediona 935 — 937.5, Srpska 148 — 150, Obrtna 38 — 39; industrijske vrednote: Narodna šumska 16 — 25, Gutmann 200 do 205, Slaveks 102 — 105, Slavonija 7 — 8, Drava 450 — 465, Šečerana 475 — 485, Tvornica vagonov 87.5 — 94, Vevče 108 do 110, Isis 29 — 32, Trboveljska 480 — 490.

Beograd. Vojna škoda 432 — 432.5, investicijsko 87 — 88.5, agrarne 54 — 56.

Blagovna tržišča

Ljubljanska blagovna borza (22. t. m.) Les: Tendenca nespremenjena. Zaključena sta bila 2 vagona, in sicer 1 vagon bukovih plohov, neobrobljenih, 40, 60, 70 mm, fco vagon meja po 530 in 1 vagon desk. koničnih, 24 mm, monte, fco vagon meja po 515. Deželni pridelki: Tendenca nespremenjena. Zaključkov ni bilo. Nudi se pšenica (slov. postaja, mlevska tarifa, plač. 30 dni): baška, promptna, 79/80 kg po 292.5 — 295, za september po 305.5 do 307.5, za oktober po 310 — 312.5; rž: baška, uzančno blago, mlevska tarifa, plač. 30 dni po 300 — 302.50; oves: baški ali slavonski, za avgust po 265 — 270; ajda: zdrava, rešetana, promptna, plač. 30 dni po 300 — 305; turščica: baška, slov. postaja, navadna tarifa, plač. 30 dni po 350 do 352.5; moka: «0g», iz nove pšenice, za avgust po 455 — 465.

Novosadska blagovna borza (22. t. m.) Tendenca nespremenjena. Pšenica je tudi danes za malenkost popustila. Promet: 40½ vagona pšenice, 17 vagonov ovsa, 29 vagon. turščice, 4 vagone moke in 2 vagona otrobov. Pšenica: baška, 79/80 kg 240 do 245; baška potijska 242.5 — 245; banaška 232 — 237.5; sremska 237.5 — 240. Oves: baški, sremski in slavonski 215 — 220. Ječmen: baški, sremski in banaški, 64 kg 255 — 265; banaški, pomladni, 68/69 kg 300 do 310. Turščica: baška in sremska 303 do 306; banaška 300 — 305. Moka: baška «0g» in «0gg» 370 — 380; «2» 350 — 360; «5» 330 — 340; «6» 295 — 305. Otrobi: baški in sremski v jutastih vrečah 180—185.

Dunajska borza za kmetijske proizvode (21. t. m.) Tendenca na dunajskem tržišču je v splošnem mirnejša. Cene na ameriških tržiščih in na budimpeštanski borzi nazadujejo. Zato so tudi inozemske oferte nekoliko nižje. Domača pšenica se je pocenila za 25 grošev, inozemska pa za 1—2 češka vinarja. Rž se v ceni ni bistveno spremenila. V turščici se trguje še vedno argentinsko blago. Uradno notirajo vključno prometni davek in carina: pšenica: domača 38.25 do 39.25, madžarska Tisa 41.5 — 42.5, jugoslovenska 39.5 — 40; rž: marchfeldska 38.75 do 39, madžarska 38 — 38.25; turščica: podonavska 37.25 — 37.75, argentinska 37 do 37.5; oves: domači 37.25 — 37.75.

Dunajski svinjski sejem (21. t. m.) Dogon 11.963 komadov, od tega 999 iz Jugoslavije, 8751 iz Poljske in 1137 iz Romunije. V početku je bil promet živahen, pozneje pa je popustil. Pitane svinje so se podražile za 25 grošev, mesne svinje pa za 35 grošev. Za kg žive teže notirajo: pitane svinje I. 2.55 do 2.65, angleške križane 2.30 — 2.65, kmetske 2.30 — 2.60, stare 2.40 — 2.50, mesne 2 — 2.55.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, 22. avgusta 1928. Višina barometra 308.8 m

Kraj (opazovanja)	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vlaga v %	Smer vetra in brzina v metrih	Oblačnost 0—10	Padavine: Vrsta	Padavine: v mm do 7. ure
Ljubljana		763·9	15	93	SSW 1	10	nevihta	
Maribor		764·4	13		NE 2	10	dež	25.0
Zagreb	8.	763·2	16	99	E 2	10	dež	3.0
Beograd		759·8	23	67	N 2	7		
Skoplje		761·8	26	44	mirno	0		
Dubrovnik		760·7	18	84	E 4	8		
Sarajevo	7.							
Split								

Solnce vzhaja ob 5.8, zahaja ob 18.56, luna vzhaja ob 12.25, zahaja ob 22.1.
Najvišja temperatura danes v Ljubljani 20.0 C, najnižja 15.0 C.

Dunajska vremenska napoved za četrtek: Spremenljivo, prehodno boljše vreme.

Tržaška vremenska napoved za četrtek: Mirni in lahni vetrovi, nebo večinoma oblačno, pozneje spremenljivo in jasno; temperatura od 16 do 23 stopinj. Morje razburkano.

Iz življenja in sveta

Ahmed beg Zogu - mbret Skanderbeg III.

Albanija bo proglašena za kraljevino in Ahmed beg Zogu si bo posadil na glavo kraljevsko krono

Ko je o božiču l. 1924. katoliški prelat Fan Noli moral zapustiti krmilo albanske vlade, se je zavihtel na vodilno mesto v nemirni Albaniji Ahmed beg Zogu. Fan Noli jo je moral pobrisati iz dežele, ker se je preveč udinjal Italiji. Fašisti so ga radi sprejeli in so mu dali zavetišče v Mussolinijevem raju.

Ahmed beg Zogu si je z mečem priboril vhod v Tirano. V januarju 1925. je dobila Albanija svojo današnjo ustavo, ki je proglasila deželo za republiko Skipetarjev. Dve leti po tem dogodku so se že jele raznašati vesti, da se snuje poroka med Ahmedom begom in neko italijansko princeso, obenem pa se je govorilo, da namerava Ahmed beg Zogu proglasiti Albanijo za kraljevino, sebe pa izklicati za kralja.

Vesti so se izkazale za resnične. «Volitve», ki so se nedavno vršile v Albaniji z namenom, da se sestanejo zaupniki ljudstva, ki bodo iz svoje srede volili poslance za novo zbornico, so prinesle Ahmedu begu uspeh na celi črti. In tako je bilo sklenjeno, da se proti koncu avgusta skliče parlament, ki bo sklepal o novi ustavi, t. j. o proglašenju Albanije za kraljevino.

Kraljevina pa ne more biti brez kralja. Ahmed beg Zogu se je polakomnil kraljevske krone in tako se je pred nekaj dnevi vršila v Tirani skupščina Ahmed begovih pristašev, na kateri je bilo sklenjeno, da se ponudi prezidentu kraljevska krona z nasledstvenimi pravicami dinastične rodovine. Zogu si bo kot kralj nadel skipetarsko ime Skanderbeg III.

Bistvo Ahmed begovega vladanja je diktatura po vzorcu Mussolinija. Že doslej se je opiral na oligarhijo, ki jo tvorijo muslimanski velikaši. Ko je stopil na čelo države, pa je hotel Ahmed beg vladati s parlamentom in na demokratični podlagi. Bil je celo prepričan, da se mora izvesti agrarna reforma in da se mora zemlja pravično razdeliti. Če bi se to zgodilo, pa ne bi imel Ahmed beg več izgledov, da lahko postane kralj...

V Albaniji imajo še danes glavno besedo fevdalni poglavarji plemen in begi. Zogu je tolika časa izigraval ene proti drugim, da so vsi pristali na to, da se ponudi kraljevska krona njemu.

V ostalem je Ahmed beg Zogu učenec Mussolinijev. Ker ne čuti dovolj trdne opore v armadi, si je ustanovil poleg nje še milico, da ga ščiti in brani pred eventualnostmi. Albanija porabi za vojaščino 47 odst. vseh državnih prihodov; ostalih 53 odst. požre upravni aparat, ki je zelo birokratičen in Ahmed beg Zogu sam. Dežela dobiva denar za prodane koncesije, s katerimi kupčujejo banke, ki trgujejo z bakreno rudo in s pridobivanjem petroleja.

*

Ahmed beg Zogu se nahaja trenutno v Draču na letovišču. Njegova rezidenca je lesena in spremstvo živi pod šotori, tako da izgleda kolonija kot majhno vojaško taborišče.

Goljufije bivšega juvelirja rimskega dvora

Organizirana italijanska družba sleparjev s čeki

Berlinski kriminalni policiji se je posrečilo odkriti dobro organizirano družbo italijanskih sleparjev s čeki, katero je vodil eleganten gospod, bivši dvorni juvelir italijanskega kralja Ugo Marchesini.

Letos 26. julija se je zglasil pri podružnici banke v Monakovem moški, ki je predložil italijanski potni list in kreditno pismo japonske banke Yokohama iz Nagoye. Kreditno pismo se je glasilo na 5800 angleških funtov. Dozdevni Alessi je izjavil, da hoče dvigniti samo 1000 funtov, nakar mu je bančna blagajna izplačala

20 tisoč nemških mark ali 280 tisoč Din.

Naslednji dan se je zglasil Alessi pri filijalki Nemške banke v Nürnbergu. Predložil je kreditno pismo banke Yokohama in je hotel preslepiti zavod s tem, da je pomaknil datum 26. julija za 20 dni nazaj. Baš to je postalo zanj usodno. Uradnik, ki je pregledal ček, je namreč ugotovil, da od 19. junija (dneva, ko je bil izstavljen ček) do 6. julija ni mogoče priti iz Japonske v Nemčijo ter je izplačilo in potni list zadržal, obenem pa pozval Alessija, naj se javi pri blagajni čez eno uro. Seveda se Alessi ni javil nikoli več.

Istega dne, ko si je dal Alessi izplačati v Monakovem 1000 mark, se je oglasil pri monakovski podružnici Draždanske banke neki drugi Italijan, ki je predložil blagajni kreditno pismo, glaseče se na

12 tisoč dolarjev.

Kreditno pismo je bilo izdano od Banco di Londres y Mexico ter se je glasilo na ime Ruibio Caferiet. Blagajna je prinašalcu izplačala 18 tisoč mark.

Kmalu po tem dogodku je obiskal italijansko restavracijo v Berlinu prokurist Nemške banke za zunanjo trgovino, Hakki. Sedeč pri mizi je videl Alessija, toda ni bil siguren, če je mož, ki se mu zdi znan, pravi lopov ali ne. Čez nekaj dni se je vrnil ob istem času. Prinesel je s seboj fotografijo, katero je posnel iz potnega lista. Ko jo je primerjal z znanim obrazom, je ugotovil, da se ne moti. Vstal je in šel po detektiva, ki je Alessija aretiral.

Alessi je izprva tajil, da je on predložil bančni blagajni ponarejen ček, potem pa so ga ujeli in je povedal vse. Posredstvom raznih brzojavk so celo dognali, da ima dozdevni Alessi več imen in da se piše prav za prav Marchesini. Bil je svojčas draguljar italijanskega dvora in je imel svojo trgovino na rimskem Korzu.

Marchesini, ki je 65 let star, je nastopal

z veliko eleganco

in nihče ni slutil, da tiči za njim velikopotezen slepar in lopov, ki ima na vesti celo nekaj umorov. Aretacija je prinesla vse te stvari na dan. Pripadal je tolpi, ki je imela svoj sedež v Marseilleu na Francoskem in katero je vodil neki Palmero. Sleparska družba je delovala tako rafinirano, da je nekemu njenemu članu pred meseci izplačala ena izmed hamburških bank

100 tisoč mark gotovine.

Družba, kateri je pripadal Marchesini, je imela razpredeno mrežo sleparstev po vsej Evropi. Kriminalna policija raziskuje naprej in kakor javljajo zadnja poročila, sta Palmero in Marchesini najbolj oškodovala nizozemske denarne zavode, ki trpe baje 1 milijon goldinarjev (23 milijonov Din) škode.

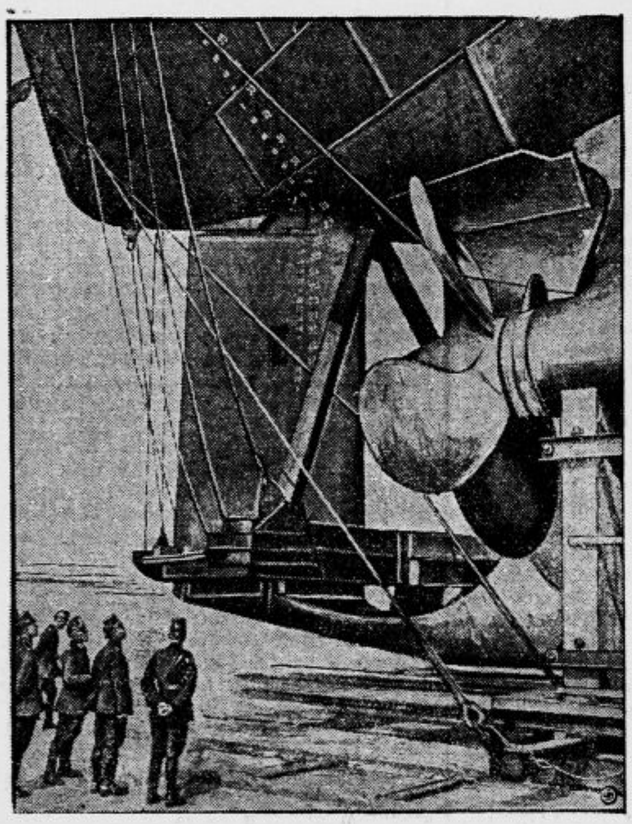

Prekomorski velikan od spodaj

V sredi avgusta so spustili Nemci v morje 46 tisočtonski prekomornik «Bremen». Na sliki vidimo krmilo ladje in vijak v tem delu. Kakšne so dimenzije obeh naprav, spoznaš, če jih primerjaš z ljudmi, ki stoje pod njima.

Kralj postopačev prijet

Postopači imajo organizacijo, ki šteje tisoč članov. — Ključ, ki odpira tajne v jezik vagabundov.

Francosko orožništvo je nedavno prijelo v bližini Periujeuxa postopača, kateremu so bile oblasti že dolgo za petami. Pri zaslišavanju, kjer so zahtevali od moža, naj se izkaže z dokumenti, so prišle na dan prav čudne reči. Izkazalo se je, da je potep v posesti listine, ki mu daje oblast nad vsemi vagabundi. Aretiranec je bil namreč predsednik sindikata potepuhov, kar je po dolgih ovinkih priznal in se celo ponosno trkal na prsi, da se ne more ž njim meriti v časti nihče na svetu.

Sindikat postopačev je mednaroden in šteje tisoč članov. Sprejemajo se le izbrani klateži, ki so ne le prebrisani in zviti, ampak predvsem «značajni» in zanesljivi. Člani društva prispevajo po en frank na leto. Za ta denar uživajo ugodnosti, ki jih drugi postopači niso deležni, v prvi vrsti ugodnosti ključa, ki jih opozarja na nevarnosti, katerim so izpostavljeni v krajih, skozi katere potujejo.

Jezik vagabundov ni tako enostaven kakor bi si kdo mislil. Obstoji iz znamenj z ogljem in kredo, ki so narisana na vratih, oknih in na zidovih. S temi znamenji si vagabundi dopovedujejo, kje imajo priliko za tatvino in tudi kje naj se pazijo, da ne bodo prijeti. Aretacija kralja postopačev je vzbudila naravno senzacijo, varnostne oblasti v Franciji pa nimajo dosti upanja, da bi s tem udušile nadležne tolpe, ki ustrahujejo ljudstvo, ker je malo verjetno, da bi kralj postopačev izdal svoje podložnike.

Najvišji spomenik iz brona

je »Spomenik padlim« v Turinu. Visok je od vrha do tal 26.50 m in zanj so porabili 25 ton brona. Brončena figura brez podstavka meri od stopala do temena 18.50 m, v podstavek iz kamna pa so zazidali 110 kubičnih metrov granita. Spomenik stoji na Magdaleninem griču. Napravil ga je kipar Edoardo Rubino.

Priroda Vas pozivlje,

da provedete svoj dopust v gozdu ali na polju, na gorah ali ob morju, da se oduševljeni z ondotnim bivanjem čim bolj okrepčate.

V svojem navdušenju pa medtem ne pozabite na najvažnejše, da pripravite in zagotovite blagodejno delovanje bivanja v prirodi s krepko hrano, ki jači telo, a da ga ne utruja z nepotrebnim balastom in ki ne veže telo na stalne dnevne obroke.

Popijte zjutraj za zajtrk še iz svoje termosteklenice, in isto tako na potovanju ali na izletih, skodelico

OVOMALTINE

ki ima zelo prijeten okus, se lahko prebavi in predstavlja koncentrirano hrano, iz najboljših naravnih jedi. Ovomaltine se naglo pretvarja v zdravo kri, ki ustvarja telesno energijo, okrepčujočo telesno in duševno delavnost.

Dobi se povsod:

izrežite in pošljite nam:

P. n.

Dr. A. WANDER d. d. Zagreb

Prosim Vas, pošljite mi franko brezplačen vzorec „OVOMALTINE".

Ime in priimek _____

Stanovanje: _____

Kraj: _____

Z avtomobilom skozi goreči gozd

V Bulavayo (belgijski Kongo) je pred nekaj dnevi prispela ekspedicija, ki raziskuje deželo na avtomobilih. Udeleženci vožnje so pripovedovali neverjetne dogodivščine, ki so jih srečale na tem potu in bi im bile kmalu odrezale povratek v življenje.

Blizu Dodome je morala ekspedicija prevoziti gozd. Nastopila je vožnjo in ko je imela za seboj nad polovico poti, je začela goreti šuma, da ni bilo mogoče ne naprej ne nazaj. Vendar je bilo nekoliko nade, da se ekspedicija morda reši, če se spusti s polno paro naprej. Tako se je zgodilo. Šofer je pognal avtomobil z vso brzino in vozilo je drvelo skozi goreči gozd več ur. Plameni so segali po avtomobilu z obeh strani, drevje se e lomilo z glasnim truščem, veje so pokale in vsak hip so mislili udeleženci ekspedicije, da bo po njih. Mestoma je moralo vozilo celo skozi morje plamenov. Na avtomobilu se je radi tega vnel bencinski tank in je eksplodiralo tudi precej municije. Vendar je šofer odnesel zmago nad ognjem. Avto je srečno privozil do ljudi, ki so sprejeli pred smrtjo bežeče pod streho in ponudili pomoč nekaterim članom ekspedicije, ki so bili ranjeni vsled eksplozije in so dobili opekline od žerjavice in zubljev.

Mesto ribjega olja prijeten prašek JEMALT je tudi v vroči poletni dobi prava slaščica.

Kardinal in aristokratinja

Neka njujorška knjigarna je založila roman, ki oa je napisal sedanji diktator Mussolini, o mu je bilo 28 let in je še urejeval neki tednik socijalnodemokratske stranke. Roman obravnava ljubezen nekega kardinala v Tridentu z mlado aristokratinjo iz 17. stoletja. Bilo bi zanimivo vedeti, če je Mussolini za ta ponatis prejel kaj nagrade, ali če bo proti očetovstvu tega dela kaj protestiral.

A. Villeroy:

Modri avtomobil

Vlak je dirjal. George, ki je stal na hodniku, je potegnil iz žepa Suzanino pismo. Začel je vnovič čitati:

«Dragi moj, ljubi moj, oprosti me te krivde, katere res nisem zakrivila! Če bi bilo mogoče izruvati iz srca spomine na zadnja tri leta — verjemi, bila bi jih izruvala! A jaz se ne morem pomiriti. Ni ga dejanja, da bi se kesala zaradi njega. Tudi te ne rotim in ne prosim, da drži besedo, ki mi je nisi dal. Pisal si mi, kako želi tvoja obitelj, da se oženiš in si ustvariš lastno ognjišče. Zaradi karijere to tudi moraš storiti. Takšno je življenje — in kaj morem za to, če preje tega nisem videla ali hotela videti? Odšla sem z mislijo, da bom daleč od tebe pozabila nate. Zaman! Razdalja mi ni dala pozabljenja. Že mesec dni se potikam tod okrog hribov in iščem utehe, ki je ne najdem. Dragi moj, ljubi moj, prosim te, moram te nečesa prositi! Prav zdaj si v Parizu sam in prost. Vzemi dopust in pridi za nekaj tednov k meni v Vanjany! Vsaj za nekaj tednov! Če ne moreš tega, odloči se vsaj za štirinajst dni ali vsaj za osem! Samo da prideš! Želim te še enkrat videti. Ali blaznim? Bog vedi... Takšna sem, da sama sebe več ne spoznam... Ali se še spominjaš, da si mi pred tremi leti dejal: Suzana, najino razmerje bo veseloigra, ne drama... Smejala sem se tvojim besedam. Bila sem enih misli s teboj. Zdaj se že davno več ne smejem. Smejala bi se le, če bi te lahko še enkrat videla... Pridi, pridi! Brez tebe ne morem živeti! Ne boj se, da bi te hotela imeti zase — ne, samo videla bi te rada, da bi mi bilo to v uteho. Pridi torej in odigraj s svojo prijateljico poslednji čin vesele igre! Srečno sva začela, daj, da tudi srečno končava! Pokrajina je tako divno lepa!»

George je ubogal. Odzval se je pozivu. Zakaj? Ali sploh ve kdo, zakaj napravi človek budalost? Tega ni moči zapopasti... In tudi George se je izpraševal, ne bi li bilo bolje, če bi v Grenoblu kupil vozni listek za nazaj in se vrnil v Pariz. V tem trenutku pa je zagledal v kotu voza žensko, ki je bila izredno podobna Suzani. In prevzela ga je želja po bivši ljubimki.

Zaprl je oči in prebledel — v sladkem mraku za trepalnicami mu je vstala slika o ljubimkanju. Prinzati si je moral, da jo res ljubi in da si je želi kakor še nikoli ne. In česa naj si želi, če ne nje, ki mu je do včeraj sladila življenje?

V Grenoblu je izstopil — Suzana ga je čakala na postaji. Videl je, kako se je stresla. Mahoma se je domislil preteklosti, ki bo za kratek čas še enkrat postala sedanjost. In potlej zbogom za zmerom! To ga je ganilo.

Vzela je njegovo roko pod pazduho in ga brez besede potegnila k avtomobilu, ki je bil prepleskan z modro barvo. Bila je torpedna tipa, s katero je Suzana predirjala vse gladke francoske ceste.

Avto je blisnil skozi mesto in se jel vzpenjati v hrib.

George je ves ta čas opazoval Suzanin profil, njene rdeče, mesnate ustnice, njen pozorni pogled, ki se ni za trenutek odmaknil od poti, po kateri je dirjalo vozilo. Nežne ročice v rokavicah so nervozno stiskale in obračale krmilo. Suzana je bila malce razburjena, izpod čepice ji je padal na čelo pramen las. Še nikdar je ni bil videl tako sveže in še nikoli si je ni bil tako poželel.

Pot je šla nekaj kilometrov skozi tesno dolino, vzdolž potoka. Na levi in desni so se strmo dvigale planine z gosto zasajenimi borovci. Avto je lezel tik ob prepadih, ki so se izgubljali v črni globočini.

V Vanjanyju, orlovskem gnezdu, tisoč dvesto metrov nad morjem, se je začelo za oba novo življenje, nov medeni mesec, lepši in veselejši kakor tedaj, ko sta se bila prvič seznanila in zbližala.

Prvi teden je minil kakor v sanjah. Suzana se je smejala, prepevala kakor ptičica in uspavala ljubimca. Na njej ni bilo nič tistega, kar je dihalo iz njenega pisma. Bila je res ljubeznica, očarljiva, prava zvezdnica kinematografskih posetnikov, ki so se pulili za vstopnice njenih filmov. Njena tragičnost je izginila. To je bila čisto drugačna ženska, nego bi jo bil človek sodil po pismu. Z Georgem sta obiskala tri jezera, počivala sta pri slapovih, pohajkovala sta po livadah, zvijala kite cvetja, hodila po skalnatih grebenih in gledala v prepade.

«Kako je človeku, ki se strmoglavi takole navzdol?» je vprašal George nekega dne Suzano.

«Tam spodaj je konec vsega trpljenja in muk!» mu je odgovorila.

George ni mogel ostati delj kakor tri tedne. In čas je mineval po bliskovo. Po prvem tednu neskončnega veselja in rajskega uživanja je prišel drugi teden, zastrt in žalosten. V tretjem tednu pa se je jela obeh polaščati otožnost. Kakor megle, ki so vstajale s planin, je bila njuna tožba:

«Še nekaj dni...»

«Ah, kako beži čas...»

Ponoči, ko sta ob odprtem oknu poslušala žuborenje curljajoče vodice iz vodnjakov v brončene kotanje, sta postajala oba silno nervozna. Suzana je venomer govorila Georgeu:

«Ali me ljubiš? Kaj ne, da imaš samo mene rad?»

Zadnje dni sta bila oba molčeča. Suzana je razumela, da mora George domov, in mu ni prigovarjala, naj si podaljša dopust in naj še ostane. Šele zvečer pred dnevom odhoda je opazil Suzano, da leži na posetlji z glavo obrnjeno v blazino in da joče. Takrat je vstala in mu ovila roke okrog vratu:

«George, saj ni mogoče! Ostani, ne hodi odtod, ne ostavljaj me same! Glej, služila ti bom kakor sužnja. Ostani, ostani pri meni!»

George je namršil obrvi in mlasnil z jezikom. Razumela je, da se je odločil za povratek v Pariz.

Tik pred odhodom je morala dati Suzana Georgeu častno besedo, da ne bo počenjala neumnosti. Potem sta naložila prtljago in Suzana je sedla k volanu.

Noč, svetla, z mrežo mesečine prepežena noč se je odpirala pred njima. Zdelo se jima je, da sta obdana od megle, ki jo razkrajata le veliki očesi svetilk na avtomobilu. Suzana je začet-

Stanley Weyman 100

Rdeča kokarda

Roman.

Težko bi popisal čuvstva, s katerimi me je navdalo to priznanje. Že dotlej je bil moj srb tolikšen, da se nikomaj še vedel zase; kakšen je šele postal, ko je markiz po teh besedah surovo prijel deklico okoli pasu ter jo vzlic njenemu vpitju in ustavljanju neusmiljeno odvlekel v drugi konec sobe.

Toh je bilo znamenje za prizor, ki mu ne pomnim enakega. Hotel sem ji planiti na pomoč;toda markizevi spremljevalci so se vrgli name in so me jeli z združenimi močmi pehati proti vratom. Peneč se od besnosti je kričal Saint-Alais, naj me odvedejo, med tem ko sem ga jaz psoval s podleženim strahopetcem, na vse načine se trudeč, da bi ga spravil ob pamet. Nekaj trenutkov sem se upiral napadalcem vzlic njihovi premoči. Kriki uboge Denize so delali hrup še neznosnejši. Nato se je zgodilo, česar nisem mogel preprečiti: potisnili so me iz sobe, vrata so se zaprla in Deniza mi je izginila izpred oči.

Blaznel sem in drgetal, kakor da me trese božjast; toliko da sem še dihal. A kakor hitro so bila vrata zaprta in boj končan, smo se vsi štirje nekam pomirili. Moji čuvarji so odnehali in so me jeli molče ogledovati. Slonel sem ob zidu in divje zavijal oči. Nato mi je rekel eden izmed njih še dokaj vljudno

»Dajte, gospod, ne razgrajajte. Če boste mirni, bomo lepo ravnali z vami; če ne...«

»Lopov je, strahopetec, človek brez časti!« sem kriknil z ihtečim glasom.

»Tiho, gospod, le tiho!«

Z dvema drugima vred, ki sta bila ostala na hodniku, jih je bilo zdaj pet. Hodnik je bil temen, toda imeli so leščerbo s seboj in tako smo nekaj minut molče čakali. Nato so vrata ozko zazijala; tisti, ki je bil videti poveljnik, je stopil k odprtini, da sliši navodila za nadaljnje ravnanje.

»Naprej!« je rekel, ko se je vrnil k nam. »Na številko 6. Stopi po ključ, Petitot.«

Tisti, ki mu je bilo ime Petitot, je nagio odšel in mi ostali smo počasi krenili za njim po hodniku; čuvarji so me obkoljili z vseh strani in njih težki koraki so budili glasne odmeve, ki so se razlegali po vsem poslopju. V rumenkasti svetlobi leščerbe sem videl obakraj hodnika surovo pobeljene zidove; v desnem zidu sem opazil turobno vrsto vrat, ki so nalikovala vhodom jetniških celic. Pred enim izmed njih smo se ustavili in mislil sem, da me bodo tu zaprli; nov pogum me je navdal, zakaj k Denizi odtod ni bilo daleč. Toda ko so se vrata odprla, so se pokazle samo majhne stopnice, po katerih smo dospeli na drugi hodnik. Sredi tega hodnika smo se ustavili pred odprtim oknom, skozi katero je buhal močan veter s tako močjo, da je hotela leščerba kar ugasniti. In veter ni prihajal sam, ampak je prinašal s seboj vse glasove razburkanega mesta: srdito vpitje, navdušeno vzklikanje, klenkanje zvonov in zdaj pa zdaj kak strel iz samokresa — kar vse je zgovorno pripovedovalo o dogodkih, ki so se odigravali v zaščiti teme. Na enem kraju je bil plašč teme raztrgan in izpod njega se je visoko dvigal rdeči plamen požara, kakor bi hotel zaplesti tudi nebo v strahoto, ki je pustošila obličje zemlje.

Moji spremljevalci so se sklanjali skozi okno ter prisluškovali in oprezali na vse strani. Čudil se nisem ne njim ne temu, da sem slišal nad našimi glavami neumorni korak moža, ki je bil odgovoren za vse, korak tistega, ki je igral kravo partijo. Izida ni blio moči prerokovati; a kazno je bilo, da bo usoda, kakršno skujejo tu, odločala o polovici Francije. Mi smo gledali skozi to okno s telesnimi očmi; a tam, onkraj meje, v Turinu, in bliže nas, v Sommièresu in Montpellierju, se je obračalo proti Nimesu na tisoče in tisoče ljudi, cvet francoskega grbovnika, ter spremljalo borbo s tesnobo, ki je bila nemara še večja od naše.

Iz besed svojih stražarjev sem posnel, da se je bil gospod Froment polastil »arene« in se v njej utrdil. Plamen, ki smo ga videli, je uničeval eno izmed protestantskih cerkvá. Zvedel sem tudi, da se domoljubi niso bogvekaj ustavljali nenadnemu zaskoku in da je »rdečim« vztrajati samo še štiri in dvajset ur, pa bo prihod vojske iz Montpellierja zagotovil njihov uspeh ter ovenčal podjetje s pokroviteljstvom najvišjih oseb.

»Toda malo je manjkalo,« je šepnil eden izmed mož. »Da jim nismo nocoj skočili za vrat, bi jutri oni udarili po nas.«

»A vendar si ni niti polovica naših kohort odzvala klicu.«

»Zjutraj pridejo ojačenja iz vasi,« je živahno vzkliknil tretji. »Vsi zvonovi od tod pa do Rhône bodo bili plat.«

»Da, a kaj bo, če prihite Cevennci prvi? Kaj bo tedaj, tovariš?«

Nihče ni vedel odgovora. Tedajci so se približali po hodniku koraki in moji spremljevalci so okrenili glave.

»Petitot je, ključe nese,« je rekel vodja. »Pojdimo, gospod.«

Toda motil se je. Novodošlec je bil človek zelo visoke rasti; zavit v plašč in s klobukom na glavi je v spremstvu treh ali štirih mož naglo stopal proti nam. Ko je dospel do nas, je vprašal:

»Ali je Buzeaud tukaj?«

Tisti, ki je preje govoril, je spoštljivo stopil predenj:

»Da, gospod, evo me.«

koma vozila rahlo in previdno. Pozneje, ko sta prišla niže, je odprla krmilo in avtomobil je zahreščal po nasipu iz grušča niz ceste. Za železno ograjo, onkraj borovega gozdička se je prikazal zadnji krajec.

«Medenih tednov je konec,» je dejala Suzana in nagnila glavo.

«Pazi rajša na volan!» ji je dobrohotno požugal George.

Suzana ni črhnila besedice. Še bolj je odprla krmilo.

«Kaj pa delaš? Saj vendar ne filmaš! Pazi na pot!»

Ona ni rekla ničesar. Čez nekaj časa je zavrisnila... George je planil pokonci, hotel je ujeti volan, a je že bilo prepozno. Avtomobil se je za trenutek ustavil. Suzani se je stemnilo pred očmi, ustnice so ji zadrhtele.

«Stoj vendar!» je zavpil George. Šinil je kvišku, da bi skočil iz voza.

Zaman! Bilo je prepozno, zakaj modri avtomobil se je nagnil naprej in padel kakor kamen v globočino. Kakor da je padel iz toplega gnezda ptič, ki mu noti ne morejo rešiti življenja...

Radio

Izvleček iz večernih programov

BERLIN (484 m 4 kw), FRANKFURT (428 m 4 kw) LANGENBERG (468 m 25 kw), STUTTGART (379 m 4 kw), PRAGA (349 m 5 kw), LONDON (DAVENTRY 1604 m 25 kw), ZAGREB (310 m 0.7 kw), BRNO (441 m 8 kw), RIM (450 m 12 kw) DUNAJ (517 m 7 kw), DAVENTRY (492 m, 12 kw) VARŠAVA (1111 m 10 kw), STOCKHOLM (MOTALA 1320 m 30 kw)

Četrtek, 23. avgusta.

BERLIN 20.30: A. Adamova opera »Norimberška lutka«. — FRANKFURT 20.15: Orkestralen koncert. — LANGENBERG 18: Razvoj sonate za čelo. (Rubinstein Brahms, Grieg). 20.15: Mešan večer. (Sopran, tenor, recitacije itd.). — STUTTGART 20.15: Orkestralen koncert. — Zagreb. — ZAGREB 20: Prenos iz narod. gledališča: Zajčeva opera »Nikola Šubic Zrinjski«. — BRNO 19: Koncert orkestra balalajk in ruskega pevskega zbora »Moskva«. — 20: Koncert komorne glasbe. (Mozart, Borodin). — BUDIMPEŠTA 17.45: Koncert na citre. — 19.45: Zabaven večer (Petje in recitacije). 21.15: Koncert vojaške godbe. — LONDON 19.45: Pesmi Musorgskega. — 19.30: Studentovske pesmi. (Mešani zbor). — 20: Koncert komorne glasbe. — 15.50: Mešan večer. Nato lahka glasba. — PRAGA 19.15: Koncert godbe na pihala. — 20.10: Večerni koncert orkestra in solistov. Nato prenos programa iz Brna. — RIM 21: Leharjeva opereta »Modra Mazur«. — DUNAJ 16.15: Popoldanski koncert kvarteta — 20: Prenos iz inozemstva. — 21.10: »Slike iz orijenta« (Dunajski simfonični orkester). — VARŠAVA 20.15: Večerni koncert orkestra. — STOCKHOLM 19.30: Violinske skladbe in godba na harmoniko — 20.20: Pesmi za bariton in klavirske skladbe.

Petek, 24. avgusta.

BERLIN 21: Skladbe mladega Schuberta (Izvaja kvartet). — FRANKFURT 20.15: Dramski večer. Nato koncert H. Tostinija, baritonista milanske Scale. — LANGENBERG 18: Koncert vojaške godbe. — 20.15: Odsevi modernega prometa. (Veliki orkester in recitacije). — STUTTGART 20.15: Simfonični koncert filharmoničnega orkestra. (Skladbe Schumanna, Webra in Mendelssohna). Nato: »Smejoča se antika«. (Solisti in orkester). — ZAGREB 20.35: Operetni večer. — BRNO 19: Večerni koncert lahke glasbe. — 20.10: Orkestralen koncert. Nato prenost z razstave. — BUDIMPEŠTA 12: Koncert komorne glasbe. — 17.45: Popoldanski koncert. (Dunajski valčki.) — 20: Večerni koncert. (Petje, violina, recitacije). Nato ciganska godba. — LONDON 19.15: Pesmi Musorgskega. — 19.30: Gramofonske plošče Carusa in Pattija. — 21.50: Prenos iz varieteja. — PRAGA 17: Koncert komorne glasbe. — 19.30: Zabaven večer. Nato prenos z brnske razstave. — RIM 21: Vokalen in instrumentalen koncert. — DUNAJ 11: Koncert kvarteta. — 16.15: Popoldanski koncert orkestra. — 19.45: Dramski večer. Nato koncert lahke glasbe. — VARŠAVA: 18: Večerni koncert orkestra. — 20.15: Simfoničen koncert. (Poljski skladatelji). — STOCKHOLM 19.45: Večerni koncert baritona in orkestra.

Sobota, 15. avgusta.

BERLIN: Dunajski večer. — FRANKFURT 20: Prenos programa iz Stuttgarta. — 21: Mešan večer. (Orkester in solisti). — LANGENBERG 18: Večerni koncert dvojnega kvarteta. — 19.45: Pevski in recitacijski večer — 20.50: Zabaven večer — STUTTGART 20: Narodna glasba iz Alzacije. Nato mešan večer. — ZAGREB: 20.35: Koncert kvarteta. (Novitete). — BRNO 18.10: Arije iz Verdijevih oper. — 19.20: Hirschova opereta »Dolly«. — Prenos koncerta z razstave. — BUDIMPEŠTA 17.45: Madžarske narodne pesmi. — 20: Simfoničen koncert. — LONDON 19.15: Pesmi Musorgskega. — 19.45: Pevski koncert. — 20: Koncert vojaškega orkestra. — PRAGA 19.20: Prenost programa iz Brna. — RIM 21: Boltova opera »Mefistofeles«. — DUNAJ 11: Koncert kvarteta — 16.15: Popoldanski koncert orkestra. — 17.50: Glasbena akademija. — 18.40: Mozartove in Beethovnove sonate. — 20.30 Benatzkyjeva opereta »Zbogom Mimi«. — VARŠAVA 20.15: Poljuden koncert orkestra in solistov. — STOCKHOLM 19.30: Koncert švedske glasbe.

Šolstvo

K mornarici v strojno šolo!

Mašinska škola mornarice v Gjenoviču (Boka Kotorska) je ena najkoristnejših šol naše države. V njej se mladeniči popolnoma izučijo strojarske ali električne obrti. Po dovršeni šoli, ki traja 2 ali 3 leta, morajo 6 let služiti pri mornarici. Lahko služijo tudi dalje in dosežejo oficirski čin.

Dosedaj so se sprejemali prosilci, ki so se že dve leti učili kakšne železarske obrti. Letos se sprejme izredno veliko število gojencev in sicer tudi takšni, ki se še niso učili obrti, a so dovršili 3 razrede srednjih in njim sorodnih (torej tudi meščanskih) šol in pri sprejemu dokažejo spretnost za ročno delo. Za takšne traja šola 3 leta. V šoli so gojenci na državne stroške preskrbljeni z vsem potrebnim.

Natančna navodila za prošnje so v konkurzu, ki se dobi pr vseh vojaških komandah, a je razposlan tudi na vse občinske urade. Prošnje morajo biti do 31. t. m. pri Komandi Mašinske šole. Kdor ne bi mogel tako hitro dobiti vseh potrebnih dokumentov, naj pošlje pravočasno vsaj to, kar ima, ostalo pa čim prej.

Omenjamo še, da tisti, ki nočejo trajno ostati pri mornarici, zelo lahko dobijo kruha s svojim strokovnim tehniškim znanjem. In baš v tem tiči ogromen narodno gospodarski pomen te šole, ker širi tehniško znanje, ki je tako potrebno za napredek naše države.

š— **Na I. drž. dekl. meščanski šoli v Ljubljani (Sv. Jakob)** se pričnо razredni in privatni izpiti v ponedeljek 27. t. m. ob 8. Vsa natančnejša pojasnila so objavljena na črni deski v veži šolskega poslopja. — Vpisovanje bo v soboto, 1. septembra od 9. do 11.

š— **Na gremijalni trgovski šoli v Ljubljani** bo vpisovanje v I. razred v ponedeljek, dne 3. septembra in v torek, vsakokrat od 8. do 12. in od 14. do 18. v pisarni gremija trgovcev, Beethovnova ulica 10, pritličje levo. V II. in III. razred se bo vpisovalo dne 5. septembra od 14. do 17. popoldne v šoli na Ledini, levo, pritličje. Oni, ki morajo biti še izprašani iz posameznih predmetov, naj se zanesljivo zglasijo v ponedeljek, dne 3. septembra ob dveh popodne pri vodstvu Gremijalne šole. Redni pouk se prične v ponedeljek 10. septembra ob dveh popoldne. Natančnejši podatki so razvidni na šolski deski v šolski veži na Ledini. — Šolski odbor gremija trgovcev.

š— **I. drž. dekl. meščanska šola v Mariboru.** Vpisovalo se bo 30. in 31. t. m. od 8. do 12. Učenke, kojih starši ne bivajo v mestu ali niso tu v službi, plačajo 200 Din šolnine pri mestni blagajni. Prošnje za oprostitev te pristojbine je vložiti pri krajevnem šolskem odboru ter jih opremiti s 5 Din kolekom in premoženjskim izkazom. Že pred sprejemom v šolo mora vsaka zunanja učenka dokazati, da je šolnino plačala ali da je plačevanja oproščena. Ponavljalni in vsi drugi izpiti se pričnо 30. t. m. ob 8. V soboto, 1. septembra ob 9. bo maša, v ponedeljek pa pričetek pouka.

š— **Državna meščanska šola na Jesenicah.** Vpisovanje bo dne 30. in 31. avgusta od 8. do 12. ure. Razredni in drugi izpiti se bodo pričeli 27. avgusta ob 8. Natančnejša pojasnila na deski v veži.

š— **Na meščanski šoli v Tržiču** bodo popravljalni in završni izpiti v ponedeljek 27. in v torek 28. avgusta po redu, ki je objavljen na šolski deski. Vpisovanje za prvi in druge razrede bo v četrtek 30. in v petek 31. avgusta od 8. do 12. v ravnateljevi pisarni. Na novo vstopajoči učenci prinesejo s seboj zadnje šolsko izpričevalo, krstni list in potrdilo o cepljenih kozah. Šolska služba božja bo v četrtek 6. septembra ob 8. in takoj potem redni pouk. Tržiška meščanska šola ima svojo kuhinjo za revne učence, kjer dobe za malo plačilo dobro in izdatno hrano. Ravnateljstvu se je posrečilo, da se je ustanovil mali internat pri ugledni družini, kjer se sprejme 10 učencev na stanovanje. Tudi sicer je dosti stanovanj in po primerni ceni na razpolago. Ravnateljstvo.

š— **Drž. strokovna šola za puškarstvo v Kranju razglaša:** Vpisovanje učencev bo od 10. do 13. septembra dnevno od 9. do 12. in popoldne od 14. do 16. v ravnateljski pisarni zavoda, ki se nahaja v drugem nadstropju drž. realne gimnazije. Učenci, ki se v navedenih dneh prijavijo nanovo, naj pridejo v spremstvu roditeljev ali njih namestnikov in naj prinesejo zadnje šolsko izpričevalo, rojstni in krstni list in domovnico. Dan skupne službe božje in pričetek rednega pouka bosta pravočasno objavljena. Govorice o ukinitvi Drž. strok. šole za puškarstvo so brezpredmetne. Zato naj bodo starši in učenci brez vsake skrbi.

š— **Državna realna gimnazija v Ptuju.** Razredni izpiti se bodo pričeli v četrtek 30. t. m. ob 8. V I. razred se bodo vpisovali učenci dne 1. sept. od 8. do 12. Dne 3. sept. od 8. do 12. se bodo sprejemali dijaki, ki pridejo z drugih zavodov, dne 4.. sept. od 9. do 11. pa dijaki lastnega zavoda.

Naši onstran granic

p— *Sindikalni prispevki.* Objavljen je zakon o sindikalnih prispevkih. Določeni so v industriji: za načelnike uradov in uradnike s pooblastilom 8.50 lir s strani delodajalca in enako s strani delojemalca; za uradnika s plačo 800 lir po 5 lir podjetje in uradnik, s plačo pod 800 lirami po 2.50; za nameščence, delavce, težake, vajence po 0.333 stotink od vsakih 100 lir plače. To na mesec. Delavski prispevek se odtrga pri izplačevanju mezde.

p— *V Kopru* je umrla učiteljica gospodična Modra Bertok.

p— *Tihotapec ustreljen.* Iz Matulj poročajo, da je hotela vračajoča se skupina tihotapcev v noči na 16. t. m. prekoračiti mejo. Finančna straža jim je zaklicala, da naj se ustavijo. Tihotapci pa so odgovorili, da naj se ustavijo oni, strahopetci, in pričeli so pokati streli z obeh strani. Ustreljen je obležal Danijel Žigić z Reke, pri katerem so našli vrečo kave. Drugi so zbežali.

p— *V Štorjah* na Krasu zgradijo nov azil «Italie Redente», ker je zgorel tisti paviljon koncem vasi, kjer so doslej raznarodovali slovensko deco. Fašisti so pritisnili in prebivalstvo mora na svoje stroške postaviti novo zgradbo. Fašistični tisk pa na to hvali Slovence v Štorjah, kako so se takoj prostovoljno prijavili, da nadomestijo bridko izgubo! Tudi na Proseku je zgorela raznarodovalnica. Postavi se nova.

p— *Tujski promet na Tolminskem* je letos zelo neznaten. V Tolminu je še nekaj, drugod pa ni bilo skoro nič. Tudi na Kobariškem in Bovškem ni bilo poletnih gostov. Fašistična organizacija vodi prometno gibanje. Obetala je sijajne uspehe. Reklama je bila velika, toda gostov ni od nikoder.

p— **Zadružna zveza v Gorici.** Prefekturni komisar Petrella je razposlal predsednikom članic Zadružne zveze okrožnico, s katero jim naznanja, da je Zadružna zveza edina ustanova, ki je poklicana, da mora združiti vse zadruge goriške dežele, bodisi posojilnice, mlekarske ali drugovrstne zadruge. Vse zadruge v pokrajini morajo biti učlanjene v tej zvezi. Obračati se imajo do nje v vseh gospodarskih zadevah in potrebah. Zveza bo preskrbovala tudi vse nabave za kmetijstvo. Zveza ima od vlade na razpolago obširna denarna sredstva in more radi tega dobavljati potrebščine po najugodnejših cenah in dovoljevati ugodnosti odplačevanja.

p— **Živinoreja na Goriškem,** kakor tudi po sosednjih pokrajinah, bo letos zelo trpela. Krme manjka, otave ne bo nič, jesenske paše prav malo. Marsikateri kmet je že prodal kakšen rep iz hleva, mnogi čakajo primernega časa. Gotovo je, da se bo letos živna zelo razredčila. In to je za kmeta udarec, ki požene marsikoga z rodne grude.

kr— *S Koroškega.* V Ločah ob Baškem jezeru priredi društvo «Jepa» dve igri in sicer «Stari in mladi» ter «Nemški ne znajo». Fantje in dekleta so se za prireditev dobro pripravili. — Koroške čete imajo letos manevre od 16. do 23. t. m. v odseku Borovlje-Košuta. — V Gmündu je umrl 80 let star vpokojeni primarij dr. Alojzij Smolej, rodom iz Kranja v Sloveniji. Pokojnik je bil sloveč in zelo priljubljen zdravnik.

Kolika zadovoljnost

in prijetna domačnost

vlada v domovanjih s prijetno slikarijo. To Vam nudi v polni meri slikarska in pleskarska tvrdka

Ivan Košak, Ble weisova c. 15

Franc Havlíček sin

elektrotehnik

RESLJEVA CESTA 22, pritličje desno

se priporoča za solidno napeljavo novih hišnih telefonov, električnih zvonil in signalnih naprav, kakor tudi za strokovnjaška popravila istih in raznih elektrotehničnih aparatov. Dopisnica zadostuje za naročilo. 9916

Strokovnjaki so si edini v tem, da so

„WECK"

čaše in aparati za vkuhavanje najzanesljivejši. 134

Tovarniška zaloga „Weck" pri tvrdki

»FRUCTUS« Ljubljana, Krekov trg 10-I

Celje: J. JAGODIČ Maribor: K. LOTZ.

Za stavbe

po znižanih cenah vsakovrsten suh. tesan in žagan les. — Vsaka množina v zalogi. Žaganje, odpadki od lesa, drva. Dostava tudi na stavbo.

FRAN ŠUŠTAR,

lesna industrija in trgovina, parna žaga

LJUBLJANA, Dolenjska cesta 12. 8699

Najfinejši malinovec

izdelan iz letošnjih gorskih malin. — Vzorci in ofert na zahtevo promptno — nudi po konkurenčni ceni

IVAN BAUMAN

veleižganjarna in izdelovanje sadnih sokov.

St. Ilj v Slov. gor.

Do sedaj najcenejša tvrdka v državi!

Skladišče 22

MEINEL & HEROLD

Tovarna glasbil, gramofonov in harmonik

R. Lorger MARIBOR št. 101-A

Violine od Din 95·- d. Ročne harmonike od Din 85·-

Tamburice od Din 98·- d. Gramofoni od Din 345·-

Zahtevajte naš veliki katalog, kateregа vam pošljemo brezplačno.

Dunaj - Hotel Pošta

I., Fleischmarkt 24 — Telefon: 78520

Edini slovanski hotel na Dunaju.

Preko sto moderno opremljenih sob s toplo in mrzlo vodo, telefonom in centralno kurjavo. Kopelji v hiši. Prvovrstna dunajska kuhinja. Pivensko pivo. 6·57

Hektografični aparati

zvitki, masa, hektografični trakovi

vedno in najceneje v zalogi pri

LUD. BARAGA

LJUBLJANA

Šelenburgova ul. 6/I.

Telefon štev. 2980.

Ustanovljeno leta 1880 — Telefon interurb. 2370

IVAN ZAKOTNIK

mestni tesarski mojster

LJUBLJANA Pisarna na Dunajski cesti 46

Tovarna furnirja Kobandska cesta 45 Parna žaga

Izvršuje solidno vsa v tesarsko obrt spadajoča dela.

Ima v zalogi razno vrsten kuhan in presušen rdeč les za mizarje, kolarje, sodarje, kiparje, izdelovalce instrumentov itd.

Sprejema od strank vsakovrsten les, tudi nad 1 m debel ne v razžaganje, obdelavo na stroju, hranjenje in sušenje proti primerni odškodnini.

Zahtevajte za potrebno moj brezplačni cenik

Senčnike in svetilke za elektr. luč, stoječe svetilke, svetilke za spalnice, ogrodja za senčnike, žarnice, potezne svetilke, žica za napeljavo, izolatorji, inštalacijski material po najnižji ceni nudim franko vsaka postaja 9903

Anton Pibrovc, Ljubljana Sv. Florjana ul. 31

Fiat auto delavnica

sprejema vsaka popravila

Bencinska sesalka, olje in mast.

se priporoča **Ivan Oblak, poprej Triumph-auto**

Ljubljana 7, Celovška cesta 38. 9868

Lovske puške

flobert puške, browninge, pištole za strašenje psov, samokrese, topiče, zaloga lovskih in ribiških potrebščin ter umetalni ogenj.

F. K. KAISER, puškar, Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 6

ORIGINALNO

Jugobanat-patent-brašno

PROIZVADJA JEDINO

Sjedinjeni paromlini d.d. Bjelovar

ČUVAJTE SE SLIČNOIMENIH PATVORINA.

Razpis

gradbenih del novega šolskega poslopja (občina Kresnice)

Podpisani krajevni šolski odbor v Jevnici razpisuje vsa gradbena dela pri novem šolskem poslopju (ki bo stalo nasproti novega kolodvora v Jevnici.)

Potrebni otetni pripomočki se dobe od dne 25. avgusta 1928 pri upravi tajništvu šole v Jevnici.

Zapečatene ponudbe je vložiti najkasneje do 4. septembra 1928 do 12. ure pri podpisanem odboru.

Odbor si pridržuje pravico oddati dela ne ozirajoč se na visino ponudene svote. O izidu oddaje se ponudniki pismeno obvestijo.

Za krajevni šolski odbor:

Ivan Hvala, predsednik.

Naročila in vse dopise, tičoče se malih oglasov, je pošiljati na Oglasni oddelek Jutra, Ljubljana, Prešernova 4. Tel. št. 2492

Mali oglasi

Vse pristojbine je poslati obenem s naročilom, sicer se oglasi ne objavijo. Čekovni račun poštne hranilnice Ljubljana, št. 11512

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občestva, vsaka beseda 50 par. — Najmanjši znesek Din 5·—. Pristojbina za šifro Din 5·—

Zaročna, dopisovanja in oglasi trgovskega ali reklamnega značaja: vsaka beseda Din —·— Najmanjši znesek Din 10·—. Pristojbina za šifro Din 5·—

Službo dobi

Kuharico
popolnoma samostojno — mlajšo, z dobrimi spričevali, snažno, varčno in vajeno vseh domačih del — sprejmem. Ponudbe z navedbo plače na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Gorenjska». 6422

2 mizar. pomočnika
sprejme Anton Schweiger, mizar v Črnomlju. 26421

Kovaškega učenca
krepkega, sprejme Matija Terlep, izdelovalec voz. Sv. Jerneja cesta 7, Ljubljana. 26411

Hotelsko kuharico
iščem. Predstaviti se je v hotelu Tivoli. 26368

Vajenca
s potrebno šolsko izobrazbo sprejmem takoj. Hrana in stanovanje v hiši Kette-Murnova cesta 10. 26351

Šiviljo
vešča šivanja pletenin na specialne stroje, sprejmem. Naslov pove ogl. odd. »Jutra«. 26271

Kuharico
fino in perfektno iščem za na deželo. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Zvesta 481». 26481

Pletilje
izurjene v vseh delih, sprejmem takoj. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 26464

Vratarja
iščemo. — Reflektanti, po možnosti vpokojeni orožniki, oženjeni, naj se javijo čim preje pri ravnateljstvu Strojnih tovarn in livarn d. d., Ljubljana Dunajska cesta št. 35. Stanovanje na razpolago, nastop takoj. 26450

Čevljar. pomočnika in vajenca
za finejša dela sprejme za stalno, s hrano in stanovanjem v hiši Fr. Trav nik, Trebnje. 26424

Zastopnike (ce)
iščemo za prodajo državnih papirjev na obroke, v zvezi z zavarovanjem. Damo poleg provizije tudi fiksno plačo. Trgovačko poduzeće «Triglav», Beograd, Balkanska ulica 8/I. 25829

Vajenca
pridnega in poštenega — s predpisano šolsko izobrazbo sprejme takoj trgovina mešanega blaga Rozman & Puncer, Slovenjgradec. 26516

Pletilje
z lastnim strojem iščem za takoj za Hrvatsko. Takojšnje ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «S». 26525

Pletilja
vešča pletenja nogavic, dobi takoj službo na Hrvatskem. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «S». 26526

Dve prešivalki
gornjih delov, dobro izurjeni, sprejme takoj Ivan Prešern, tovarna čevljev v Kranju. 26513

Učenca
za suknjarsko obrt, s hrano in stanovanjem v hiši sprejme Josip Triplat, tov. sukna, Moste, p. Žirovnica. 26515

Odgojiteljico
z letnimi spričevali, zdravo, hrvatsko in nemško govoreče, verzirano v negi in odgoji, sprejmem k dvema otrokoma 5—6 let, s 15. septembrom. — Obširne ponudbe s fotografijo na Jugomosse, Zagreb, Zrinjevac št. 20 — pod «Odgojiteljica 4389». 26511

Vajenca
zdravega in močnega, s primerno šol. izobrazbo sprejmemo takoj. Starost od 14 do 15 let. Dobra oskrba v hiši. Prednost imajo dečki z dežele. Ponudbe na naslov: Grčar & drug, trgovina z mešanim blagom — Trbovlje. 26426

Učenca
za kovaško obrt, s stanovanjem in hrano v hiši sprejme takoj Ivan Kapus, podkovski in vozni kovač, Posavec 1, pošta Podnart. 26512

Izurjeno pletilio
sprejme Evgen Bonač, Sv. Petra 61. 26510

Klepar. pomočnika
sprejme takoj Ferdo Kmet, Trebnje. 26532

Posredovalnica
Ogrinc — Ljubljana, Sv. Petra cesta, se je preselila na Miklošičevo cesto 28 ter oddaja in preskrbuje službe kuharicam, služkinjam in natakaricam. Za odgovor 2 Din znamko. 26565

Vajenca
proti takojšnji plači sprejme Gustav Puc, kleparski mojster, Tržaška cesta. 26587

Deklico
kot donašalko, sprejmem v trgovino v Ljubljani. Hrana in stanovanje v hiši — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 26568

Manjši sluga
krepak, pošten in pripraven, dobi službo v trgovini v Ljubljani. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 26569

Slaščičarskega in pekovskega vajenca
zdravega, poštenega, marljivega sprejme Josip Vilar, Sp. Šiška 68. 26595

Natakarica
zmožna vsega gospodinjstva (šivilja), želi službo za takoj. Ponudbe na podružnico «Jutra» v Mariboru pod «Pridna 27». 26592

Trgovski potniki

Provizij. potnika
dobro vpeljanega pri trgovcih in gostilničarjih, sprejme veleženjarna za vsak večji okraj. Ponudbe z navedbo referenc pod «70%» na oglasni oddelek «Jutra». 26578

Zaslužek

Foto-amaterji
Pravilno razvijanje posnetkov je sigurен uspeh. Razvija po zmerni ceni I. Pogačnik, Mestni trg 17, dvorišče. 26355

Zastopniki (ce)
S prodajo preizkušenih sredstev za pokončavanje vsakovrstnih mrčes na privatne stranke, zamorete trenotno (v času sezije) tudi v resnici do 200 Din in več dnevno zaslužiti. Samo resni reflektanti, ki imajo voljo za vstrajno delo in razpolagajo z malo kavcijo, naj se javijo na naslov: V. Kovač, Sv. Petra nasip 17. 147

Razpečevalke
za nov predmet patent, sprejmemo proti dobri proviziji. — Oglasiti se od 14 do 16 ure Gosposvetska cesta 13, soba 44 — Ljubljana. 26498

Stoterim
nudimo sigurno plodonosno in stalno eksistenco. Pišite nam še danes za zastopstvo. Visok zaslužek zasiguran! — Zumbulović, Ljubljana, Aleksandrova cesta. 26589

Pouk

Reklamni poduk
pismenim potom, tako samostojnim trgovcem kakor ukaželjnim nameščencem daje Zagreb VI, pretinac 88. Zahtevajte pojasnila! 26177

Temeljit pouk
nemščine, francoščine, ruščine in angleščine — Orthaber cand. phil., Sp. Šiška, Lepodvorska št. 23. 26470

Gospodične v pouk
sprejme šivilja. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 26529

Pouk
modernih jezikov in korespondence. Skupine, tečaji. Prevodi. Wolfova ul. 1/II, desno. 26571

Službe išče

Samostojna vdova
srednjih let, išče mesto gospodinje pri boljšem gospodu. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod značko — »Fina kuča«. 26280

Mesarski pomočnik
dobro izvežban išče službo — najraje na deželi. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 26476

Odvetniška uradnica
solicitatorka z desetletno prakso, z znanjem slovenske in nemške stenografije, želi spremeniti službo. — Cenjene ponudbe pod šifro «Mesto 33» na oglasni oddelek «Jutra». 26517

Trg. pomočnik
mešane stroke, želi premeniti službo, najraje na deželo. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 26575

Šofer
izučen ključavničar, zmožen popravil pri avtu, želi po mogočnosti stalnega nameščenja. Ponudbe na ogl. oddelek «Jutra» pod šifro «Izučen šofer». 26356

Čevljarski pomočnik
miren in marljiv, 24 let star, želi službo premeniti in išče stalnega mesta. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 26557

Mizarski pomočnik
želi službo v mestu ali na deželi. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 26527

Trg. pomočnik
mešane stroke, išče službo za takoj. Ponudbe pod šifro «Zanesljiv 77» na oglasni oddelek «Jutra». 26577

Prodam

Drva
oukove in hrastove odpadke od parketov dostavlja po nizki ceni na dom parketarna V. Scagnetti v Ljubljani — za gorenjskim kolodvorom. 26

Žičnati posteljni vložki
najceneje pri tvrdki Fr. Stupica, Ljubljana, Gosposvetska 1. 26117

Čehano perje
razpošiljam po povzetju (najmanj 5 kg) po Din 38 kg. Izkoristite priliko dokler traja zaloga. — L. Brozović, Zagreb, Ilica 82. Kemična čistilnica perja. 18

800 hl sodov
iz novega, sklanega lesa — transportni sodi od 1½ do 18 hl, proda Franc Zorec, sodarstvo, Breg pri Ptuju. 26518

Motorna vozila

Prikolico
skoraj novo, ugodno prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 26468

Motorno kolo
znamke BSA ali FN, ozir. kako drugo znamko kupim. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 26583

Avtomobili
OAKLAND SPORT, petsedežen, vožen ca 13 000 km, 60.000 Din;
CHEVROLET TOURING — petsedežen, dobro ohranjen, 20 000 Din;
FIAT 501, štirisedežen, vožen 20 000 km, novo lakiran, nova streha etc. — 38 000 Din;
FORD, poltovorni, 3000 Din
PEUGEOT, potniški, dvosedežni, takse prost, Din 25 000.
Informacije daje V. & M. Barešič & Co., Dunajska cesta 12. — Telefon 2292. 26552

Kolesa

Dvokolo zastonj
dobi, kdor se odvadi tobaka, samo v trgovini dvokoles Milko Škerlec — Sv. Tomaž - Ormož. Zahtevajte prospekte. 26509

Vozovi

Otroški voziček
dobro ohranjen, zložljiv in novo krstno garnituro po zelo nizki ceni prodam. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 26579

Dragocenosti

Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišjih cenah
Černe — juvelir
Ljubljana, Wolfova ulica

Pohištvo

Pohištvo
hrastovo spalnico in temno rujavo politirano jedilnico proda Ivan Novak, Vižmarje 65 (poleg postaje). 26505

Kletne police
z ograjo in vrati ter orehovo nočno omarico z marmornato ploščo prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 26524

Par gostiln. miz
kupim takoj. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 26594

Oblačila

Slamnike
minule sezije, od 30 Din naprej prodaja Mila Hutter, Tavčarjeva 1/II — poleg sodnije. 26507

Knjige

Lepa knjižnica
slov. in nem. knjig, event. z omaro naprodaj. Med 11 in 13 uro vsak dan. Naslov v ogl. odd. «Jutra». 26340

Kupim

Vinsko sesalko
dobro delujočo ter dobro ohranjeno ameriškansko pisalno mizo kupim. Ponudbe z navedbo cen na ogl. odd. «Jutra» pod «Sesalka». 26354

Kapital

Kdo posodi
2500 Din? Zastavim kolo, drugo po dogovoru. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 26558

Nekaj akcij
Ljubljanske kreditne banke prodam radi odpotovanja v inozemstvo. — Ponudbe in vprašanja do sobote 25. avgusta pod šifro «Akcija 67» na ogl. oddelek Jutra. 26567

Družabnika (co)
z 10—15.000 Din kapitala iščem za dobro vpeljano podjetje. Ako želi, lahko sodeluje proti mesečni plači. Ponudbe pod «Denar sigurен in udeležba na dobičku» na oglasni oddelek «Jutra». 26596

Posest

Parcelo
na periferiji Ljubljane, meri približno 1600 kvadratnih metrov, prodam. — Ogled dopoldne. Naslov v ogl. odd. «Jutra». 26341

Gostilno, trgovino ter posestvo
16 oralov, na glavni prometni cesti, avto postaja, v Sloveniji, takoj z inventarjem prodam. Naslov v podružnici »Jutra« Celje. 26318

Posestvo
okoli 50 oralov hiša hlev, v Gor. Pokštanju pri Kočevju proda za 26.000 Din Karol Breznik, Celje — Dolgo polje 1. 25882

Enodružinsko hišo
z lepim vrtom, v prometnem kraju na Gorenjskem prodam. Posredovalci izključeni. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 26534

Vilo ali hišo
dvo- ali večstanovanjsko, z vrtom, ugodno lego — v Ljubljani kupim takoj radi preselitve. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Lepa stavba». 26598

Hiša v Dol. Logatcu
na prometnem prostoru — blizu kolodvora, pripravna za manjšo trgovino, zelo ugodno naprodaj. Pismene ponudbe in vprašanja na g. Hrabroslav Kogovšek, urad. nik v Dol. Logatcu. 26576

Lepa enonadstr. vila
z stanovanjo po 4 sobe, eno z 2 sobama, električna razsvetljava, parketirane sobe, vodovod, lep vrt, ob električni železnici v Karlovškem predmestju, naprodaj. Ponudbe pod «Vila» na ogl. odd. «Jutra». 26363

Lokali

Pisarno
v sredini mesta takoj oddam. Ponudbe pod značko «Telefon skupno» na oglas. oddelek «Jutra». 26560

V najem

Manjšo trgovino
mešanega blaga, na zelo prometnem kraju, radi bolezni takoj oddam. Pogoj je prevzem manjše zaloge. — Pojasnila daje Lovrenc Krajnik, Ptuj-Breg. 26593

Večjo gostilno
v Ljubljani oddam v najem. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Gostilna 86». 26586

Stanovanja

Stanovanje
komfortno, 3 sobe, zaprta veranda, kopalnica in pritikline, oddam s 1. septembrom. Poizve se Karlovška cesta št. 2 od 3.—6. 26384

Lepo stanovanje
4 sob, kuhinje in drugih pritiklin, v vili na Dolenjski cesti oddam s 1. novembrom. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 26364

Stanovanje
2 sob in kuhinje, ali sobe in kuhinje išče mirna stranka brez otrok, v bližini centra. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Stanovanje 573». 26573

Stanovanje
2 sob, kuhinje, jed. shrambe in pritiklin oddam z novembrom v novi hiši. — Vodovod in elektrika v hiši. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 26540

Stanovanje
2—3 sob išče mirna stranka. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Mati in sin». 26538

Stanovanje
1 ali 2 sob s pritiklinami išče mirna stranka (1 oseba) po možnosti v sredini mesta. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Samostojna 36». 26599

Stanovanje
v stari hiši, 2—3 sob, kuhinje in pritiklin, z elektriko, iščem za eno osebo, za oktober ali 1. november. Pismeno na oglasni oddelek «Jutra» pod «Ena oseba». 26597

Dijaška stanovanja

Profesor. rodbina
sprejme 1 ali 2 nižješolca v popolno oskrbo. Pomoč pri učenju, vrt in klavir. Naslov pod «Vrt, klavir» pove oglas. oddelek Jutra. 25776

Dva dijaka
boljših rodbin, sprejme učiteljska družina na hrano in stanovanje. Strogo nadzorstvo. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod »Učitelj«. 26480

Dijaka ali dijakinjo
sprejmem na stanovanje s vso oskrbo. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 26457

4 manjše dijake
sprejme boljša družina na izvrstno hrano in stanovanje. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 26449

Dijakinjo
nižjih razredov srednje šole sprejmem v dobro oskrbo. Naslov v ogl. oddelku «Jutra». 26555

Dijakinjo
sprejmem po zmerni ceni. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 26535

2 dijakinji
sprejmem na dobro domačo hrano in stanovanje. — Pomoč pri pouku in nemška konverzacija. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 26533

Dijake (inje)
boljših rodbin sprejme učiteljska družina v neposredni bližini vseh srednjih šol, v popolno oskrbo. — Strogo nadzorstvo, pomoč pri učenju. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 26584

Dva dijaka
sprejme učiteljska rodbina v vso oskrbo, v sredini mesta. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 26541

Dijaka
sprejmem na stanovanje in hrano. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 26519

Dijaka
srednjih šol, sprejmem na stanovanje in hrano. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 26542

Dijake
sprejme boljša rodbina v vso oskrbo. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 26537

Dijaka
sprejmem na stanovanje in hrano. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 26522

Dijaka
ali solidnega gospoda sprejmem takoj v Novem Vodmatu št. 82. 26521

Dijakinjo
samo iz boljše hiše, sprejme v fino in vestno oskrbo dobra rodbina v Ljubljani. Na željo nemška konverzacija. Pisma pod značko «Dobra vzgoja» na oglasni oddelek «Jutra». 26582

Za dijaka
tretješolca iščem pri dobri in ugledni rodbini stanovanje z vso oskrbo in nadzorstvom. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 26580

Dijakinjo
sprejmeta 2 starejši dami v popolno oskrbo. Na željo nemška in francoska konverzacija. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 26590

Sobe

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom in elektriko takoj oddam 2 osebama, ozir. zakonskemu paru brez otrok ali 2 dijakoma. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 26469

Sobo
z vso oskrbo išče starejši gospod. Dopise z navedbo cene takoj na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Preskrba». 26554

Opremljeno sobo
s separatnim vhodom oddam. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 26559

Prazno sobo
preprosto, v sredini mesta išče gospodična. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 26506

Prazno sobo
oddam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 26530

Opremljeno sobo
lepo, z elektriko in uporabo kuhinje iščem. Ponudbe z navedbo cene pod «Solidno, brez otrok» na oglasni oddelek «Jutra». 26562

Opremljeno sobo
elegantno — s souporabo kopalnice, v bližini Miklošičeve ceste išče samski gospod. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Miklošičeva». 26544

Opremljeno sobo
lepo, v centru, s posebnim vhodom in elektriko oddam fini, čez dan odsotni osebi. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 26543

Opremljeno sobico
s posebnim vhodom in elektriko takoj oddam. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 26546

Sobico ali kabinet
proti mesečni najemnini Din 200, iščem za takoj. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Cednost». 26547

Kot sostanovalca
sprejme gospoda Gr. Kotar, Rimska cesta 24/II. 26548

Prazno sobico
s strogo separiranim vhodom iščem. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Prazna 528». 26528

2 opremljeni sobi
s posebnim vhodom, iščem s 1. septembrom. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Separirano 28». 26574

Mesečno sobo
opremljeno ali prazno želim s 1. septembrom. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Čisto 9». 26561

Snažno sobo
pri Koleziji, z elektriko, s souporabo kopalnice in zajtrkom takoj oddam gospodu. — Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 26563

Opremljeno sobo
z električno razsvetljavo, solnčna lega, v I. nadstr. takoj ali s 1. septembrom oddam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 26585

Opremljeno sobo
s popolnoma separiranim vhodom iz stopnišča, v sredini mesta išče boljši gospod s 15. septembrom ali 15. oktobrom. Pismene ponudbe z natančno navedbo na oglasni oddelek «Jutra» pod «Krapina». 26572

Sobo s hrano
išče solidna gospodična. — Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «September 1928». 26588

„OLLA" GUM..?
»OLLA« je kot dokazano že desetletja vodilna kot najstarejša in dokazljivo tudi najzanesljivejša. 130

Opremljeno sobo
oddam s 1. septembrom «Stan in dom», Tržaška c. (vila Gabršek). 26523

Prazno sobo
takoj oddam. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 26566

Prehrana

Dve gospodični
sprejmem na hrano in stanovanje. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 26531

Dopisi

Gospodična
iz ugledne, zelo dobro situirane rodbine, simpatična in inteligentna, želj znanja z boljšim gospodom, najraje s trgovcem, ki ima motorno kolo. Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Idealistka». 26536

Kopalec z Mednega
Dvignite pismo pod Vašo označko. Erika. 26549

Grafološki inštitut
Moje klijente prosim potrpljenja. Prof. Grafolog. 26581

Glasba

Vijoline
gitare, citre, trune in potrebščine kupite najbolje pri M. Mušič-u, paviljon za dramskim gledališčem. Prepričajte se. 171

Pianino ali klavir
kupim. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «123». 26539

Živali

Pes (čuvaj)
dobermanske pasme, poceni naprodaj. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 26551

Psa dobermana
starega 2 leti, prodam. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 26520

Izgubljeno

Očala sem zgubil
na Ježici ob Savi. Najditelj se prosi, naj jih odda proti nagradi v Kolodvorski ulici št. 34/II — levo. 26556

Kam pa kam?

Gasilno društvo Sv. Križ pri Litiji
priredi 26. avgusta veselico — Na pomoč! 26553

Stroji

Stružnico za železo
že rabljeno, v dobrem stanju, kupim. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Stružnica». 26514

Šivalni stroj
naprodaj pri Sv. Križu 63. 26545

Joško Sever
ključavničar drž. železnice, Dravograd - Meža

Alb na Sever
roj. Kneiter
hčerka trgovke
poročena
Kar dija pri N vem me th
Obilo sreče!

SELITVE
v mestu in na deželo strokovno in najcenejše potom
Slovenia Transport
Ljubljana,
Miklošičeva cesta 36
Telefon št. 2718 80

Ležalne stole

à Din 150. —
po povzetju 160 Din
Zimnice
matrace), postelje mreže, telesne posteje (zložljive), otomane, divane in tapetniške izdelke nudi najcenejše
Rudolf Radovan
tapetnik
Krekov trg štev. 7
poleg Mestnega doma. 80

Tkalnica platnenega in volnenega blaga
sprejme takoj
mojstra
s prakso v tkanju in pri tkalnih strojih
Ponudbe z navedbo plačilnih zahtev na poštni pretinac 65, Zagreb. 9909

Francoska Mineralna Voda
VITTEL - Grande Source
protin, kamen v mehurju
Eau de Regime des ARTHRITIQUES
Dobiva se:
Beograd: Dv. Apoteka M. Viktorović
Ljubljana-Maribor: »Salus« D. D.
Zagreb: J. Bartulić, Prilaz 8.
Split: N. Ratković, drogerista.
Sarajevo: I. Vranić, apotekar.
Skoplje: V. Sokov, drogerista.
V. Bečkerek: E. Nikolić, apotekar.
Subotica: Ilešova Apoteka.
Novisad: Dušan Ilin, apotekar.
Šabac: I. Ranković, apotekar.
189

Varstvena znamka

Prima flor nogavice
„MRAVLJA"
traja en par dolj kakor več parov drugih. Pazite na znamko in zahtevajte povsod le Ia flor nogavice znamke „Mravlja".

Zakaj pusti navadno milo vedno ostanek nesnage v perilu?

Del nesnage v perilu je masten ter se vsled tega ne more izprati z navadnim milom (kakor mastni madež!) temveč ostane kot rumenkasto-sivi ostanek nesnage v perilu ter se da (ravno tako kakor mastni madež) razkrojiti samo kemičnim potom. V to svrho izdelujemo Benzit - Nadmilo, ki odstranjuje mastne madeže, najmanjšo in največjo nesnago in ostanek nesnage, ki ostane v vlaknih tkanine, na kemičen način. V bodoče perite z Benzit-Nadmilom! To milo ima dosedaj neznano čistilno moč — in varuje perilo!

1 zavoj BENZIT 5 dinarjev.

Benzit Nadmilo
z dvojnim učinkom
Tvornice Zlatorog, Maribor
167

Uredniк Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij «Jutra» Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del odgovoren Alojzij Novak, vsi v Ljubljani.